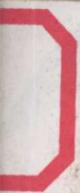
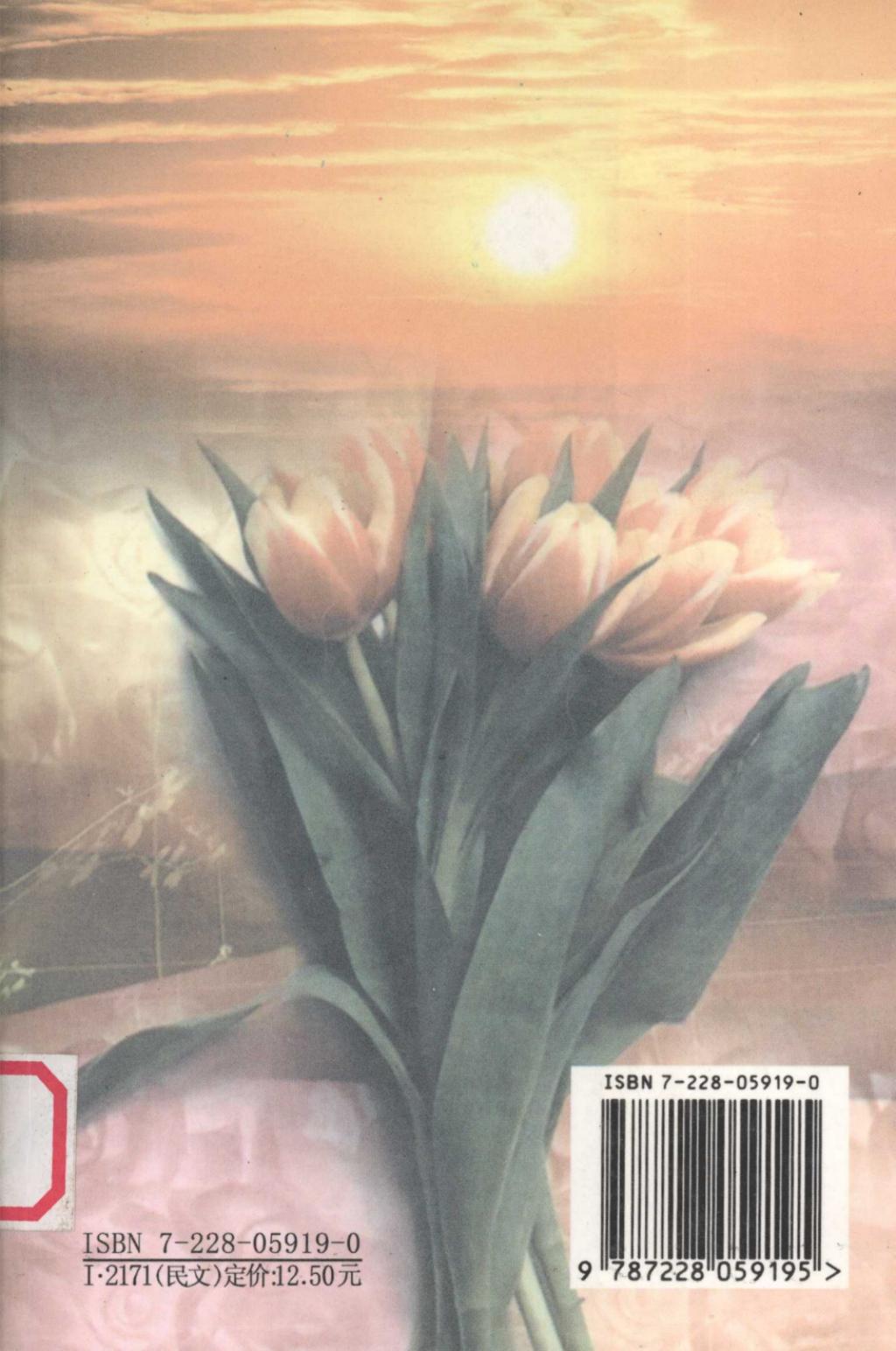

ئۇسمانجان ساۋۇت

ئاكىلار بىلە سورىسى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ISBN 7-228-05919-0
I·2171(民文)定价:12.50元

ISBN 7-228-05919-0

9 787228 059195 >

15
1227
71

ئۇسمانچان ساۋۇت

تاڭلار بىرىم مۇزكىش

(شېئرلار)

图书在版编目(CIP)数据

黎明之谈:维吾尔文/乌斯曼江·萨吾提著。—乌鲁木齐:新疆人民出版社,2000.7

ISBN7—228—05919—0

I. 黎… II. 乌… III. 诗歌—作品集—中国—当代—维吾尔语(中国少数民族语言) IV. I227

中国版本图书馆CIP数据核字(2000)第66276号

责任编辑:巴力江·扎帕尔

封面设计:艾克拜尔·萨里

黎明之谈 (维吾尔文)

(诗集)

乌斯曼江·萨吾提 著

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路348号 邮政编码830001)

新疆新华书店发行

喀什维吾尔文出版社印刷厂印刷

850×1168毫米 32开本 7印张 2插页

2000年9月第1版 2000年9月第1次印刷

印数:1—3,000

ISBN7—228—05919—0/1·2171 定价:12.50元

مەسئۇل مۇھەررىرى : بارىجان زەپەر
مۇقاۋىنى لايىھەلىگۈچى : ئەكىھەر سالىھ

تاكىلار بىلەن سۆزلىشىش

(شېئرلار)
ئۇسامانجان ساۋۇت

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلىدى

(ئۇرۇمچى شەھرى جەنۇبىي ئازادىق يولى № 348

شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتلىدى

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى باسما زاۋۇتىدا بېسىلىدى

فورماتى : 850×1168 مىللەمتىرى / 32

باسما تاۋىقى : 7 قىستۇرما ۋارقىقى : 2

— يىل 9 — ئاي 1 — نەشرى 2000

— يىل 9 — ئاي 1 — بېسىلىشى 2000

تراڙى : 1 — 3,000

ISBN 7—228—05919—0/I • 2171

باھاسى : 12.50 يۈەن

مۇندەر بىچە

.....	(201)
.....	(801)
.....	(201)
.....	(111)
.....	تارىخقا
(1)	نۇرلۇ مۇقدىدەم
(3)	تاشقا تامغان تامچىلار
(5)	ھېكىمەت
(10)	تاڭلار بىلەن سۆزلىشىش
(15)	قۇياشنىڭ باغرىغا سىڭىپ كېتىمىز
(35)	باھار بىلەن سۆزلىشىش
(40)	ئۇنتۇش
(51)	گۈلى رەنا
(53)	يېڭى كۈن قەسىدىسى
(57)	تولۇن ئايىنىڭ يۈزىدە
(61)	قۇياشتىكى سادالار
(64)	هایيات، سۆيگۈ، تەبىئەت، تۇپراق
(67)	من ساڭىا بەردىم بىپايىان دېڭىز
(73)	ئۇچرىشىش
(83)	ئۆكۈنۈش
(85)	قىيا تاشتىكى سۈرەتلەر
(89)	پەرىشته پۇتۇكلىرى
(91)	هایاتچۇن، سۆيگۈچۈن كۆتۈرەيلى جام
(98)	يۇلتۇز
(101)	ئۇتۇنۇش
(103)	پاكلىق

(106)	ئوغلان
(108)	ئامدت
(109)	سەرۋىناز كۈن
(111)	دوختۇر بىلەن سۆھبەت
(113)	مەرۋايت
(114)	مەن چېقىن، مەن ئاپتاك، مەن سامانىولى
(117)	مەشۇقىمغا
(118)	مۆچىزه
(120)	تۇرنا
(122)	ئىلھام بىلەن سۆزلىشىش
(123)	ئىدىقۇت
(125)	كونا كۆزلەر
(128)	سېخىنىش
(129)	ئىستەك
(130)	ئىقىدە
(131)	دل ئەمرى
(132)	خەتىر
(133)	پېشىللەق
(134)	رۇبائىيلار
(137)	بوسۇغاڭدىن باشلىنىدۇ ۋەتىنىڭ، قاياش
(139)	شېئىرىيەت مەملىكتى
(141)	ئانا اتىل
(143)	يامغۇر
(144)	بىر قەدىمىم بولدى تېخى مىڭ پەرۋاز
(146)	ئاق بۇلۇت، قارا بۇلۇت
(147)	يېلىنجايىدۇ شەپق تۈيغۇلار

(149)	هازا كؤيى .....
(152)	ئانا تۇپراق قەسىدىلىرى .....
(155)	كۆكлем - كۈي .....
(158)	تاغ ناخشىلىرى .....
(162)	تۈندىكى ئۆندهرهشلەر .....
(167)	ئۇچىرىشىش .....
(170)	«تەڭرتىغ شاماللىرى» نىڭ بەت چۆرسىگە يېزىلغان شېئىلار...
(175)	ھەسەل ھەرسى .....
(177)	ئەسلىدەش .....
(179)	ئاق يۈلتۈز .....
(181)	سەپەر كۈيلىرى .....
(202)	ئاي .....
(204)	ئېسىلىپ كېلىمەن ئاياغلىرىڭغا .....
(206)	ئۆتۈنۈش .....
(208)	لۇكچۇن نەزمىلىرى .....
(210)	تۇپراق .....
(212)	شائىر .....
(214)	باغلەرمىمۇ گۈل دېدى سېنى .....
(215)	سوّيگۈ كەلسە قاچىدۇ رىيا .....
(217)	ئۆز-ئۆزۈمنى يېرىش .....

ئەرچىخى مەشىل ئەلمىتىنەن بىسىزلىك
ئەرىپەن ئەلمىتىنەن بىسىزلىك
قارىخقا

هەر بىر كۈنۈم بىر ۋاراق قەغەز،
سىناش بېرىپ تاپشۇرغان ساڭا.
توقۇغىنىم يىپەكمۇ، لاسىگەز؟
كېسىمىڭنى بېرسەن ماڭا.

ئۇل قەغەزدە ھەممە نەرسە بار،
ئەل سۆيگۈسى ئاچىدۇ دىدار،
مەڭگۇ قۇدرەت ئالىمە پەقدەت.

ئەل سۆيگۈسى ئاچىدۇ دىدار،
ئۇن توپخانىمۇ ئاشۇ تەقلىدە ئەللىك
نەزەر ئىدىن ئۆتىدۇ جەزەن. ئەل
ئۇن توپخانىمۇ خورەكلىرىمەن ئەللىك
مەشۇقۇمنى ئۇخلاتمەي ئەزگەن.

قاتىق باسقان قەدەملىرىمنىڭ
ئايىدەك ئېنىق بولار ھېسابى.
كۆپ كۆتۈرگەن قەدەھلىرىمنىڭ
ھالال-ھارام، گۇناھ-ساۋابى.

يۈزۈم يورۇق ھەر كۈنۈم ئۈچۈن،
خىسىلىتىمنىڭ سىرى كۆچمىدى.

ئىسىردىن سولىڭ تاراشلا پۇتۇن،
ئادەملېكىم ياندى، ئۆچمىدى.

تۆكۈلدى ئىسىبىك ئىينەك كۈكۈنى،
قاقدىلىقلىكىم، قاقدىلىقلىكىم يازام.
سۆكۈلدى پالانى يەندە پۈكۈنى،
(قارادىل ئادەملەرنە قەدەرقىارام.)

كېسىشىمەس سىزىقلار كېسىشتى دەرھال،
يىرىلىماس ئېقىنلار تارام ۋە تارام.
بولۇۋېلىپ كۆپ داللار، كۆپ ئېلىپلار دال،
چېكىنى يوقاتتى هالال ۋە هارام.

قانداق دىل ئەمرىنى سۆزلىيدۇ بۇ تىل،
قانداق دىل مەيلىتى قىلماق بولۇپ رام؟
مەن بەرسەم نېمىنى، ئۇ بېرەرن دېدىل
قۇلاققا تىنچلىق - قۇلاققا ئارام.

1988-يىل سېنتەبىر، ئۇرۇمچى

ئەندەمەنلىكىمەن لەقىلىقلىقىتىلە
رەخسەنە كاھىر قىسىم ئامېرىك
ئەندەمەنلىكىمەن لەقىلىقىتىلە پەچەن
بىلەنلىكىمەن لەقىلىقىتىلە

ئەندەمەنلىكىمەن لەقىلىقىتىلە
ئەندەمەنلىكىمەن لەقىلىقىتىلە

، ھا سىدىن لەمەن بىھىنەن كېلىك مەتىيەتىدە
بۇلماھەن نەتە ئەقلىتىلار بىھىت تەنەك ئەخىلە.

نۇر مۇقەددەس

، ھەستەتكەپ رېئىسىنىڭ ئەملەتىشەتلىكىن بىخىتتە
دۇنيا دېگەن بىرسەھتە، ئۇينالماقتا ئويۇنلار، فە
قاماغلاقلارنى ئېپكەدتتى موللاقلىتىپ قويۇنلار، نىلغايىل
بىر تەرهەپتە قىسىلسىسا تىزىق-تىزىق ئۇنچىدىن، كەلە
بىر تەرهەپتە باغلاقلق قارا قىلدا بويۇنلار.

، ئەن باشى مەتىيەت زىستەلىسىماڭ ئەلمىتىسىنىن رەھلىيەتىن
تەبىرى بىار تەمدەچتەك، هەر نەرسەنىڭ، هەر كەمنىڭ،
ئۆز ئېتى بار ئۆزىچە هەر گىياھنىڭ، هەر چىمنىڭ.
يۈرەكلىرىنىڭ سۈرتىچى جۇپ ئاياغىتن قالغان ئىز،
تىلى چىقار بىر كۇنى توغما گاچا تىلىسىنىڭ.

رېئىسىنىڭ سەھىھىتىسىنىڭلىرى 8891

كۈلکە-يىغا قىرىنداش، ئايilar بىلەن لايلار ھەم،
ھېلى كۈلگەن تېلىقىپ، يىغىسىنى سايilar ھەم.
زەر چۈشمەيدۇ زەر ئاشىق-زەرگەرلەرنىڭ قولىغا،
كەتمىنىنى «كەتمەنچى» ئالتۇن بىلەن ئايilar ھەم.

چىقار تېخى بىر پىلدىن تارتىساڭ بىر تال قىل ئېغىر،
تارازىنىڭ ئىمانى شەيتان يۇتقان ماي بېغىر.
ئاتىلىدۇ كارۋان دەپ يول يۈرەلمەس پالەچىلەر،
يۈرسە كارۋان ئۆرتىنیپ تاپان يېغىر، پۇت يېغىر.

بۇلبۇل تۆككەن كەۋسىر كۆي تورغا يىلارغا تەن بولۇپ،
بۇلبۇلنىڭ مەست، تورغا يىنلىق تىل تاڭلىيى قەنت بولۇپ.

مۇجىزىگە سانسلار زەھەر تامغان مىكىرلەر،
قارىغۇ ئامەت كېپ قونار ئاپەتلەرگە ئەن بولۇپ.

تۆگە تارتىسا ئىشەكلەر ئارغىمىنى يېڭىتىم،
بۇ سۈرەتنى ئالەمنىڭ دەل سىيماسى دېڭىتىم.
يالغان تۇرار ھەمىشە باش بۇرۇنىدا قاتارنىڭ، لەلخەل
قاتار كەينى ھەقىقت! بۇنى ياخشى بىلگەنلىم.

بۇ پەريادى زېمىننىڭ ئىلمىساقتنى ئۆزگەرمەس،
ئۈرەك بىلەن ئاڭلىغان ئۇ پەريادى زەبەردەس.
ئېرىخدالماس ياشلاردىن پانى ئالىم داغلىرى،
نۇر بېرىھىلى ئۇنىڭغا، نۇر مۇقدەدەس، مۇقدەدەس!
1988- يىل سپتەمبىر، ئۇرۇمچى

بۇ سەھىپىنىڭ سەھىپىلىكىندا رەھىملىقىسىنىڭ ئەللىك
بۇ سەھىپىلىكىندا رەھىملىقىسىنىڭ ئەللىكىندا رەھىملىقىسىنىڭ
لەھىپە ئەللىكىندا رەھىملىقىسىنىڭ ئەللىكىندا رەھىملىقىسىنىڭ
بۇ سەھىپىلىكىندا رەھىملىقىسىنىڭ ئەللىكىندا رەھىملىقىسىنىڭ

، سەھىپىلىكىندا رەھىملىقىسىنىڭ ئەللىكىندا رەھىملىقىسىنىڭ
، سەھىپىلىكىندا رەھىملىقىسىنىڭ ئەللىكىندا رەھىملىقىسىنىڭ
، سەھىپىلىكىندا رەھىملىقىسىنىڭ ئەللىكىندا رەھىملىقىسىنىڭ
، سەھىپىلىكىندا رەھىملىقىسىنىڭ ئەللىكىندا رەھىملىقىسىنىڭ

، سەھىپىلىكىندا رەھىملىقىسىنىڭ ئەللىكىندا رەھىملىقىسىنىڭ
، سەھىپىلىكىندا رەھىملىقىسىنىڭ ئەللىكىندا رەھىملىقىسىنىڭ

ئەنلىك ئەنلىك ئەنلىك ئەنلىك
ئەنلىك ئەنلىك ئەنلىك ئەنلىك

تاشقا تامغان تامچىلار

تاك پەيتى ياپراقتا تامدى بىر قەترە،
سەنغا سىن كىرىپ، يۇيۈلدى غۇبار.
ئۇ-تامغان، ئېوتىمال، خۇش پۇراق ئەترە،
يېرىلىدى دىماغلار، ئائىقىدى ئىپار.

بىر گەۋدە شۇ تاپتا ئىككى مەۋجۇدات،
سۇدىكى ئايدا بار شۇنداق قىياپتە.
بىر گەۋدە شۇ تاپتا ئىككى مەۋجۇدات،
يو قالدى ياپراقتا كەلگەن قىيامەت.

بىر گەۋدە شۇ تاپتا ئىككى مەۋجۇدات،
ئەقىلىنى چىللادىدۇ ھېكىمەت كۆپ كۆرەك.
بىرىگە بىرى ئەم ئىككى مەۋجۇدات،
يۇيۈلدى بۇ ئالەم، يۇيۈلدى يۈرەك.

2

سەن ئىينەكە سىنیمىز چۈشىسى، سەن ئىينەكە سىرلىرىمىز نەگە چۈشەر راست؟

ئاللهم ئارا سر ئىينەك پۇتسە،
سسىرى ئەلۋەك ئادەملەرگە خاس.

سىنى بىلەن سىرى ئىينەككە، لەقىلىپ
مانا مەن دەپ پارلىشىپ تۇرسا؛
چېگىشلىكى قايىسى بىر چەكتە،
دىللار دىلغا قارشىپ تۇرسا.

بىز سر بولۇپ كەلسەك ئاللهمگە،
سسىرى ئالدىرۇپ كەتمىكىمىز بار.
سسىرى كۆرسىتەر ھەممە ئادەمگە،
ۋاقىت دېگەن ئىينىكىمىز بار.

3
هەر كىشىنىڭ بىر دەۋرى، بىر باھارى بار،
قىسىمەتلەرگە چېگىلگەن بۇ كېسىم باشتا.
هەر كىشىگە بىر بەخت، بىر كېلەچىك بار،
ئوقۇ، دوستۇم، بۇ مۇھۇر قاپقارارا تاشتا.
هەر كىشىنىڭ بىر دەۋرى، بىر باھارى بار،
نۇر باغرىدىن ئالالماس بۇ نۇرنى ھېچ كىم.
هەر كىشىگە بىر قۇياش، مىليون يۈلتۈزۈغا،
(رۇجەكلىرده شولىلار، تۇرىدۇ تىنچ كىم؟)

هەر كىشىنىڭ بىر دەۋرى، بىر باھارى بار،
پۇتمەس كؤي بۇ هەر تۈنگە، هەر بىر ناھارغا،

هەر كىشىنىڭ بىر دەۋرى، بىر باھارى بار،
 قۇتۇق ئېولسۇن شۇغا دەۋران، مەتىلىنىڭ نەزەرەن مەللىش
 مەستەشكەنەن مەللىيەن كەلتىنەر رەئىشئاشۇپ باھارغا! كەنگەتەن
 دەرىجى ئەنچە لەلەنەن راڭالە، دەرىجى ئەنچەنەن رەنگەتەن نەنەتەن
 مەستەشكەنەن ئەنچەنەن 4، مەستەشكەنەن ئەنچەنەن.

بىرمەي ئىلهاام، بىرمەي ھېس، پىرنىڭ باغرى مەقاتاندا،
 تۈنلەر بىلەن مۇڭدىشىپ، ئايپاق ئاتاڭلار ئاتقاندا، لەنەن
 ئاتەش پىكىر، ئاتەش ئۆوي، لۇر لار سوپلاپ تىزىلمىي،
 گىچماچ، هەر خىل سىزىقلار ئاق بەتلەرەدە ياتقاندا،
 مۇڭ بۇرغىسى بۇرغىلاپ،

بەخت قۇشى كۈندىكى ئاداتىدىن ئازغاندا، ساھىءەن
 ئالقۇنلارغا ئايلىنىپ، ئاق قۇچاقلقىق ئۇپۇقۇم،
 قوز وۇق بولۇپ ۋوجۇدۇم قېقىلخاندا بازغاندا.

يەردە يەر بوب تۇرغاندا، ئۇياتلارغا مۆكۈنۈپ،
 نىچۇن ئائىا پىپىشىتىم كەنپ تۇرغاندا ئۆكۈنۈپ، مەللىەن
 دىلغا ھاكىم اتۇيغۇسى مەڭگۈمەھەكۆم ئادەمنىڭنىپ،
 تەنلىرگە تايىنىپ تۇرغىنىمدا سۆكۈنۈپ، ساھىءەن
 سەن كۆرۈندۈڭ كۆزۈمگە ئانا بۇغدا پەرىشتەم،
 يوقاقنىيم تېپىلدى، ئۆزۈلمىدۇ سەررىشتەم، لىسىڭلە
 پىرىم ماڭلۇ باغلاندى، مەمن لەپىرىمغا باغلاندىم، ئىكەنلىك
 كۈيلىرىمە يوق ئەمدى چارچالى، بىرىتاق كەرشن^① تەم.

شامال بىلەن مۇڭداشتىم، اياپراق بىلەن مۇڭداشتىم،
تەۋەككۈل دەپ ئاخىرى مۇڭلار بىلەن قوغلاشتىم.
ئۆز دەردىڭنى ئۆزۈڭ تارت، مالال قىلما ئۆزگىنى،
دېگەن سادا ئاڭلىنىپ، ئۆزگىلەرنى ئويلاشتىم.

ئۆلمىي تۇرۇپ ئۆزۈمىنى پىلسىراتىن ئەپ ئۆتتۈم،
قىلىنى قىرىق يارغاندەك، جان-جىنىمىنى يەپ ئۆتتۈم.
كەلگەن سۆزنى ئاغزىمغا، بۇغۇزۇمغا يۇتماستىن،
پەرى قايىسى، جىن لقايسى؟ بىرلىك ئۆلمىي
بىرىنى قويمىي دەپ ئۆتتۈم.

بولسا ئەگەر سۆيگۈسىز ئىتقا تاشلا يۈرەكىنى،
يوق بولسىمۇ يەڭۈشلەش ئىمکان ئىچرە بۆلەكىنى
ئوتۇن قىلىپ قالايمەن، ئەتكەن بىتىلەك ئەتكەن ئەتكەن
ئۆزشتوپ، ئۆشتوپ، مىڭ ئۆشتوپ،
ئۆزگىلەرنى ئۆز بىلىپ، ئېگىلىمىگەن بىلەكىنى...

مەڭگۈ دۇشمن ئۆزدەئارا قۇلاق بىلەن كۆزلىرىم،
بېقىنىدۇ كۆزلىرىگە ئەسلى قدسەم سۆزلىرىم، لەن
قارا بولسا قارلىغاچ، بىراق ئۇنىڭ ئىچى ئاق،
دەيمەن! تورقا ئەمەستۈر، ئادىي بۆزدۇر بۆزلىرىم.

ئاقساپ ئۆتتى بىر جانان، قايرىلىپتۇ ئايىغى، سەقلىق
قايرىلىشتن قۇتۇلماش ئادەملەرنىڭ يايىقى...
چۈشىنىشتۇر بۇ بەلكىم، ئاقساپ دېمەي قويغىنلىم،
سادا بېرىپ تۇرسىمۇ

توكۇلدىغان تايىقى...

زۇكۇنلىشىپ چىقىمن روھىم بىلەن ھەر تۈنده،
جاۋاپكارنىڭ ئورنىدا ئۇ بايقۇشۇم ھەر كۈنده.
- ئادەملەرنى دېگەنتىڭ، - ھەر زاماندا چۈشىن، - دەپ،
- چۈشەنمىگەن يېرىم يوق، ياشا! - دېدىم مىڭ ئۇنده!

زۇكۇنلىشىپ چىقىمن روھىم بىلەن ھەر تۈنده،
جاۋاپكارنىڭ ئورنىدا ئۇ بايقۇشۇم ھەر كۈنده:
- ئەسکەرتەتتىڭ ھەمىشە ئۆزگىلەرنى ئۆزۈڭ دەپ،
- ئۆزۈڭ بولغان يېرىم يوق، ياشا! دېدىم مىڭ ئۇنده.

زۇكۇنلىشىپ چىقىمن ازوھىم بىلەن ھەر تۈنده،
جاۋاپكارنىڭ ئورنىدا ئۇ بايقۇشۇم ھەر كۈنده:
- ئادەم دېگەن تەڭ ئۇلۇغ، - دېگەن ئىدىڭ
ھېزى بول،
- ئېشىپ كەتكەن يېرىم يوق، ياشا! دېدىم مىڭ ئۇنده.

ئادەمئاتا سالغان كوي، هاۋا ئانا سالغان كوي،
ئادەم دېگەن مۇھىببەت،
ئادەم دېگەن قىزىق توى.
چۈشەن دەيدۇ يۈلتۈزلار، سوپۇش دەيدۇ قۇياش، ئاي،
ئاپتاپتىمۇ شۇ سادا، كائىناتقا سۇندۇم بوي.

1988-يىلىن ئەم تىكىنچىلىرىنىڭ نۇيابىر، ئۇرۇمچى
ئەم تىكىنچىلىرىنىڭ نۇيابىر، ئۇرۇمچىلىرىنىڭ نۇيابىر،

. مىڭىھى ئىلەن مەلبى بىمەع نىمىقىچى پېشىلىنىڭ
 . مىڭىھى ئىلەن بۇمەشىقىلى نى ئىتىھى ئىلىلىغاڭلە
 . دېدە - من مەتھى ئىدىغان ئەلتىمگەر ئىلەنلەك -
هېكمەت
 ! مىڭىھى ئىلىنى بىمەع - ئالشىرى ئۇرىمچى بىن مەتھى - -

1
 . مىڭىھى بىن مەلبى بىمەع نىمىقىچى پېشىلىنىڭ
 . مىڭىھى بىن بۇمەشىقىلى نى ئىتىھى ئىلىلىغاڭلە
ئارپىغان بۇغداي بولۇپ ئۆسقۇپرىدۇ، سەمىن -
 . مىڭىھى ئىلى نىزەرى ! شەمىشىرەك دېۋقان بولمىساڭانىڭ
سەرراپلار سۇ بولۇپ ئېققۇپرىدۇ،
 . مىڭىھى سەپەرەدە تۇغۇلغان كارۋان بولمىسا ئىلىنىڭ
 . مىڭىھى بىن بۇمەشىقىلى نى ئىتىھى ئىلىلىغاڭلە
بۇزغۇن قۇم زەر بولۇپ كېتىۋپرىدۇ، سەنلەك -
 . ئۇن قولى ئۇن ئالتۇن زەرگەر بولمىسا.
 . مىڭىھى ئىشەكلەر تۈلپار بوب چېپقۇپرىدۇ، سەنىڭ
منزىلى بىك قانتىق سەپەر بولمىسا.
 . مىڭىھى ئىصال ئەل ئەل - بىن ئەل ئەل ئەل ئەل
شەيتانلار ئادەم بوب ياشاۋپرىدۇ،
 . ئايىرىشقا بىر ئۆلچەم كېپىل بولمىسا.
مىكىرلەر ۋاپانى قاساۋپرىدۇ،
 . ياخشىلار ياخشىغا ئىجىل بولمىسا. ئەمىتلىك

. تىلەيمەن چۆللەردە سۇغا ئېرىشەي،
 . ئالدانماي، ئالدىمدىن سەرراپىنى كەتكۈز.
ئېڭىشىمەي ئۆتكەنتىم، مىڭى رەت ئېڭىشىدى،
 . ئادەممەن، ئادەملەك شەرەپنى يەتكۈز.

، مەنھە نەمە نەمەلەلاغ ئاھىتلىقى نەمەقىن بى
، مەنھە نەمە نەلە بى²، رىسىسە ئەلىنھە نەن
، ئەلە ئۆل بىسلەپ نەپەن ئامىشىن نەنھەنئىز قە
، زەققىلىماقتان ئاللتۇن دەرۋازا زام، نەمە ئاسلىقا بىس
يېقىمىلىقىتۇر كۈيدەك بۇ قېقىش.

، نەلەپا قېقىلىماقتان ئاللتۇن دەرۋازا زام، رىققىن نەنىشل
، نىست كېرە كىمىدۇ هاڭغىر قاي، ئېچىش؟ بىش ئەلىل
، ئەللىفەن نەلە نەنھەن «وەتەنەن وەتەنەن وەتەنەن»
، ئەلچىتىم مانا، تىقىا هاڭغىر قاي، بىت ئەپ لەل
تۈغۈچ بىلدەن تاشلاڭ سىز قەدەم.

، بىش ئۆيگە رەئەمس، كىرىدىڭىز ائىاهىاي، بىش ئەسلىي
، بىش يۈزىكىمگە، لە گۈزەل پەرسىتم. ئەلىپ رەستىلە
، بىش ئەن ئۇندى كۆرۈڭەن ئەلەن مەلەك ئەنھەن ئەن
، بىش ئۇندى كۆرۈڭەن ئەلەن مەلەك ئەنھەن ئەن

ئاشقىلىق بار، دىلخىستلىك ھەم بار.
، دىلخىستلىك تارتۇق قىلاي، قايىسى بىر سىنى، دەنەن ئەلە
، قايىسىنى ئەللىسىز دىلدار بىقىلە ئەلىن ئەنھەن
، بىشىمال ئەسلىدار ھەتىھەن، دەنەن ئەنھەن
، دەنەن ئەنھەن دەنەن³ بىش ئەنھەن ئەنھەن.

ئۇتتى ئېللار، ئۇتتۇشتى، يىلدىن يىغلاپ ئاييرىلدۇق،
راست ئۇتتىسمۇ-يالغان؟ دەپ كەينىمىز گە قاييرىلدۇق.
يىگىرمە يىل، سىڭدى ئۇ تامىچە ياشتەك ھەر ئىزغا،
ئۇمرىمىزنىڭ ئۇز چېغى-غۇنچىمىز دىن ئاييرىلدۇق.

بىر مۇقەددەس كىتابىتكەن ۋاراقلاندۇق ھەر كۈندە،
ئۆتكەن كۈننىڭ ھەسرىتى ئەسىر قىلار ھەر تۈندە.
يوق ئىزدىگەن كىشىدەك سۈرەن سېلىپ تاغ ئارا،
سوراقلىدىم مەن ئۇنى ئۇچرىغاندىن ئىنىڭ ئۇندە... .

تاشتىن چىقىتى سادالار، ئۇندىن ئۇن يوق ۋە لېكىن... .
بارنىڭ بىزىدە، يىتكەننىڭ ئاچقۇچلىرى كىمىدىكىن؟
«مەرتەم، مەرتەم ئۇچ مەرتەم» دېگەن قانۇن تۇرغاندا،
ئاڭا پەقەت بىر مەرتەم پۇرسەت بەرگەن كىمىدىكىن؟

يىگىرمە يىل بويىدا كەلدىم دائىم يوق ئىزدەپ،
مېلتىق بىلەن خوشلاشقان گويا غايىپ ئوق ئىزدەپ.
ئىزدەش دېگەن ئالىمەدە ئايىم ئەمەس ھەرگىزمۇ،
ئىزدەيمەن دەپ سۆيگۈنى قالدىم گاھى دوق ئىزدەپ.

مانا، ئەمدى ئۇچراشتۇق، ئىزدىگەن يار تېپىلدى،
مۆجىزىنىڭ قاپقىسى قۇچاق يايىدى، ئېچىلدى.
ئىككىمىزدە تۇرۇپتۇ ياشلىقىمىز ئالماشىپ،
ئۇنىڭ ئېسىل خۇش بويى ئىككىمىزگە چېچىلدى.

ياشلىقىمغا سەن گۇۋاھ، ياشلىقىڭغا مەن گۇۋاھ،
ياشلىق دېگەن مەڭگۇ ھەق، ئۇنىڭدا يوق ھېچ گۇناھ.
ياشلىقىمنىڭ سېغىنچى سېغىنچىڭدۇر بىر سېنىڭ،
سېغىنچى ۋە سېغىنىش ھېسلىرىمغا كەتخۇدا^①.

① ھاكم، ھۆكۈمران مەنىسىدە.

ئۆکۈنەيمىز ئۆتۈمۈشكە، ئانا تۈغقان ئوغۇل بىز،
شۇ خىسلەتتە پەقەتلا ئوغۇللوققا قوبۇل بىز،
بىگىرمە يىل ئىچىدە تالاى تاشلار ئۇۋالدى،
ئۇۋالمىدۇق بىز يەنە، ئۇۋالمىدۇق ئۇيۇل بىز.

٤
ئەلىلەت ئەلەم ئەلەم ئەلەم ئەلەم ئەلەم ئەلەم ئەلەم ئەلەم
ئاش غۇجمىكى تاغ بولسا، گۈل غۇجمىكى باغ بولسا،
دەقىقلەر غۇجمىكى مىنۇت، سائەت، چاغ بولسا؛
نەرى يامان غۇجمەكىنىڭ، قانداق يېرى باب ئەمەس،
ئويلا، ئويلا كاللىلقار! كاللىلىقىڭ بار بولسا!

ئادەملەرنىڭ غۇجمىكى خەلق، ئالەم دېگەنغا!
بۇ غۇجمەكلىك يا سېنىڭ بىر نەرسەڭنى يېكەنەمۇ؟
تالاى دانىش قاقشىغان بىزنى غۇجمەك قىلالماي،
سۆكۈلمەكتە غۇجمەكلىك، غۇجمەك بولۇش ئىۋەنمۇ؟

قۇملار غۇجمەك بولالماس، بولمىخاچقا شىرسى،
(بولمىخاچقا مۇھەببەت، بىر-بىرىگە ھېرسى.)
كىرىپە غۇجمەك بولالماس، جەيرە غۇجمەك بولالماس،
نەشتەرلەرنىڭ ئۆز ئارا دەھشت بولغاچ خىرسى.

قاقشاتقاندەك بەئەينى غۇجمەكلىكىنىڭ جاپاسى،
قاقشىما دوست، قاقشىما، ئېسىل ئۇنىڭ ۋاپاسى.
يالغانلاردىن پۇتمىيدۇ، ساختىلىقىتنى پۇتمىيدۇ،
ساپ مۇھەببەت، مۇھەببەت غۇجمەكلىكىنىڭ باھاسى.

غۇجمەك بولسا مىڭ يۈلتۈز يارىتاتىنى بىر كۈنىنى،
يوق بولغاچقا رغۇجمىكى يۈرۈتمەش بىر تۈنلىك
دەۋرىپ ئاققان دەرىالار تامچىلارنىڭ غۇجمىكى،
ئۈزۈلک ئۈزۈلک تاۋۇشلار ھاسىل قىلار بىر كۈنىنى با

قوشۇلغاندا يۈرەكلەر بىر يۈرەكە ئايلىنار،
بۇ ئايلىنىش، سۆزسىزكى، غۇجمەكلىكە باغلىنار.
غۇجمەك بولۇپ زەررلىم توب پارلىسا، نېمىشقا، بىلە
دوستۇم، ئىپنىڭ يۈرۈكىكى داغلىنار و داغلىنار؟
ئەھىم بىلە ئەپ رەنلىك، ئەلىخەممەن ئەللىي رەپس
الساھىپ گۈلمەنلىك 1989-يىل مارت، ئۇرمۇمچى

مەھىمەنچى بىلەك، قىقامەر ئەلىخەممەن ئەللىي
ئەھىمەنچى ئەھىمەنچى بىلە ئەلىخەممەن ئەللىي
ئەللىكىت ئەھىمەنچى بىلە ئەللىكىت ئەھىمەنچى ئەللىي
ئەھىمەنچى ئەھىمەنچى بىلە ئەللىكىت ئەھىمەنچى ئەللىي

، ئەسپىش لەم لەخىماپىز ئەللىكىت ئەھىمەنچى ئەللىي
() ئەسپىش ئەللىكىت ئەھىمەنچى ئەللىكىت ئەھىمەنچى ئەللىكىت
، ئەللىكىت ئەھىمەنچى ئەھىمەنچى ئەللىكىت ئەھىمەنچى ئەللىي
، ئەسپىش ئەللىكىت ئەھىمەنچى ئەللىك ئەپ ئەللىك ئەللىك ئەللىي

، ئەسپىش ئەللىك ئەللىك ئەللىك ئەللىك ئەللىك ئەللىك ئەللىك
، ئەسپىش ئەللىك ئەللىك ئەللىك ئەللىك ئەللىك ئەللىك ئەللىك
، ئەسپىش ئەللىك ئەللىك ئەللىك ئەللىك ئەللىك ئەللىك ئەللىك
، ئەسپىش ئەللىك ئەللىك ئەللىك ئەللىك ئەللىك ئەللىك ئەللىك

تاڭلار بىلەن سۆزلىشىش

سەنچىلاب قاراپ باقتىم تاڭ ۋەسىلىگە،
بىھېساب سىرلار ئاشا ئويۇلگەندەك.

ئويلىسام ئۇنىڭدىكى سىر ئەسىلىدە،
ئىش ئىكەن گويا سۆيگەن، سۆيۈلگەندەك.

سۆيۈش ۋە سۆيۈلۈشە سىر بولمايدۇ،
يۈرەكلەر ئېچىۋېتەر مىڭ قېتىنى.
ھەر قاتتا تۆمەن زەررە نور ئويىنайдۇ،
شۇڭا قۇت قويغان سۆيگۈ ئۆز ئىتىنى.

ياپراقلار، گۈل كاسىسىسى، چىچەڭ شىبىنەم،
نورلاردىن نوردىن ئۆزگە سىر سەزمەيدۇ.
دىلىنى يوشۇرمائىدۇ تىلىسىز ئالىم،
بەل كېزەر ئۇندا، ئەمما سىر كەزەميدۇ.

ۋاراقلاب ئوقۇپ چىقتىم تاڭ بىر كىتاب،
ھېكمىتى كۆپ، يوق ئەمما چۈمىپەردىسى.
تاڭ ئەينى دېدى تېڭىم قىلىپ خىتاب،
پەرىسىز يۈرەكلەرنىڭ سەھىپىسى.

ئىشىشانققىسىنەمەنەن

تۈگىمەس كۈيدۈر مائىا پارلاق تاڭلار،
تۈگىمەس تالىقىقىدە مېنىڭ قىسىم.
تاڭلاردىن تۇغۇلىدۇ تاڭدەك ئاڭلار،
تالىقىقىدە ئېرىپ پۇتەر غەمۇ-غۇسىم.
رەڭلەرنىڭ جىلۋىسىدىن كۆز قامىشار،
ئۇپۇققا ئۇيۇپ قالار مۇھەببىتىم.
شولىلار چوققىلارغا ئۆز،
يامىشار،
ئاياغىسىز قالار تاڭخا قانائىتىم.
تارلارغىا قونۇپ قالار شوخ ئاهاڭلار،
كۆرسىتىپ يۈرەكلىرىگە كارامەتنى.
تالىقىقىدە ئەپتەر ئەپتەر ئەپتەر
تۇيغۇلار باشلىۋېتەر پاراغەتنى...
هایاجان پەللىسىدە تۇرۇپ قالدىم،
بۇ سېنىڭ خۇمارلىقنى تەركىنىڭمۇ؟
سېنىڭدە دىلبىرىمىنى كۆرۈپ قالدىم،
ئاخشام ئاي تىقىۋالغان ئىدى ئۇنى،
بۇ سېنىڭ ياندۇرغىنىڭ، بەرگىنىڭمۇ؟

سېنىڭدىن ييراقلاردا يۈرگىنىمە،
ساڭا تەن ھېسىلىرىمنى بۆلگىنىمە؛
خۇمارى تۇتۇپ يەنە ئەركىلەشنىڭ،
سېغىنىش ھەسرىتىدىن ئۆلگىنىمە؛

تاڭلارغا تەشنا بولۇپ قاراپ باقتىم،
چېچىڭ دەپ شوللارنى تاراپ باقتىم.
مېھرىڭدەك مېھىر ئىزدەپ تاڭ ۋەسىلىدىن،
خېلى بىر چاغلارغىچە ماراپ باقتىم.

جور وىمەن ياخشىلىققا چۈشلىرىمنى،
سەپەرۋەر قىلىپ ھەممە ھوشلىرىمنى.
تاڭ بىلەن يېتىپ بار، دەپ سەن تەرەپكە
ئۈچۈر دۇم خىيالىمنىڭ قۇشلىرىنى.

ھومىيىپ قاراپ قويىدۇڭ ماڭا ئاخشام،
چۈشۈمكەن، تۈمن شۈكىرى، پۇتۇن ناخشام.
ئوغلوڭىنىڭ يۈرىكىدە بىر سېغىنىش،
زېمىننمۇ كۆيۈپ كېتىر ئۇنى ياقسام!

تاڭلارغا تەشنا بولۇپ قاراپ باقتىم،
چېچىڭ دەپ شوللارنى تاراپ باقتىم.
مېھرىڭدەك مېھىر ئىزدەپ تاڭ ۋەسىلىدىن،
خېلى بىر چاغلارغىچە ماراپ باقتىم.

تاڭ بىلەن تۆشىكىدىن تۇرغىنىمدا،
سوپھىگە قوللىرىمنى سۇنۇغىنىمدا؛
دۇئادا دەپ ئويلايمەن، سېنى، ئانا،
ئاۋازىڭ جاراڭلايدۇ قوللىقىمدا.

پىراقىڭ جىغىلىدىتار يۈرە كلهرنى،
تىكەندىن ئېچىلدۈرەر پورە كلهرنى.
سەن ئۈچۈن ئىزدۇۋېدىم ئېسىل سوۋات،
مەۋجۇدات باشلىۋەتتى كۆرە كلهرنى.

تاپىمىدىم، تاپالىمىدىم لايىقىڭىنى،
قوياش، ئاي سۆپىسۇن سېنىڭ ئايىغىڭىنى.
ئۇلۇغلار سېنى سۆيگۈم ھامان، دېمەك،
ھېچ كىممۇ تۈگىتەلمەس بايلىقىڭىنى.

مېھرىڭىنىڭ تامچىسىنى تاشقا بىردىم،
مۆجيزە-كارامەتنى تاشقا تەردىم.
تاشلاردىن ئۈنۈپ چىقىتى مېھرىگىياب،
كۆز ئۆزىرە پەرۋازلارغا قانات كەردىم.
ئەجهپىمۇ ئوخشايدىكەن تاڭلار ساڭا،
سۆزلەيدۇ سەن توغرۇلۇق قىسىمە ماڭا.
باردەكلا تۈيۈلسەن تاڭ قويىنىدا،
ئىزدەيمەن تاڭدىن سېنى، تاڭدىن ئانا.

نەلھىن 5 مىالى پە رەنلەك
 ھېلىمۇ بېكەتلەر دە تۈرامىسىنىڭىن ؟ ئەنەن
 ئوغۇڭىنى ئوغۇللاردىن سورامىسىنىڭىن ؟
 گۈل خۇمارا ئىدى ئوغۇلۇم گۈل كۆرسۈن دەپ،
 ھوپلىنى كۆپ گۈللەرگە ئورامىسىنىڭىن ؟
 نەلھىن مىالى پە رەنلەك
 ئاجايىپ بىر كۆڭۈلنىڭ ئىگىسى باشىن،
 ھەر كىمنى، ھەر كۆڭۈلنى شاھ بىلىسەن،
 يۇيىسىن كۆڭۈلەرنى كۆڭۈلۈش بىلەن،
 ئالىمە كۆڭۈل ئىزدەپ، ئېھ،
 كېلىسىن !

نەلھىن مىالى پە رەنلەك
 ئىزىڭىدا نۇر لار ئاقار تارام تارام،
 ۋالىداش، ياللىشا لار ساڭا لقارام.
 پۇرايسەن ئالما كەبى ھەر دەم ھەر دەم،
 بېجىرىم ھەر نەپىسىڭ ماڭا ئارام.
 نەلھىن مىالى پە رەنلەك
 سېخىنلىدىم، سېخىنلىنى لە گىدىم مەن،
 (يۇ گەنسىز خىياللاردىن لە گىدىم مەن.)
 ئوخشتىپ سېنى تاڭغا، تاڭدا تۈرۈپ،
 ئۆزۈڭدەك شۇ تاڭلارنى ئە گىدىم مەن.
 نەلھىن مىالى پە رەنلەك
 نەلھىن مىالى 6 قايسەت بەنلەن
 ئامەت دەيمەن سەن كۆرگەن چۈشىنى،
 ئامەت دەيمەن ئىزلىرىڭىنى مەن.

ئامان بول دەپ سالىمەن چۈقان،
ئىككى ئالەم ھاياتىم ئۇ - سەن .
ئامەت دەيمەن سەن چىققان دۆڭنى،
ئامەت دەيمەن سەن بارغان چۆلنى .
ئامان بول دەپ سالىمەن چۈقان :
تىلەك تامىچە، خەنچەقە بى بىزىلەك !
رەسىل بىلە خەنچەقە بەر، تەڭرىم، كۆلنى !

باغرىمدا بىر كۆيۈك بار مىسىلى گۈلخان،
جۇش ئۇرغان نۇر ئېقىنى سەزگۈلرим .
شۇ تاپتا كېلىپ كەتتى البردىن پىتها
قۇياشنىڭ قۇچىقىنى كەزگۈلريم .

قوللىرىم قاناتلارغا ئۆرۈلگەندەك ،
كىرسەملا باشلىنىدۇ بۈيۈك پەرۋاز .
كۆزۈمگە ئاجايىبات كۆرۈنگەندەك ،
ئاشلىدىم، يائىراپ كەتتى غايىپ ئاۋاز .

ئالدىمدا تۇرۇپ قالدى شۇندادۇنيا ،
تۆكۈلۈپ قاسراقتهك ئىللەتلرى .
سۈزۈكلىوك ئلاھىدەك ئۇ بىر گويا ،
ئاق قوشتكە جەۋلان قىلار خىسلەتلرى .

ئىككىمىز بولۇپ كەتتۈق ئىرىش-يىھى ما
غەمىزىلەر قوندى كۈي بوب قەترىلى
تەۋەررۇڭ قەدەملىرى گە قويۇشۇپ باش،
شوخ گۈللەر كۆمۈھەتتى ئەتلىرى گە.

ئاجايىپ سۈرەتلەرنى بىردىڭ ماڭا،
ئاجايىپ تۈيغۇلارنى قويدۇڭ قويۇپ.
نۇرلارغا ئايلانسىام ئېلىۋالامسىن،
تۈيغۇ ۋە سۈرەتلەرنى دىلدىن ئۇيۇپ؟

8

شېرىن چۈش ئالىمىدە تۇرماقتىمىن،
بۈلتۈزۈلار چاراقلايدۇ زەررلىرەدە.
ئاجايىپ ئىنسائىاتلار قۇرماقتىمىن،
تاغلارنى يۈكلەپ گويا زەررلىرى گە!

بىرگەلەر بىرگەلەرگە پىچىرلايدۇ،
كۈيلەرگە تىننېپ كەتكەن بوشلۇقىمىز.
«زېمىننىڭ ئوقى تىنماي غىچىرلايدۇ»
ئۇزۇلمەس دېمەك خوشلۇق،
خوشلۇقىمىز . . .

سەرىڭنى سۆزلە، دېدىم تەبىئەتكە،
ئېقىنەتكە ئاقتى گويا ھېكمەت دېگەن.

بېشىمچە كىرىپ كەتتىم مۇھىبىتىكە،
 لەزەتلىك پەنەتتىمەن بىلەتتىمەن
 ئىشل بېشىمچە شۇنچە شېرىن، ئاقى بېغىت
 ئەن بىلەتتىمەن بىلەتتىمەن بىلەتتىمەن شۇنچە لېۋەن.

يۈرەكتىن ئاچۇشىسى ئائىا بىر يۈلتۈز ئۆت،
 يېنىشنى كۆرۈپ قويىسۇن شۇندايپىنىش.
 چىن سوپۇش سوپۇش لۇشتە كەلە لەق كار
 ؟ پېشىمچە بىلەتتىمەن بىلەتتىمەن يۈز ئۆرۈش يوق،
 يالغانلار ئارىلاشسا بولار چېنىش.

هېسىلىرىم چاچراپ تۇرار تۇتۇق بەرمەي،
 هەرنىڭۈلنى، هەرنىڭۈلنى بەرمەي
 هەر ياپراقنى سوپۇپ ئۆتەر.
 هەر قەترە، هەر زەرىدىن سۈمۈرۈپ مەي،
 كۆيدۈرۈپ ھەممىسىنى كۆيدۈرۈپ ھەممىسىنى
 كۆپۈپ ئۆتەر.

ئاز ئەمەس قازغان دۇرلار سەندىن پەۋەس،
 ئۇنى مەن يالغۇز ئۆزۈم ئالىمىنمۇ؟
 ئولجىنى يالغۇز يېگەن يېگىت ئەمەس،
 ساڭىمۇ يېرىمىنى سالىمىنمۇ؟

تاشلارغا جان كىرگىندۇ بىللىكى ئايهاي،
پارلىغان يان بېغىرلار ئىنىپ كەتتى.

دۇرۇلدەپ تۆكۈلدۈ يامرىخان نۇر،
نۇرلارغا تاغۇ تاشلار قىنىپ كەتتى.
تاڭ چېغى يارتىلىمىش قانداق مەغرۇر،
ئۇ، تۇندىن، تۇن ئۇنىڭدىن

ياڭرايدۇ تاش تىلىدا نۇر ناخشىسى،

ئۇخچۇيدۇ دىلدىن دىلغا شادلىنىشلار.

ماختىلار ئىش-ھەرىكەتنىڭ ئاڭ ياخشىسى،
نۇرلىنىش-نۇردىن نۇرغا ئاتلىنىشلار.

ئاي ئۇزىرە، نۇرلار ئۇزىرە بىر قىيابىت،

مەن ئۇندىن مەڭگۇ ھايات كۆرۈپ قالدىم.

غۇبارسىز ۋەسىللەرددە يوق قىيامەت،

سۆزلە، تاڭ، سۆزلە، تاڭ،

سۆزلىرىڭگە سۆزلىرىڭگە

كۆيۈپ قالدىم.

10

ئادەمدىن پەرىزاتقا ئايلاندىم مەن،

دەسلەپ بىر پەرىزاتنى سۆپىگىنىمەدە.

يوللاردا يولچى بولۇپ سايلاندىم مەن،
ئاجايىپ ئوت ئىچىدە كۆيگىنىمە.

بىر قىران بۇركۇتكە نەق ئوخشات قالدىم،
تۇر نېمە، تۇمان نېمە،
چۈشمەس ئەسكە.

ئاجايىپ خىياللارنى ئويلاپ قالدىم،
نگاھلار يۈكسەكلىكتە،
چۈشمەس پەسكە.

ھەسرەتنى يالغۇز ئۆزۈم ئالغۇم كەلدى،
كۈلکىنى بارسۇن دېدىم ئۆزگىلەرگە.
جۇت بىلدەن يالغۇز ئۆزۈم قالغۇم كەلدى،
خىرسىن قىپ باغرى مۇزىدەك رەزگىلەرگە.

ئۆچكەن بىر چىراڭلارنى پەرلىمىدىم،
يانغاننىڭ بولىدۇم شۇڭان پەرۋانىسى.
تەغ دەسسىپ يۈرگەندىم تەرىلىمىدىم،
ئاتالدىم مەرداننىڭ مەردانىسى.

چاشلارنى، توزانلارنى يەلگە بەردىم،
ئۆزۈڭنىڭ شورى دېدىم، توزغانلارغا.
ئاق يول دەپ، مۇبارەك دەپ بىلگە بەردىم،
بەيگىدە مەنزىللەرگە ئوزغانلارغا.

شولىدەك پەيدا بولۇم ھەر كەڭلىكتە،
چاقنىدىم، ۋاللىدىم، تاراپ كەتتىم.
قالمىدىم سىناقلاردا ھېچ تەڭلىكتە،
ئىشقىلىپ كارغا كەلدىم، ياراپ كەتتىم.

دەۋرىسى دەريا بولۇپ تاغلار راۋان،
كۆرۈمن ئاشۇ ئالتۇن چاغلىرىمنى.
ياكى سەن تۇنجى سۆيگۈ يا سۆيگۈ تاڭ،
باغرىڭغا تېڭىپ قويايى باغلىرىمنى.

بىر قانداق قۇسۇر يوقتۇر سۆزلىرىمەدە،
يىك بېسىپ تۇرغاندۇر-ھە سۆزلىشىلەر؟
زور سەنۇ، سىغىپ كەتتىڭ كۆزلىرىمگە،
كۆزلەردىن باشلىنىدۇ ئۆزلىشىلەر.

11

شان ئۇچۇن ئاتالغاندۇر ھەيرانلىقىم،
تولغاندىم، ھۆسنىڭنى دەپ ياتالمىدىم.
سەن ئۇچۇن بولدى ئۇنچە قازغانلىقىم،
ئىزدىدىم، تەرىپىڭنى تاپالمىدىم.

سوقۇلدۇم زېمىندىكى ھاراھتكە،
سوپىومەن مەڭكۈ بۇنداق سوقۇلۇشنى:
ئورايىمەن سېنى سۆيگۈ-جاسارەتكە،
سۆيگۈلەر بىلمەس ھەرگىز سوغۇلۇشنى.

شاخارىپ كەتتى يەنە مەغۇر ورلۇقۇم،
ئىگە دەپ مەنمۇ سېنىڭ ھەرمەترە ئىگە.
بەخشەندە ئىلها ملىرىم ئالىم ئالىم.
مۇقەددەس، تەڭدىشى يوق ھەر زەررە ئىگە.

12
ئىگە دەپ مەنمۇ سېنىڭ ھەرمەترە ئىگە
بىر پورەك ياقا يېرتتى،
كۆرۈپ قالدىم،

ئىڭىمدا جىمى جاھان يورۇپ كەتتى.
پەيزىنى تەبىئەتىنىڭ سورۇپ قالدىم،
ھام ئىلها مىم ئاياغلاندى،
تۇرۇپ كەتتى.

يايرىدى گۈل-گىياھلار سەزىمەكتىمەن،
ئۆزگىچە ئەمەس خىلى جېنىمىزدىن.
قەترىلەر مىسىلى دېڭىز كەزمەكتىمەن،
ئۇندا قان پەرقىسىزدۇر قېنىمىزدىن.
زېمىننى ئېمەر پورەك،
كۆكىنى ئېمەر،
ئىسىللىق پۇتولگەنكەن يىلتىز لارغا.
ھېسا بىسىز شەربەت ئىچەر،
كەۋەسەر ئىچەر،
چاراقلاب قارايدۇ ئۇ يولتۇز لارغا.

ئېچىلدى بىرلەتال پورەك، نىمۇلىك
 بولتىكىيە بەهەنئە لېشى ن بىرلەتال مغۇنچە،
 لەۋىسىمان بەرگىلدەرە، كۈلکە، كۈلکە.
 شادلىققا ئوخشاپ قالدى بىرەك شۇنچە،
 يۈرەكلىرى ئوخشاپ قالدى گۈلگە، گۈلگە.
 بىرەك-رەلە ئەنلەپلىك بىلەتەم
 كۈللمەرنەم، ئەلسەغا يەك رەلىخە ئەم
 بىرەكلىرىم بىنەم بىنەم
 بىيىشتى رەڭ،
 سوّيۇنۇش، بەخش ئەتتى تاڭدا هەرگەيان.
 مىڭ بىرەك شادلىقنى سۆزلەيدۇ كەڭ،
 بىرەك ۋەسلىدىكى ئاشۇ جەريان.
 پارلاق بىر جىلۋىلەرگە كۆمۈۋەتتىڭ،
 ئۇنىڭسىز دەمدىن دەمگە ئۆتەلمەيمىن.
 ھىسابىسىز ئىشتىياقنى تۆكۈۋەتتىڭ،
 ئۇنىڭسىز نەپس ئېلىپ يۈرەلمەيمىن!

۱۱

13

كۆكۈلسىز كەچمىشلەرنى ئەسلىتەمىيسمەن،
 كۆكۈلەنى ئۆستۈرسەن، پەسلىتەمىيسمەن.
 چىلىققا تەڭرى دېسە، سېنى دېسۇن،
 راستچىلسەن، كېسە كەدەسسىتەتەمىيسمەن.
 ھۆل كېسە كەدەسسىتەتەمىيسمەن.

بارمايمەن ئەمچىلەرگە يارىلانسام، اىچىت
 بارسەن بارسەن شىپا ئىزدەپ دارىلانسام.
 ۋە ياكى سائى ئوخشاش يانغىنىمىچۇن،
 ئىچ-تېشى ئالىلارادىن ئالىلانسام بىمالەت
 ئاخاپقە ئەنامقە رەمالە بىلشەمە بىلەن ئەپ
 ئۆسەكلەر قاپلىغاندا گاھى-گاھى،
 بۇ ئەسىلى ئاجىزلىقنىڭ مۇڭلۇق ئاھى.
 بۇمۇ بىر بەندىلىكتە،
 بەندىلىكتىن
 پاك ئەممەس بەندىلەرنىڭ بۇ دەرگاھى!
 ھېكىمەتلەك سېنىڭ قولۇڭ قۇياش، قۇياش،
 سىپىدىڭ بولدى تېنیم سائى ئوخشاش.
 ئىككىمىز سۆزلىشىمىز،
 بېجىرىمەمن،
 مەن مەڭگۈ قېرىمايمەن،
 مەن مەڭگۈ ياش.

14

تالڭ يەنە كۆرگىن دېدى،
 بۇگۈن سازىنى،
 ئۇچراشتۇق،
 نۇر قۇتلىدى ئىككىمىزنى.
 ئايىرىلىش ئۆزەلمەپتۇ ئارىدىكى،
 ئۇستازلىق ۋە شاگىرتلىق رىشتىمىزنى.

تاڭدەك بوب كېتىپسىزغۇ، تەنھە ئالى
بىلىمەن، يالقىراشقا ئالدىرىايسىز،
ئىز گۈلۈك ئىزدىيىسزا، ئىزدىيىسزا،
ئىز گۈلۈكتىن ئۆزگىگە قارمايىسىز.

تەنھە ئەمەن ئەمەن بىرىنىڭ ئەمەن ئەمەن
ياش تولدى كۆزلىرىمگە، ئەنچىباڭ
ئېشىدېدىم، ئېشىدېدىم
يۈرە كەن ئەركىلدەرىدىم، ئېمەن رەپتەن
تېپە، دېدىم.
نېمانچە لەززەتلەكتۈر دىدارلىشىش، لە
كۆڭلۈمگە

تالڭىشارابىن ئالى، تەنھە ئەمەن
ئەمسەن ئەن ئەمسەن ئىچەنما دېدىم.
ئەرسەن ئەرسەن ئەرسەن ئەرسەن
ھەممىگە مېھرىڭىزنى تەڭ توكتىڭىز،
قالتىسىز، ئەن

تار يەردەمۈ كەڭ ئۆتتىڭىز.
كەستىڭىز ئەتىمىزگە توغرا كېسىم،
گۈگۈمەك قاراشلارنى بەك سۆكتىڭىز.

ئاتا بوب يېتىملەرگە غەم يېدىڭىز، ئەن
مەن تۈرغاندا يېتىم يوق، كەل دېدىڭىز.
ياغدى سىزدىن شاپائەت ئاق يامغۇرددەك،
ئورمان ئېيتقان ئاخشىلار سىز ئېدىڭىز.

بالا-بخت ، دېگەن بىز سۆزىڭىز باز ،
بەخت-قۇتنى قويۇشتا ئۆزىڭىز بار .
ئىشەنەمىسىلە قارىسۇن لوقمان ھېكىم ،
كۆزىمىزدە ھازىر مۇنى كۆزىڭىز باز بىز
ئىشەنەلىكە مەمەنە نىتەنەنەنە

تۈغۈلۈپىز بىز ئۈچۈن ئىمدى بىلسەك ،
قدىلىرىنى باغ سۆزلەر باغقا كىرسەك .
ئەجرىڭىز بار تۈگىمەس زىممىزدە ،
سىزنى دەيمىز ھەرى جايىدا ئۈلۈغ دېشەك .

تاشىدەك بۇپا كېتىپىسىز غۇ ، ما دىجىلمىب
يالىرى ايسىز ،

بىلىمەن ، يالىرى اشقا ئالدىرى ايسىز .
ئىزگۈلۈك ئىزدەيسىزا ، ئىزدەيسىزا ،
ئىزگۈلۈكتىن ئۆزگىگە قارىمايسىز !

15

ئۇچراشتۇقۇمۇ ؟
ئۇچراشتۇقۇمۇ ؟
ئۇپۇق بولار ، كۆك بولار قىسىتىمىز .
تۆتىيۇمۇم لەۋ گوياكى لەيلى ، لەيلى ،
سۆيۈش ابىلەن ئۆلچەنسۇن خىسىلتىمىز .
ئەچاقىرماقتا ، ئاق يوللار ئەچاقىرماقتا ،
يېڭى كۈندە يېڭىدىن ئىشىك ئېچىپ .

چاقىرماقتا، ئاق يوللار چاقىرماقتا،
ئۆزلەشكۈچى ئامەتسىن، چاچقۇ چېچىپ.

ئەمغاڭىز بىرىملىك

چاقىرماقتا، گۈل باغلار چاقىرماقتا،
تەشنا كوتىكەن قىزىل گۈل دەستە-دەستە.
چاقىرماقتا، گۈل باغلار چاقىرماقتا،
ئەن شەپكە تۇرغان چىلمەنلەر رەستە، رەستە.

ئەمغاڭىز بىرىملىك

اتلىك تاشىمايمىز،

باقامايمىز،

قارىمايمىز،

كەينىمىزدا قېپقالغان متۈيغۇلارغا.

ئالدىمىزدا بەخت بار، يالترايىدۇ،

ئۇزۇپ گويا بەختىيار تۈيغۇلاردا.

ئەن شەپكە تۇرغان چىلمەنلەر رىسمىتلىك

قېنى چاپسان ماڭايلى تاشلاپ قەددەمك

سەزگۈ باشقا،

ھېس باشقا،

سەپەر باشقا.

تىنىقلارغا ئۇرۇلدى هاياتىي دەم،

تۇتاشقاندۇر بىزنىڭ يولىنىڭىز بىزىمە

تەھىىەنلىكىنلىك تەھىىەنلىك تەھىىەنلىك دەل-رۇيىشا!

دەھىىەنلىكىنلىك تەھىىەنلىك دەل-رۇيىشا

رۇيىتىلىپە 16 ئەنلىكىنلىك تەھىىەنلىك دەل-رۇيىشا

ياخشىلىقىسىز ياشىماس، ياخشى جانلار،
ياخشىلىقىقا كۆمۈلۈم،

لەنەلەسەلەپە ئەلەمەرەلە خامان ئالدىم،
 تومۇرۇمدا جۇش ئۇردى يېڭى قانلار،
 ئاپەتلەردىن قۇتۇلدۇم،
 لەنەلەسەلەپە ئەلەمەن راھە ئەلەمەن قالدىم،
 چۆللەر كەزدىم، ئەلەمەن راھە ئەلەمەن سەلەلە
 ئالقۇنغا كۆزۈم چۈشتى،
 چاڭقاپ ئۆلدۈم،
 قەترە سۇ بولدى هاييات!
 كارامىتىم پاش بولدى،
 ئۇنۇم ئۆچتى،
 قوندى باشقىا قۇش بولۇپ قارا مامات!
 يولچى قۇيغان سۇ تاراپ تەنگ پەقدەت،
 هايياتىنى خەتەردىن تارتىۋالدىم.
 قايتا كىرگەن جان قالتىس،
 قۇدرەت قالتىس،
 تاغنى يۈدۈم، ئۇچامغا ئارتىۋالدىم.
 شېرىن-شەربەت تاغلاردىن ئۆتكىنىمە،
 شېرىن-شەربەت ياشناختى بويىلىرىمنى.
 شىرنىسى يوق دەرەخنى سۆككىنىمە،
 بىلىۋالدى مېۋىلەر ئۆيلىرىمنى.

نۇر ۋە سلىدىن ۋە سلىمگە نۇر یۈقاندەك،
 ياخشىلاردىن ياخشىلىق يۈقتى ماڭا.

ئاشۇلارنى سەن ئۇققىن، مەن ئۇققاندەك،
ئاشۇلارنى ئامانەت قوياي ساڭا!

17 . ئەلەپ بىلەم

بىلەپ تەبتەم

تارلىتىرەپ، تارلار بويلاپ كۆي ىاققاندا،
كۆزۈمگە يار سۈرەتلىك ئاي باققاندا.
ئالتۇنغا ئورۇلىدۇ خىياللىرىم،
جىلۋىلدر چىرغىنغا ئوت ياققاندا... .

كۆرمىگەن بىر چىچەكىنى كۆرگىنىمde،
سوئىمىگەن بىر ياپراقنى سوئىگىنىمde؛
كۆمۈشكە ئورۇلىدۇ خىياللىرىم،
كۆيىمىگەن ئوت ئىچىدە كۆيىگىنىمde.

شاماللار قانىتىدا ئىپار ئاڭقىپ،
يېڭى بىر پۇراق بىلدەن ئۆتسە چاڭقىپ.
ئىپارغا ئورۇلىدۇ خىياللىرىم،
بارمىغان جايilar قالماي تازا قاڭقىپ.

كۆزۈمde يېڭى ھۆسىن، رەڭ ئوينسا،
پەيزىگە پەيزى خۇمار دىل تويمىسا؛
رەڭلەرگە ئورۇلىدۇ خىياللىرىم،
كۈلمەيسەن، كۈلەلمەيسەن رەڭ بولمىسا.

، ئاه مەن سۆزلەپ زىققەن نىسەرلىك كەشكەن
الىلىرى يىخىاللارنى ئىلاڭشىك
ساڭا بەردىم،

چىلان تۇپراق، ٢١

مۇنبەت يەر

. اىنلىقكىچە بىلەر ئاكىك بىپ ئۇرۇق تەردىم.
بىخ سۆزلىدۇ بەرگىلەر قىسىسىنى،
گۈزەللەكە ئەنالىيە ئەنمائىقە لەغەتىڭ
. اىنلىقكىچە جان تەردىم، بىھىلەلىم
قويۇق تەردىم.

، مەمنىڭىچە يەنەنەپ بىن ئەسىنەت
؛ مەمنىڭىچە يەنەنەت 1988-يىل ئىيۇن، ئۇرۇمچى
، بىھىلەلىيە ئەنمائىقە ئەنلىقكىچە
، مەمنىڭىچە مەسىندىتىپ نەسىمىيەت.

. پىرىشكە ئەنەنە ئەمىنلىك ئەلالەت
پىغەلىيە ئەنمائىقە ئەنلىقكىچە رېتىپ
، بىھىلەلىيە ئەنمائىقە ئەنلىقكىچە
پىغەلىك ئەنەنە ئەنمائىلە ئەللىك بىن لەخىپلىق.

، لەمەنە ئەنەنە ئەنمائىقە رېتىپ مەنەنە ئەنەنە
؛ لەمەنە ئەنەنە ئەنمائىقە ئەنەنە ئەنمائىقە
، بىھىلەلىيە ئەنمائىقە ئەنەنە ئەنمائىقە
لەمەنە ئەنەنە ئەنمائىقە ئەنمائىقە ئەنمائىقە.

، بىمىشىتىپ لەنەن مىساك ، نەھىلە

قۇياشنىڭ باغرىغا سىڭىپ كېتىمۇز بېرى
، بىمىشىتىپ قولۇغۇل ئەجىڭىدە نەھىلەنە
، نەھىتىپ لەنەنەن ئەللىنىشلىقە 1

تىۋىندىم، ئەڭ پاڭىز ھېسلىرىم ياندى،
ئالىمده مۇقدىدەس بۇت بولدوڭ ماڭا
ئۇ ھېسلىار ئالدىدا ئۆزگە ھېس چاندى،
ھېچقاچان، قېرىماس قۇت بولدوڭ ماڭا

من بالدۇر چىچەكلىپ خۇش بۇي گۈل ئاچتىم،
بېيگىدە نىشانغا قادىدىم تۇغ ھەم.

تىرىكلىك، تىنىقى-پۇراقلار چاچتىم،
يىغىلماس نۇرلارنى رېك لەخەقىنى پەھەقەن شەل
، بېرىپەن بېغۇچى ھەر دەم نەھەمانە
! شاكاپ بىدەن رەسىنەن فەنساھ
تېڭىرقاپ تۇرىسىن، سەن تېخى يولدا،
بېپىشقاق ئويلارنىڭ تورىدا تامام،
بەتلەرى سارغايان دەستۇرۇڭ قولداق ئەلماشتى
پەرۋازلىق قاناتنى كەسکۈچى ھامان.

چاقىرىدىم من سېنى، ساھىنبايال قىز،
دىلىممو، تىلىممو كەتتى تەڭ بالقىپ.
ھەممىگە كۆنۈكۈپ بېغۇر باسساق شېزى، ۋىلسە
چىقالماي قالىمىز بىر ئىزدىن ھالقىپ بەتكەل

بىلىمدىن، ئالىسىن ماڭا يېتىشىپ،
 ئۇپۇقتا توختايىمىز ماڭغان پېتى بىزنىڭ
 نۇر بىلەن مەڭگۈگە باغ-باغ ئېتىشىپ،
 قۇياشنىڭ باغرىغا سىڭىپ كېتىمىز.

2

بىنلىك يەپىلسىدە يەتكىپ شاقىخ دەنلىقىنىڭ
 باھار دەك ئېچىلىپ تۈرساڭ ئېتىمىدا،
 مۇجىزە كۆرسىتەر سۆيگۈ-ئەڭگۈشتەر كېلىپ
 گۈللەرنىڭ كۈلكىسى هەر بىر تېتىمىدا،
 ھەر دېمىم جەۋەھىرى،
 سەنچۇلا نامىن شەھەر گۆھەر ۋە گۆھەر بىنلىقىنىڭ
 سەجىدىنىڭ احۋۇتنى سېتىڭىنى دەيدۇ،
 باش قويۇپ پۇتۇمغا باش قويىماش قۇياش بىخى
 ئۆلۈممۇ ئۆرمۈز منىڭ غېمىنى يەيدۇ،
 بولسىمۇ ئەملى ئەبدىي بۇلاش!
 اىناھىي رېختەن سەن خەسەن بىلە بىخىتى
 يەلکەمگە قونىدۇ ئالتۇن يۈلتۈزلار، رەلقىشىپ
 تەئەللۇق ابولىدۇغان فەن لەخىلەلەن بىلەتى
 ئەن لەلەن جىلۋىسى ماڭا! قىاناق بىخى
 دېرىزەم ئالدىدا ھېسابىز ئىزلار،
 يۈز لەنگەن بولىدۇ قېلىسى ماڭا، بىخىتى
 سىقال قاتى رېتە ئەمىلىت، ئەمىلىت
 ماڭ چىڭىشلىر، ئاماڭ مۇشكۇلات ھەل، مەندە
 ئامەتلەر كىرىدۇ ئېشىك-تۈڭۈلۈكتىن ئەلمالقىنى

تۇققۇزۇم، ھەتاکى ئوتتۇزۇممۇ تەل،
مېكىرسىز قالىدۇ شەيتان مۆڭلۈكتىن.

بىر پارلاق بوشلۇقتا تۇرۇپ قالىمەن.
نۇر ئاققان يۈرەكىنى يېپىپ ئالەمگە.
ئەسىرلەر كار قىلماش سەبىي بالىمن،
(ئەڭگۈشتەر نېسپ بول ھەر بىر ئادەمگە.)

3

ئاۋازىڭ ئائىلاندى، ئۆزۈمگە كەلدىم،
قايتۇردى چوققلار مەغرۇرلۇقۇمنى.
بىلىمگەن بولغىيدى خالايىق بەلكىم،
بۇنىڭدەك خۇش خۇي بىر ئوغۇللۇقۇمنى.

يوقاتقان ھېكمىتىم ئەمدى تېپىلدى،
ۋۇجۇدۇم سەزگۈگە بولدى يەنە باي.
شاھىتون ئۇستۇمگە يەنە يېپىلدى،
ئەركىلەپ قارىدى يەنە تولۇن ئاي.

سېھىرىلىك كۈينى باشلىدى ھايات،
باشقىدىن ۋالىلداپ ياندى زەررلىدە.
ناۋالار ئۇزاتتى روھىمغا ناۋات،
قوشاقلار ياخراتتى يۈمران بەرگىلەر.

قايتىدىن كېپ قوندى ئۇچۇپ كەتكەن قۇش،
يەم ئىلىپ قىللارغا قويىمىسامۇ دام.

سۇغۇردى ئېسىنى تۇغۇچ ھەمەدە ھوش،
شولىدەك ئېرىدى قەلىبىمە ئىلھام.

ئاۋازىڭ ئاڭلاندى، ئۇ بېرەر پەقدەت، كۈل بى
ئۇمىدىتنى، سۆيگۈدىن، بەختىن دېرەك.
تەشنا بىز ئۆز ئارا ئەبەدىلئەبەد،
ئاۋازىڭ مەن ئۇچۇن يۈتمەسىلىك كېرەك.

4

ئۆزىمىز سۆزلەشمەيمىز ئوچۇق-يورۇق،
ئۆتۈنۈپ سۆزلىشىشنى كۆزىمىزگە.
ھەممىسىنى سۆزلەپ بولدى ئۇلار تولۇق،
دېمەككى، نۆزەت كەلدى ئۆزىمىزگە.

يۈرەكىنىڭ قاتىلىرىنى ئاچقان ئۇلار،
ئۆز ئارا سر تۆكۈشۈپ سۆزلەشكەندە.
پارائىنى ئۆزگە ياققا چالغىتىمايلى،
يۈرەكلەر ئاللىقاچان ئۆزلەشكەندە.

ئېيتىمايلى، سوڭخى مەقسەت، سوڭخى سۆزنى،
تۆزىنى بىلىپ تۈرۈپ، يۈل ئەگىمە.
يالقۇنلار يېلىنجاڭقان ئىككى كۆزنى،
دەم ئالسۇن دەيلى، ئۇلار بىر سەگىگەي.

ئېيتىمايلى، سوڭخى رەبىعە يېڭى كۆزلىك
ياد خەمللىسىزىقە لەرلە پىياتە وە.

پېتىنېپ ئېيتايلىچۇ دىلدىكىنى،
دېمەككى، نۆۋەت كەلدى ئۆزىمىزگە.
بىباها دۇرداش بولۇش پەيىتى كەلدى،
بىپەرۋا قاراپ يۈرگەن بۆزىمىزگە.

1989-يىل مارت، ئۇرۇمچى

· نىستىلى ياكى ئەنسىتكەرلىق نىشەمە
· نىسپەك ئەپەجىپە ئەتلەنە ئەلتەلەشىپە
· ئەھىقەنە ئەپەتەتەنە ئەلىشىپە
· نىسەقىلەر ئەھىقىپە ئەتلەنە ئەلىشىپە
· ئەپەتەلەنە ئەپەتەنە ئەلىشىپە
· نىستىلا نەقاھە ئەتەنە ئەپەتەنە

· نىسلەپ بەڭلىرى ئەپەتەنە ئەپەتەنە
· نىسلەپ ئەسىت ئەپەتەنە ئەپەتەنە
· ئەپەتەنە ئەپەتەنە ئەپەتەنە
· نىسلەپ ئەپەتەنە ئەپەتەنە ئەپەتەنە
· ئەپەتەنە ئەپەتەنە ئەپەتەنە ئەپەتەنە
· نىسلەپ ئەپەتەنە ئەپەتەنە ئەپەتەنە

· لىلس ئەتەنە ئەپەتەنە ئەپەتەنە
· ئەپەتەنە ئەپەتەنە ئەپەتەنە ئەپەتەنە

رەنگىلەنە ئەپلىلىتىيە پىستىپ
مەن ئەنچە ئەنچە ئەنچە ئەنچە دەنگىلەنە
باھار بىلەن سۆزلىشىش
مەن ئەنچە ئەنچە ئەنچە ئەنچە لەلىپ
مەن ئەنچە ئەنچە ئەنچە ئەنچە باڭە ئەنچە

1

بىچەنەنە تىركىيە ١٨٩١-

كۈمۈش قار ئاستىدا ئۆخلاپ ياتسىن،
چۈشلەرنىڭ ئىلكىدە چېچەك ئاچىسىن.
تىۋىشىڭ كەلمەكتە پەرى خۇلقىدەك،
يېقىملىق نىگاھتا نازلىق باقىسىن.
سېخىندى ھۆسنىڭنى ئىلها ملىق يۈرەك،
دېمەككى، يۈرەكتە دولقۇن ئاتسىن.

بىر سۆيگۈن قوشۇنى باشلاپ كېلىسىن،
ئۆزۈڭە سۆيگۈنى تىمىسال بىلىسىن.
 يولۇڭدا قالىدۇ تالاي پەرىزات،
تەبىئەت ئانىنىڭ سۆيگۈ دىلىسىن.
كۆمۈلدۈق كۈيلەرگە قەۋەت ۋە قەۋەت،
زىمنىنىڭ، ئاسمانىنىڭ بۇلبۇل تىلىسىن.

شەننىڭنى سۇبھىگە قوشماقتا سابا،
تالڭ ۋۇجۇد دېسىم گەر بولارمۇ راۋا؟
بىلىمدىن، تالڭ بىلەن قوشكېزەكقۇ سەن،
سەن تاشقا، تالڭ ساڭا ياخىرىتار ناۋا.
سەن ئۈچۈن بۇغدا يېنى ئېگىندۇ ئەتەي،
ئېھتىسال، پىداكار ئادەم ۋە ھاۋا.

سەن سەبلىي ئاغزىدىن تۆكۈلگەن كۈلکە،
ھەر بىر تال ھۈجىرەڭ تولغان مىڭ گۈلگە.
سەن بالقىپ باغرىغا سىڭىدەن تەپىئەت،
ياراتتى ھۈرلەرگە تەڭداشىسىز ئۈلگە.
بەرقىڭنىڭ زەرىسى قونغان قىياalar
ئايالاندى مۇز تاغنى ئېرىتكەن ھۈلگە.

يۇرتۇمغا سەن ئاستا تاشلىدىڭ قەددەم،
يالقۇنغا ئۆرۈلدى شۇ ھامان جەبەم.
تاپىئىم ئاستىدا ئالتۇن زەرىلىر،
بەختىم وە شادالقىنم، سوّيگۈم مۇجەسسىم.
ئېغىندىڭ باغرىمدا، تۆشە كلىزىمەدە،
شۇ تاپتا ئادەم يوق سەندىن مۇستەھكەم.
تەلپۈنۈپ سوّيۇشتۇق، قۇچاقلاشتۇق بىز،
لەۋەرەدە لەۋەردىن ئوتتۇز ئىككى ئىز.
مەن ساڭا، سەن ماڭا جانان بولۇشتۇق،
تىۋىنندىم مەن ساڭا يېرگە قويۇپ تىز.
مەن ساڭا تۇيۇلساام ھەزرىتى يۇسۇپ،
سەن ماڭا تۇيۇلدۇڭ زۇلەيخادەك قىز... .

ۋولقادەك پارلاتتىڭ ھايا جىنىمىنى،
نۇرلاردەك پۇركىدىڭ پاناھ جايىمىنى.
ۋاپادار يارىمەك كەلدىڭ ۋاقتىدا،
بىلمىدىم سارغىيىش، قارا ۋايىمىنى.
بېشىمغا قوندۇڭ سەن بەخت قۇشىدەك،
رايىشنىڭ زايى، دەئەمدى رايىمىنى.

يىپەكتەك چۈزۈلدى پارلاق ھېسلىرىم،
ئۇمىدىنى قۇيۇچتاھ قايتاڭ بىسىلىدىم.
كۈل بولدى ھېسلىرىم تەگكەن ھەر نەرسە،
يالغاننىڭ بەتبىشىرە يۈزىن تىسىلىدىم.
جانلارنى سۇغاردم ئاتەش مېھرىمەدە،
قۇياشتەك يۈل تۈتۈپ، ئايىدەك ئىشلىدىم.

مەن شۇنداق قۇدرەتتە ئاياغقا تۇردۇم،
بېئىچە ئاجايىپ ئىمارەت قۇردۇم.
يالقۇنلۇق ئېقىننەك ئېقىپ قالدىڭ سەن،
چوغلانغان كۆكسۈڭە كۆكسۈمنى ئۇردۇم.
دوستۇنىڭ چىچىدىن بىر تال ئاق يۇلدۇم.
رۇھى رۇھىلىك لەسلا رۇھى لەخەنلىقىن، بىھەپاڭ
رۇھى رۇھىلىك لەسلا رۇھى ئاشقىمن، مېھرىڭە ھەميران،
گۈللەتتىڭ زېمىننى، قىلىدىڭ كۈل مەيدان.
تەبىئەت دەرىگە سەن شىپا پەقدەت،
سامانغا چۈشىسىن، قىلىسەن سەيلان.
يۇرەكىنى ياقايىلى

بۇ ئانا يەرگە،
ئاپتىپەك ۋالىلدىپ سۇرسۇن ئۇ دەۋران!

كۈمۈش قار ئاستىدا ئۇخلاب ياتىسىن،
چۈشلەرنىڭ ئىلکىدە چېچەك ئاچىسىن.
چۈشلىرىڭ پاتمايدۇ ئالەم باغرىغا،
ئەممە سەن قەلبىمگە مەڭگۇ پاتسىن.

جۇش ئۇرۇپ يوللاردەك تومۇرلىرىمدا،
ئىچۈشىڭنى مەڭگۈگە كۈيگە قاتىسىم.

ياخشى لەچۈش مېننىڭكى، ياخشى ئىش سېنىڭكى،
پېشىڭگە ئېسلىش ئارمىنىم مېننىڭ...
تەڭرلتىغ ئۇستىدە كۆرۈندۈڭ روشەن،
ياشىممو-بىللۇرمۇ، ئالماسمۇ تېنىڭ؟
قاچانلا قارىسام،

ئۇن توققۇز ياشىسىن،
خىزىرتىڭ چىنىمۇ، ئېيتقىنا، جېنىڭ؟
من تالاي ناخشىلار ئېيتتىم سەن ئۈچۈن،
ئىشقىممو ئاتالدى بىر ساڭا پۇتۇن.
ئالدىڭدا جەننەتنى جەننەت دىۋىدىم،
ئۇنىڭدىن بىخىسىدى قاپقارا تۇتۇن.
ئالىمە بىھىساب ياخراق ساداalar،
قولاقتا پەقتىلا سەن ياخراتقان ئۇن.

گۈزەلمەن، سامەغرۇرمەن ئانا يېرىمە،
سۆلىتىم، دۆلىتىم توڭىكەن تەرىمە.
بېرىمەن مەنمۇ ھەم سېنىڭدىن ئالسام،
مۇكىر يوق ھەركىزمۇ ئېلىم-بېرىمە.
ياشايىمىز ئىككىمىز ئىرماش ۋە چىرماش،
ئۇزۇڭگە ئوخشىغان نۇرلۇق ئېلىمە.

بىكەمىزلىپ كەنەتلىقىسىملىي
ابكەپ رەننەنەتە بىر رېڭىپ يەلىق بىر

كۈمۈش قارا ئاستىدا ئۇخلاپ ياتسىن،
چۈشلەرنىڭ ئىلكىدە چېچەك ئاچىسىن.
چېچەكلىر پۇركىدى بۇ ئانا يېرىنى،
جاھانغا توختىماي ئىپار چاچىسىن.
بىر يىلدا بىر قىتىم قۇچاقلىشىمىز،
ئاسىقما دىلبىرىم، نەگە قاچىسىن.

يۇزلىرىڭ ئاپتايپۇر، چاچلىرىڭ سۇمبۇل،
شېرىن كۆي تۆكۈسەن، بوب گويا بۇللىبۇل.
تاغلارنى، تاشلارنى كېزىسىن گويا،
سەن ئالماس تۇياقلىق ئىلاھى دۇلدۇل.
ساماۋىي تۈس ئالدى ھەممە يېرىمىز،
سامادىن چۈشتۈڭمۇ زېمىنگە ئۇدۇل؟!

ئاشقىتىدەن قارايدۇ يېراققىن قىيا،
سۇپسۇزۇك بېتىدە ئوينايىدۇ زىيا.
ئۇ سادا بېرىدۇ سۈرەنلەر سالساڭ،
يۇتسۇن دەپ ئالىمدىن يالغان ۋە رىيا.
رېياكار ئادەمگە باقمايسەن ھەرگىز،
چۈنكى ئۇ ئىت يۈرەك، مىجەزى تەرسا.

مەن سېنى تۇرغاندا تازا كۆپ ئويلاپ،
غايىپتىن كېپقالدىڭ زېمىننى بويلاپ.
ئېسىشتى ئەركىلەپ ئەركە يەللەرىڭ،
شۇ تەشنا بىتاقدەت باغلاردا سويلاپ.
يارىمنىڭ بويىغا گۇلاپ چاچقىم مەن،
بۇ يىلقى يېڭى بىر توپۇڭنى توپلاپ!

تەبىئەت باغرىدىن ياخىرىدى ئاۋازى،
ئۇنىڭدا كۆپ كۆيۈك، ھېسابى يوق ناز.
دۇتارنىڭ تارلىرى تىترىدى ھاللىق،
بارماقلار باغرىدا تىل تېپىپ جانباز.
قەيدىرە ئېيتىسىن مۇقايمىڭى سەن،
تاغدىمۇ، باغدىمۇ، ئېيتقىنا، گۈلناز؟

ياپراقلار يايىرىدى يېنىپ يېشىل رەڭ،
يېشىل رەڭ باشلىدى مانا يېشىل جەڭ.
سوْيۈملۈك نەرسىدىن تەچىيدۇ سوْيىگۇ،
سەندۈرسەن ئالەمنىڭ سوْيۈملۈكى ئەڭ.
نىمىلەر سەغمايدۇ سېنىڭ قويىنۇڭغا،
بارمىدۇ

سېنىڭدەك
كۆڭلى-كۆكسى كەڭ؟!

يوقالغان مەنزىلگە بېرىپ قالدىم مەن،
ياشلىقىم گۈل تۇتى، سوْيۈپ ئالدىم مەن.
چېچىغا گۈل قىسىپ ئۆتى بىر لېۋەن،
ئىجەپكى، ئۇنىڭغا كۆيۈپ قالدىم مەن.
تۈيغۇلار دۇنياسى ئاجايىپ دۇنيا،
شۇ دۇنيا ئىچىدە رئويۇپ قالدىم مەن.

سوْزلىيدۇ دەرەخلىرى، سۆزلىيدۇ
سوْزلىيدۇ تاغ-تاش.
سوْزلىيدۇ كائىنات،
سوْزلىيدۇ سۆزلىيدۇ قۇياش.

ئايلاندىم سەن بىلەن ئۇيۇل گەۋىدىگە،
بۇ ئەمەس ھەرگىز مۇ كۆزۈڭنى بوياش.
ئەجەلدەك تېگىدۇ سېنىڭچە ھىجرانىڭ،
سەن بىلەن ئۆمۈرلەر ايدىگۇ بىر تۇتاش.

قارايمەن ئالىمگە،
يەرۇ زېمىنگە،

لىپمۇلىپ ئۇ گويا نۇرغا، گېمىنگە،
ئاڭقىرىپ ئالغۇنىم: ياشىسۇن ھايىت!
بىر قۇدرەت پارتلىدى ئاتەش تېنىمە.
يارىمنىڭ باغرىكەن سېنىڭ باغرىڭمۇ،
پەرنىلەر نېمانچە كۆپتۈر سېنىڭدە؟!

ھەر دەمدە بىر پەرى كۈلۈپ ئۆتىدۇ،
ھەسەتلەر ھەس-ھەس بوب ئۆلۈپ ئۆتىدۇ.
ھەسەتنى بىلمەيمىز ھامان ئىككىمىز،
ھەسەتسىز دىلارنى ئۇپۇق كۆتىدۇ.
خىسلەتلەر نېمانچە كۆپتۈر سېنىڭدە؟
بىر باقسات مېنىڭدە مىڭىپوتىدۇ.

ھاياتقا ھېچقاچان يوق مېنىڭ تەركىم،
بولسىمۇ گەر كېتىش قىل سەخماس ئەركىم.

يېقىتىپ ئالالماس جاپالار مېنى،
يېقىتسا يېقتىار تاغلارنى بەلكىم.
چېگىلسە ۋەسىلىڭگە، دېمەككى،

ئاشۇنداق قۇدرەتنىڭ ئىگىسى ھەركىم.

دوں رەغبەر نەھىمە ئەلىقىت نەسقەلچى
 دوالە ئاجايىپ، ھېكىمە تەنلىز ۋە سلىمە كەلگۈن،
 ھېكىمە تەك ئايلىنىپ بارماقتا ئەلگۈن.
 يۈرە كىنىڭ تېڭىنى عېپ ماخار دائىم،
 ئىلكلەندە خۇشبۇيغا كۆمۈلگەن ھەر كۈن.
 چاقىنغان روھىيەت شۇقىنىڭ چاقىنغان روھىيەت
 كۈلگەن شوخ دۇنيا،
 سېنېتىڭىلىق بىاهەمان ئەنچەنەلەم فەنە
 ئەنچەنەلەم سېنېتىڭىنى ئامەنلىم بە
 ئەنچەنەلەم سېنېتىڭىنى ئەنچەنەلەم سېنېتىڭىنى پۇتۇن!
 ئەنچەنەلەم ن لەقەن مەممەن زىستەنەن
 ئامىن يەخىل نەللىسىم 3 ئامىنەنەن بە
 ئەنچەنەلەم ئەنچەنەلەم يەخىل ئەنچەنەلەم
 كۆمۈش قار ئاستىدا ئۇخلاپ ياتىسىن،
 چۈشلەرنىڭ ئىلكلەندە چىچەك ئاچىسىن.
 ئاشىقتۇر چىچەكلىرى چىچەك كە مەڭگۇ،
 زېمىندىن ئاسماڭغا ئىپار چاچىسىن.
 سەن دەۋرەپ كەلگەنده، مەنمۇ دەۋرىدىم،
 يوقالغان ئىلها منى ئۆزۈڭ ئاپىسىن.

بىلىمەن، سۆيۈنۈش سەن بىر ھايagan،
 اىتەۋرەشتە قالغاندا تىترەپ تۇرار جان.
 ئىشەنمەي قالدىم مەن قارلى كۆزۈمگە،
 لەھالىمغا يەتكىيسەن ئالتۇن بويلىق خان.
 بىسىدالىدەك كەڭ ئېچىپ قۇچاقلىرىنى،
 تۈپرەقىم كۇتمەكتە سېنى جانىجان.

چاڭقىدى تىنىقىڭ، تىنىق بولدى رام،

ئۇھىلىيگە باغلىنىپ بولدۇم مەن قارام.

ئاجايىپ قۇچاقلار قىيىماقتا مېنى،

ئەتپتى ۋە شولسى تارام ۋە تارام.

تاپىنیم مىشكەمگە ئۆتكۈز مەكتە ئوت،

بۇ مېنىڭ ۋەتىنیم بۇ مېنىڭ ئانام.

لېنگ، وەشەن مەغانە

شۇ جادۇ كۆزلەرەك باقار ھەرزەررە،

ھەرزەرەڭ يۇمراندۇر، ھەرزەرەڭ بەررە.

ئارمانغا ئۇلاشتىم، ئۆزۈڭنى لېۋەن

رۇجەكىن ئۆبۈمگە ئاتقان ھەر مەررە.

بىر قەترەڭ تامچىسا ياز يامغۇرىدەك،

ياز-يامغۇر تۇيغۇلار ئاشتى مىڭ كەررە.

تاغلىرىم، باغلىرىم، ئىدىر و قىرىم،

دېيىشتى بىر سېنى دىلدار وۇپىرىم.

دىلدارىم دىل بېرەر، پېرچۇ؟ بىر مەدت،

مەيىن بىر قەددەمە قىلىڭ بىر ئىرىم.

كۆڭلىگە مۇز تۆككەن بىراۋلارمۇ بار،

ۋە لېكىن ئۆزۈڭسەن مەڭگۈللوڭ سىرىم.

مەن سېنى تەلمۇرۇپ كۆتتۈم ئىنتىزار،

كۆتتىمۇ، ئاخىرى كۆرسەتتىڭ دىدار.

كۆتۈشنىڭ ئۆزىمۇ بىر سۆيگۈ جەزمەن،

سۆيگۈ سىز ئادەملەر كۆتۈلمەن زىنەر.

قارلاردىن، چاپقۇندىن سورىندىم سېنى،

بۇ تەشنا قەلبىمنى قىلىپ مەن ئىزەر.

سویونچه سورىدىم ياردىن ئالدىر اپ،
 بىتاقەت يۈرىكىم كەتنى قالتىراپ.
 ئۆزۈڭدەك كەپتىمۇ دېدىم ئۆزۈڭنى،
 يۈلتۈزدەك جىمىرلاپ، ئايىدەك ياللىراپ.
 كۆئۈلنى كۆيدۈرۈپ ئوتتى كۆپ كۆيلەر،
 گاھىدا چاراسلاپ، گاھى شالدىر اپ.

شەپقەتنى كۆرگەندە سېنى ئەسلىدىم،
 مەن سېنى شەپقەتنىڭ باغرى بەس، دېدىم.
 قوزىدا ئۇچراشتىم سەن بىلەن خۇشال،
 ئۆسەبىي هېسلاردىن تەستە پەسلىدىم.
 ئالىتۇن باش بولۇشتى هالال نوتىلار،
 ھارىمىن ئايىمای كەسکىن كەسلىدىم.

بېتىسىن ھايانتقا سوئال ياغدۇرۇپ،
 ھەممىگە بەمىشە نىزەر ئاغدۇرۇپ.
 ئۇنچىگە كۆمۈسىن زېمىننى تمام،
 توڭ قاپاق بولۇتنى قىشتىن تاندۇرۇپ.
 چىلۋىلەر تۆكمەكتە مەلىكە ئاپتىپ،
 قانىمغان بۇرجهكى نۇرغاش قاندۇرۇپ.

كۆمۈش قار ئاستىدا ئۇخلاپ ياتىسىن،
 چۈشلەرنىڭ ئىلكىدە چېچەك ئاتىسىن.
 چۈشلەرنى چىشىمغا چىشلەتكەن پېتى،
 چۈشلەردەك مەنزىلگە مېنى چاتىسىن.
 ئىلهامىم يوقالغان سېنىڭ قولۇڭدا،
 مەن ئەمەس، ئۇنى سەن، ئۆزۈك تاپىسىن.

ۋىسالنى تىلەيدۇ تىننامىتىن سەندەم،
 ناۋاىسى مۇقامدۇر، ناۋاىسى ئەقىم.
 يارىغا تەققاىسلار ئۆزىنى ھامان،
 قانىتى، پەرۋازى، كۆكى مۇجەسىم.
 تارتۇققا ئاپىراي يارىمغا سېنى،
 ئۆيىگە بارغاندا مېھمانغا مەن ھەم.

سەن باردا بولمايدۇ مېنىڭ قەددىم دال،
 تۈلپارىم يەلىپوتىر سەپەرگە دەپ يال.
 تۈمەن گۈل چاقىرار دېيىشىپ مېنى
 گۈلخۇمار ئىكىدىسىن، قېنى، مېنى ئال.
 خوش پۇراق ئىكەنغۇ گۈللەرىنىڭ رەشكى،
 تالاشتا قالدىم مەن ئاجايىپ بىر ھال.

مىجەزىم سەن كەبى، نىيىتىمۇ ئاق،
 تالاشقا سال ئۇنى، سەن كۆزۈڭدە باق.
 سىناقتىن ئۇتىدۇ ئۇ چوقۇم ئالىي،
 كۆزى يوق قىياىسلار جاندىن توياىر جاق.
 قولۇڭنى سېلىپ كۆر يۈرىكىمگە سەن،
 قولۇڭغا چىقىدۇ بۇ ئانا تۇپراق!

1990-يىل فېرال، ئورۇمچى
 نىستىڭ ئالىچىيە ئەملاكى ئەلمىتىلەر
 رەتىپ نەھەنلىسىن لەخەمىسىن وەلەشىيە
 نىستىلەر رەنچىيە شەلەنچىيە ئادەتلىقىيە
 ئەنچەپە ئەللىكىيە رەحالىتىيە ھەممەلەلمە
 رەھىپلىك شەقىرىيە نىستىلەنەن ئەنلىقىيە

ئەنچىخىدە قەتاكىلە نىستىنىك رەلمۇغىيەت
ئۇنىتۇش بىللەتلىك .
 ، بىلەتلىك رەقەتتاكىلە رەسىنە غانى ملاجىخ
 بىلەتلىك چۆمۈلسەم بولارمۇ كۆز ياشلىرىڭغا ،
 ئۇ بولدى يېيلىپ ياتقان بىر دېڭىز .
 ، ئا، ن قولناييمۇ بەخت بوبىڭ ئاق باشلىرىڭغا ،
 بەختتەك بىباھالە دەسرەتلىك ئەيى قىز .
 ، ئالە رەقەتە ئەنچىخىدە ئەنچىخىدە ئەنچىخىدە
 بىلەتلىك شو لاڭ قوغلىشىپ ،
 قۇياشقا قۇياشتەك باقار ئىدىڭ شاد .
 ، لەئوراتتى باغرىڭدا گۈللەر چوغلىنىپ ،
 لەگىرىمىسەن بوياقلار كۆزلىرىڭە يات .

ئۇرەتتى چىچىڭنى ئۆلچەپ قىرقىق تال ،
 هەر تاڭدا ھۇر قىزلار قوللىرى يېپەك .
 كۆڭۈللەر كىر بىلەمس ئېرىپ تۇرغان بال ،
 مەڭىزلەر قىپقىزىل قات يارغان چىچەك .

كۈنلەرمۇ ، تۈنلەرمۇ سۆيگۈلۈك ئىدى ،
 جەننەتكە تۇتاشقان سەن يۈرگەن جىم يول .
 ھەممىسى بىر سېنىڭ غېمىڭىنى يېدى ،
 ئۇلارغا سىلكىدىڭ ، سىلكىمىدىڭ قول .

ئۇچماقنى ئىستىدىڭ ھۆر بولماق ئۇچۇن ،
 قانىتىم بارمۇ-يوق دېمەستىن تېخى .
 يۈلتۈزۈڭ ئوت ئىدى ، تەلىيىڭ پۈتۈن ،
 ئۆزگىگە تاش قىسمەت بىر ساڭا سېخى .

تۈيدۈرمىي ئاستىرتىن قىلاتتۇق ھەۋەس،
ئامىتىڭ، ھۆسنىڭىھە مىمىز دائىم.
گۈللەرنىڭ ھىدىدىن ئالاتتۇق نەپەس،
ئىل سۈبىلدەك، شەپقەتكۈزىلەك مۇلايم.

لەئۇنتۇلدى قايغۇلار، ھەسرەت بولدى دال،
ئۇرۇمچى لە «كۆز ياشقا ئىشەنەس» ئەمدى.
چاچلىرىڭ ئۆرۈلدى يەنە قىرقىق تال،
قۇدرەتكە ئايلاندى ئاييرىلىشى دەردى.
چۆمۈلسەم بولارمۇ كۆز ياشلىرىڭغا،
قونايمۇ بەخت بوب ئاق باشلىرىڭغا.

سالار 1990-يىل ئۆكتەبىر، ئۇرۇمچى
ئەلمىپ ئەستايىق ئەڭىنەن بەنەنەن
ئەركىزلىقىتىپ وەسىپ ئەنلىرىنىڭ ئەنلىقىتىپ
ئەنچىپەن ئەرىپ ئەركىزلىقىتىپ ئەنلىقىتىپ.

ئەندە ئەنلىقىتىپ قەنەنلىقىتىپ - ئەنلىقىتىپ
ئەندە ئەنلىقىتىپ نەنەنلىقىتىپ ئەنلىقىتىپ
ئەندە ئەنلىقىتىپ ئەنلىقىتىپ ئەنلىقىتىپ
ئەندە ئەنلىقىتىپ ئەنلىقىتىپ ئەنلىقىتىپ.

ئەندە ئەنلىقىتىپ ئەنلىقىتىپ ئەنلىقىتىپ
ئەندە ئەنلىقىتىپ ئەنلىقىتىپ ئەنلىقىتىپ
ئەندە ئەنلىقىتىپ ئەنلىقىتىپ ئەنلىقىتىپ
ئەندە ئەنلىقىتىپ ئەنلىقىتىپ ئەنلىقىتىپ.

گۆلی رهنا

مەسىھىللىرى لىخاھ هايدىھە ئەلمىنەھە
 مەسىھىللىرى كەمەتلىك دىنە ئەلمىنەھە
 ! دەپلىسىزنى لىكىرۇپا بىرىچاڭلارنى ئەسلىدىم،
 قالغان ئەمدى ئۇپۇقتىمۇ كۆرۈنمىي،
 ئىئىزدىگىنيم تېپىللاغانمۇ ئالەمەدە،
 رېتىھە ئۆڭ كەللىگەن بۇ تەلدىگە نېڭەل دەي؟
 لەنەن، بۇ ئەلسەنلىكلىرىنىڭ ئەنمە بىلەن بىجىك
 سىرلىرى لە كۆپ يىكىت ئىدىم ئۇ چاگدا،
 سىرداش ئىزدەپ تەلمۇرەتىم كۆزلەرگە،
 لەچاۋاملىقىتىقا بىبىلاڭتى - بىرلەمەدە،
 لەرەڭ بېرىشنى بىللىمكەچكە سۆزلەرگە.
 ئەشىغا ئەندەن ئەندەن ئەندەن
 ياقا تۇتۇپ تالڭا قالاتىمىم تېڭىر قاب،
 ئاللا-ئىگەم ياراتقان بۇ قوللارغا.
 تالڭىسى تالڭا قالاتىمىم سەزگۈلەرنى ئۆلتۈرگەن
 دۇنيامىزنى ياراتقان بۇ ئۆللار^①غا.
 ئاقچىق ھەسرەت يۇتۇپ تۈندىن تاڭغىچە،
 ئىڭىدەك تۇتۇپ ئۆلتۈرەتىمىم بېرىشان.
 تىلىسىما تىتنى بىرلىك ھەسرەتداش ئىزدەيتتىم،
 سۈرۈپ ئورنۇغا قۇچاڭلايتتىم قەھىرتان.

^① ماكسىم گوركىنىڭ «ئادەم-دۇنيانىڭ ئۇلى» دېگەن سۆزى كۆزدە تۈتىلىدۇ.

ۋەھىملىر ھەمراھ بولغان ياشلىقىم،
ئۆتى مىسىن،

قايتالمايدۇ كىيىنگە.

نىمىشقىمۇ ئۇچرا شىمىدۇق ئىككىمىز،

دەھشەت سېلىپ ياخۇز ئىللارنى پەيلىگە!

ئەلەنلىق نەجىق خەستەتىنەت نەمەن لەخالى

نىمىشقىلمۇ ئۇچرا شىمىدۇق ئىككىمىز،

زاڭلىق قىلىپ ۋاپا بىلەس قىسىمەتنى.

كۆرۈپ قويسا بولاتتىمۇ بۇ دۇنيا،

ئىنساندىكى پارلاپ تۇرغان خىسلەتنى . . .

ئەلەنلىق بىستەن نەماھ بىرەنچەت نەمەن بىسە

گۆھەرلەرنى چاچامىتىڭىز دىللارغا،

شۇنچە گۆھەر قەلبىڭىز دە بولمىسا.

شولىلارنى ئۆلەشتۈرمەس ئىدىڭىز،

بىورىكىڭىز شولىلارغا تولمىسا.

ئەلەنلىق نەجىق خەستەتىنەت نەمەن لەخالى

چىلىپورلىك بىپەڭلىشىپ سىر ساتقان،

ئايلاندۇرۇش ئاپاڭلىيۇزنى سىياھقا.

دوستلار سرى قەلبىڭىز دە قىز تېخى،

ئۇخشىتىمدىن سىزنى ياقۇت قىپىغا!

ئەلەنلىق بىستەن نەماھ بىرەنچەت نەمەن بىسە

ئىز گۈلىكلا ئۆز گەرتىدۇجاھاننى،

ئۆز گەرمنەكتە مېنىڭمۇ دىل جاھانىم.

نىمىشقىمۇ ئۇچرا شىمىدۇق ئىككىمىز؟

قالدى تەشنا، قالدى تەشنا ئارمانىم.

تار يوللارنى كېڭىيەتتۇق ئىككىمىز،
زەخەمەتلەرنى كېمەيەتتۇق ئىككىمىز.
كىمنىڭ كۆڭلى ھەسرەتلەردىن قارايىسا،
پەھىرلەردىن ئاقارتاتتۇق ئىككىمىز.

قەلبىمىزدە دوستلار قەلىن ساقلايتتۇق،
يامان كۈندە تۆھەمەتلەردىن ئاقلايتتۇق.
جېنەممىزنى تىكىپ قويۇپ تىترىمىي،
ئىجەل باسقان ھەقىقەتنى ياقلايتتۇق . . .

يۇلتۇز لارنى ئۇزۇپ ئېلىپ ئاسماندىن،
ھېكمەتلەرنى ئۇزۇپ ئېلىپ داستاندىن؛
تارتاتاتتۇق دىلکەشلەرنىڭ بەرىگە،
تارتاتاتتۇق، تارتاتاتتۇق ھەممىگە؟

قارا داغلىق سايىلەرنى يورۇتۇپ،
چەك قويياتتۇق رەزىللىرنىڭ ھەددىگە!
تەڭرتىغاندىن تالىڭ نۇرنى سوراپ ئېپ،
تون ياپاتتۇق ياخشىلارنىڭ قەددىگە!

ئۇغا يېگەن ئۇدۇملارغا باش ئەگمەي،
كەلمەكتىمىز غۇرۇر تۆكۈپ ھاياتقا!
بويىڭىزدا تاغلار كەبى جاسارەت،
تەڭ كېلىسىز، سىزلا پەقەت ماماڭاتقا!

• نه نور دن پوتوب قامستخان لابه لک
• بى سالىدە رەختىيەمىتىپەنچەش كۆر دۇم ،
• لىللىق بىرلا ئەمەس ، بىشۇپا سوپەتتە ئەنمەت
• بى سالىدە رەختىكەنلەك نىز ئۈچ كۆر دۇم .

• نېمە ئىكىن بىشارىتى بۇ چۈشنىڭ ؟
• قەشتىكەنلەك نىز ئەنلىكىمەت بىنەج نەملى
• گۈلى رەنا ، سىزدە كۈلدەك كۆچ كۆر دۇم .
• يە ئېمە ئىكىن ئۈچراشمىدۇق ئىككىمىز ؟
• (تەقدىرىدىكى تەتۈرلۈكىنى بىلىملىز .)
• كەچ بولسىمۇ ، ياخشى كۈندە ئۈچراشتۇق ،
• نىز ئەنلىكىمەت ئەتكۈشىلىك بىلىملىز .
• نىز ئەنلىكىمەت ئەتكۈشىلىك بىنەج ئەنمەت
• مەسىھ ئەتكۈشىلىك 1990-ئېل لەپارپل ، ئۇرۇمچى
• ئەنمەت ئەتكۈشىلىك ئەتكۈشىلىك ؟

• بىنەج ئەتكۈشىلىك بىنەج ئەتكۈشىلىك
• ئەنمەت ئەتكۈشىلىك ئەتكۈشىلىك ئەتكۈشىلىك
• بىنەج ئەتكۈشىلىك ئەتكۈشىلىك ئەتكۈشىلىك
• ئەنمەت ئەتكۈشىلىك ئەتكۈشىلىك ئەتكۈشىلىك

• بىنەج ئەتكۈشىلىك ئەتكۈشىلىك ئەتكۈشىلىك
• ئەتكۈشىلىك بىنەج ئەتكۈشىلىك ئەتكۈشىلىك
• ئەتكۈشىلىك بىنەج ئەتكۈشىلىك ئەتكۈشىلىك
• ئەتكۈشىلىك بىنەج ئەتكۈشىلىك ئەتكۈشىلىك

ئەلەنەنلىكىلىملىكە قىلىمالمىبلە
 - بىرىك امىقىلا قىلىكالاڭىزىك
پېڭىلىكۈن قەسىدىنىسى
 - كەنلىك قىلىتەنەنلىكىلىملىكە

جامالىڭدەك يورىدى بىر كۈن،
 جامالىڭدەك ئۆتىسکەن تامام.
 نۇر ۋەسلىدە بولمايدۇ تۈتون،
 چاقناپ تۇرار مەڭگۈ بۇ كالام.
 پېڭى كۈنندە سەن پېڭى، پۇتون،
 نۇرلىرىڭنى قويىمەن تالام.

قەدەملەرىڭ ئاستا، خىرامان،
 ئىزلىرىڭدا پېڭى مەن بار،
 كۆزلىرىڭگە باقتىم بىئامان،
 لەۋلىرىڭدە پېڭى رەنا بار،
 دىلنى چۈلغار پېڭى هاياجان،
 پېڭى كۈنگە ھەمدە سانا بار.

قايىتلانماش ھەتتاكي بىر دەم،
 يىغلاپ تۇرۇپ، خوش دەيمىز ئائىا.
 بىر دەمگىمۇ ئەسىر مۇجەسسەم،
 ئۇخشاد كەتتى ئەجهەپمۇ ساشابانى،
 بىر ئىگاھىڭ نىڭ كېسىلگە ئەم،
 نېسىپ بولماي كەلمەكتە ماڭا.

سوپىگەن دىلنىڭ مىڭبىز نازى بار،
 پېڭى كۈننىڭ مىڭبىز قارارى.

دېلېر لەرنىڭ دېلېر سازى بار،
كارۋانلارنىڭ ئاستىدا نارى.
زىمىستاننىڭ جەنھەت يازى بار،
كۈي تۆكىدۇ يۈرە كىنىڭ تارى.

ھەسراھتلەرگە نەدىكى نۆۋەت،
ئۆسەكلىرىگە قىلسۇن كىم پىسىن.
يېڭى كۈنۈڭ، يېڭى مۇھەببەت،
يېڭى كۈنە بولغايسەن ئېسىن.
ئاچچىق يۇتما ھاياتتا پەقفت،
غالىپلاردىن بولىمەن دېسەڭ.

خوب ئۇزۇندۇر ۋىسالدىن ھىجران،
ئەقىدەڭنى چىكىپ كۆرىدۇ.
تاغىدەك چىدام يارتار ۋىجدان،
جاپالارنى ئۆرۈپ-چۆرىدۇ.
ئاشق بولساڭ، چەكمىگىن پىغان،
ۋايىشلاردىن سۆيگۈ ئۆلىدۇ.

جۇشقۇن، خۇشال ياشا، ئەي جانان،
غۇمۇندۇرما ھەرگىز مۇ ئەسکە.
ھەممە نەرسە يېڭىدۇر ھامان،
تەلقىن قىلىپ كۆرەيلى بەسکە.
بۇ كېسىممە گەر چىقسىا يالغان،
مەيلى مېنى يىگىت ئەمەس، دە!

چىمەنلەر دە نازۇك گۈللەر بار،
ھېلى مەندىن سورىدى سېنى.

گۈل سورىغان ئادەم لەختىيارىس،
پەرى هېسلامقۇرۇنىدى مېنىجە.
گۈلگە تولغان بۇ ئانا دىيار، سىيە
ئىپار ھىدلار تورىدى مېنىڭلىكە.

قاشلىرىڭنى دوراپ ھىلال ئاي،
كۆك يۈزىگە ئەگىم قادالدى،
يۇلتۇز ئېچىپ ساڭا خۇش چىراي،
ئاقتى ئوقتكەك، مەيىن تارالدى،
قارا رەڭگە قارىچۇقۇڭدەك بىاي،
ئەجدىپ ئېسىل كېچە يارالدى.

مازىقىغا قالىمەن گاھىنىنىڭلىك
گاھ بولىمەن مېھرىڭ بىلەن مەست.
كېسىم كەسکەن سۆيگۈ ئىلاھى،
چىدىما سلار چىن ئاشق ئەمەس،
ئاڭلا، بىزنىڭ ئىشىق دەرگاھى،
راھەت ئەمەس، ئازاپقا پەۋەس.

ئازاپ بىلەن يۈرسەممۇ كۆپ چاغ،
جۇشقۇن كۈيلەر كۈيلەيمەن دائىم.
يۈرىكمىدە يوقتوۋىزەررە داغ، كې
قورقىتالماس قىيامەت قايمىم.
يۆلەنگىنىم ۋاپا-ئېگىز تاغ، كې
تاغ يانسىمۇ، يانمايدۇ رايىم.
ئەقىدىسىز ياشىماق ئوڭاي،
قوشۇلىسەن خەسکە تىز پۈكۆپ.

دەيسەن ياؤغا قولۇڭغا قوناي،
ھەم كېتىسىن پانقاقيقا چۆكۈپ
دەيسەن ياؤغا سۆزۈڭمەئۇناي،
ۋە ياشايىسىن يۈزۈڭنى نۆكۈپ.

تۈيغۇلاردىن ئىزدەيسەن جەۋەر،
جەۋەرلەردىن بويقالىسىن لال،
ئىزگۈلۈكلەر كۆپتۈر نەقدەر،
پارلاق، چەكسىز، چىرايلىق، حالى،
رەزىللەكلىرى كېزەر لەدرە بدەر،
ئەمما دىلىنى قىلالماش مالا.

ئارمىنىڭغا يەتمەكچى تولساڭ،
ئۆز يولۇڭنى بىرمە ھېكىمگە،
كامالەتكە تولۇن بوب تولساڭ،
بۇ جاھاندا بىرلا مەن دېمە،
جۇدۇن تەگسە، بىرلەھەل سولساڭ،
كۈز كەلدى دەپ زىنها رەغم دېپە.

خىياللارغا باي بولۇپ ئۆتۈم،
مىكىرلەرگە تەبىئىي گاداي،
ھېكمەتلەرگە مەيلىمچە چۆكتۈم،
ھېكمەتلەرگە تۈغۈمنى قاداي،
يېڭى كۈنگە سۆيگۈمنى تۆكتۈم،
يان، يېڭى كۈن، مەنسىل ئۆز،
مەنمۇ ھەم ياناي!

مۇھىممەنلىكلىك يېلىرىنىڭ
1991-يىل 19- ماڭىت، ئۈرۈمچى

تولۇن ئايىنىڭ يۈزىدە... نەملىقىزىكىلەتلىك
ليھە تەھىئە ئامىھە ئىشىتىقىھە رەلمىشكەلىك
تولۇن ئايىنىڭ يۈزىدە يېزىقلار بار، بىر كىتاب، ئىلىشى
يېزىقلارنى پەقەتلا بىز ئىككىمىز قىلىمىز. لققىپ ئەمەن
يېزىقلاردا سۆيگۈ بار، يېزىclarدا بار ئاپتاك،
ئۇندىل پەرأى، ئۇندىل گۈل، تەنها بىزنىڭ خىلىمىز. قەپىشى
تۈلۈن ئايىنىڭ يۈزىدە يېزىقلار بار، بىر كىتاب، ئەنەن
يېزىقلارنى پەقەتلا بىز ئىككىمىز قىلىمىز. ئىلىشى
يېزىقلاردا تۇرىدۇ ئالىم چاقناپ، نۇر چاقناپ،
هایاتتىكى يوللاردا بىزمۇر چاقناپ كېلىمىز،

دەۋر قىلىپ تولۇن ئاي كۆك ئاسمانىنى ھەر سۆيىسى،
يېزىقلارنى ئوقۇيمىز ھایاجانلار ئىچىدە.
ھایات دىگەن ھایاجان، ھایاجانلار كۆپ بۆسە،
ئايغا يازدۇق سىرلارنى ھایاجانلىق كېچىدە.

شىلدىرلايدۇ جىگدىلەر، شىلدىرلايدۇ ھېكمەت بار،
يېنىۋاتقان كۆزلەرنى كۆر دېيشەر يۈلتۈزغا.
جۈپلەشكەن لەۋ جۈپ قىدەدە، رەڭىگى مىسىلى بىر ئانار،
بوستان چاچلار قاپقارا، دەھشت سalar قۇندۇزغا.

بالىلىقتەك بىباها، يۇمران، پاکىز تۈيغۇلار،
مەڭگۈ پارلاق مەنزىلىنى تەييارلىغان بىر قەدەم. يەسىبى
ئۆتتەك يانغان تالايمۇن، ئۆچكەن تالايمۇن يۈيغۇلار، عىتماد
قەسىمەسىمان ھەر بىر سۆز، ئەسىرسىمان ھەر بىر دەم.

كۆزىنە كىلمىرىدىن ئاققان نۇر نەشتىرىن كەبى قاراشلار،
ئاياغلاشماس ئۆرتىنىش، يۈرەك ئۆزى ئوت گويا.
رەشك دېگەن سۆيگۈدۈر، سۆيگۈدە، يوق ئاراشلار، نەمات
سۆيگۈ چىققان كۆچىنىڭ پەقدەت ئۆزى بىرە دۇنيا. بىلەك نېپى
شەپەق سېنىڭ، كۈن سېنىڭ، شولا سېنىڭ، تالى سېنىڭ،
كۈندۈز سېنىڭ دېيشىپ يورۇقلۇقنى بۆلۈشەر.
ئازغۇن بولۇپ كور ئامەت كەلسە، ئاپەت دەپ سېنىڭ،
بىر-بىرىنىڭ يولىدا جان بېرىشلەر، سئۈلۈشلەر بىلەك نېپى
دەۋەرەپ تۇرغان ۋۇجۇتقا بار شادلىقتىن توغۇلغان
چۈشتەك گۈزەل تىلىسىمات، ئايىدەك نۇرلۇق بۇتناشلار.
بىر زەرزە شان باققاندا مىڭ زەرىنگە بوغۇلغان،
چەكسىز كەتكەن سۆيۈنۈش، چەكسىز كەتكەن قۇتلاشلار.
قوۋناق، ئىجىل ئۆتكەن كۈن خاسىيەتلىك ھاياتتا،
دەل ئەمرىنى تۆككەن شاد دەل يىلتىزلىق جۇپ كۆزلەر.
كۆزلەر سۆيگۈ سۆزلىگەن، قول ئورنىدا قانات بار،
تۈگىمىگەن خۇشالىق، تۈگىمىگەن كۆپ سۆزلەر.
بىر-بىرىنگە ئىنتىلگەن تالا-تالا نۇرلاردەك،
ئىنتىلىشىپ، زارقىپ، تەلمۇرۇشۇپ ئۆتونشلەر.
ھېسىز قاتقان تۈمەن يىل قورغانبېشى، تۇرلاردەك،
بىلگە قىلغان يېرلەردە دەردى شېرىن كۈتونشلەر.

ئانا قۇياش باغرىدىن جان ئالغاندەك جاندارلار،
بىر-بىرىدىن ئۆز ئارا نۇر-هارارەت ئېلىشلار.
 يول بىر غولاج، ئۆزىتىش مىڭ غولاچتۇر ساندارلار،
دېرىزنىڭ ئالدىدا خىيرلىشپ قېلىشلار.

زەھەر يۈتۈپ نامەردەن ھارام بولساك ھالاڭ ئىش، كەڭ
يۈرەك سېلىپ كەنەنەن بىلەن ئەنەن ئەنەن ئەنەن ئەنەن
ئىپار يەللەر ئېسىشكەن باھار بولغان قارا قىش،
گۈلدەك يېنىپ چاراسلاپ تولۇن ئايىدەك تولۇشلار.

تالق پېتىدە كۆرگەن چۈش، مەستخۇشلوقتا كەلگەن ئوي،
ھىجران تۈنى چالغان كۆي، ۋىسال تۇنى ماڭخان يول.
نىڭاھلارنىڭ قېتىدا پەي بوب قاتقان چۈيۈن بوي،
جەننەت قۇچاق ئىچىدە كۆككە يەتكەن قىسقا قول.

يىراق تۇرسۇن پەرىشتەڭ، يىراق تۇرسۇن ئاسماڭلار،
چالغىتالماس ھېچ نەرسەبىر تىلىسىدىن ئويilarنى،
بىر تىلىسىنى كۆيىلەيدۇ مەندە جىمى داستانلار،
بىر كۈلكەمدىن تاپىسىن مىڭ كېچىلىك توپلارغىنى جىتالى

دېگەن پارلاق دەستتۇرلار ۋە ئۇلارنى ئۇلۇغلاش،
تىلەش مەڭگۈ بىتىنىم يۈرەكلىرىگە سۈزۈك قان.

ئەقىلىدىكى ئىش-ئەمەل كەمتوكلەرنى تولۇقلاش،
سوّيگۈ مەڭگۈ ھاكىم بول، بېچىرىم بول ئىي ئىنسان.

بەھىت قىلىق، بىن سىعالتىلىك، بىن بىنامىق، بىن بىنامىق،
ئەقىلىشىپ ئەقىلىشىپ 1991-يىل 19-ئۆكتەبىر، ئۇرۇمچى

ئال اىتابى ئامنلىغان نىڭ نېھىيەلەر ئەلۈيە لىك ئەلەن نېھىيەلەر
ئال اىتابى ئەقۇياشتىكى ساداalar
ئال اىتابى ئەقۇياشتىكى ساداalar

قاپلاب تۇرار ئالەمنى قۇياشتىكى ساداalar
ئاڭلاب تۇردۇم ئۇلارنى قەلبىم بىلەن ھەدر دائىم
ئاڭلىيالماس ئۇلارنى ئۆزى بىلەن ئاداalar، بىلەن ئامنلىق
(ئادەم بىلەن شەيتاننى تەڭ ياراققان خۇدايم، يەرىپەتلىك)

قەدەم باسسام يوللارغا نۇرلار بىلەن كېڭىشىتمى
زۇۋان سۈرسەم ھەر جايىدا يۈركىمنى كەڭ ئاچتىم
ياپراق كۆرسەم سارغايان كۆز بولماستىن، تۈگەشتىم
يامغۇر قويسا چۈلگە كۆڭ، مەن مېھرىمىدىن سۇ چاچتىم.

ئاق روماللىق ئانىلار سۆيگۈ ئالدى مېنىڭدىن، تەتتىجى
مۇڭ ھەسرىتى تاشلىدى تاپىنىمغا مىڭ ئېڭىز.

ئۇلار ماڭخان يوللارنى خىزىرى يولى دەۋەرگىن، قاپى
قاراپ تۇرسام كەينىدىن، قالدى كۆزدە بىرلەپتىز بالى

يالىرىغان يالغان رەڭ تارتالىمىدى مەيلىمنى، تەتتىجى
سەرراپلارنىڭ يېنىدا چوققىلاردەك ئېڭىز مەن.

سولدۇرالماس ھېچكىممۇ چىكەمدىكى لەيلىمنى،
مۇشەقەتلەر تاش بولسا، مەن بىر ئالماس بىگىز مەن.

ۋايىسمايمەن ھەرگىزمۇ تاش بېغىر كەن قىسىمەت دەپ،
كەچمىشلەر ۋە ئەتمىشلەر ئۇتتۇلۇشقا كېسىلگەن.
تارمۇشەن ئۇزۇلمەس، ھەيران قالغىن، چىڭ ئەجىپ،
هايات دېگەن ھېكمەتنىڭ قوللىرىدا ئېشىلگەن.

قىلىدىن قېيىق كەتسەم گەر ساداڭ تىلغان كىرىدۇ،
 چاقماق چېقىپ مېڭەمde، تەن يانىدۇ بەش بەتتەر.
 قانغا سىڭىدىن خۇيۇمنى قۇياش تمام بىلىدۇ،
 بىر خاتانىڭ ئازابى روھىم ئۈچۈن مىڭا زەھرەتتەن
 ئات مىنگەنگە ھەسەت يوق، قالسام يۈلدۈل پىيادە،
 ئادىمايمەن تاش ئالسام، خەق ئالغاندا جاۋاھەر.
 كۆپ بولسىمۇ رەنجىشلەر، خوشاللىقىم لەزىيادە،
 خەققە باققان ئامەتلەر باقمىسىمۇ ماڭا بىرە.
 بەخت ئالدىم ھودۇقماي، پارلاق بەخت بار يەردىن،
 چاقناپ ئۆتتى هاياتتا ھەر بىر ئەسنا، ھەر بىر ھەم.
 ئاپىت دېگەن قورقىدو بەختى پارلاق مەردەردىن،
 ۋۇجۇدىغا بىز ئەرنىڭ مىڭا دەريا نۇر مۇجەسسەم.
 ئۆتتەك يېنىپ، لاۋۇلداب، نۇرداك پارلاق ئۆتلىمن،
 يېنىش، پارلاش، لاۋۇلداش ئەسلى مېنىڭ ئەقىدەم.
 ھەر ئۆي ئۈچۈن ھەمىشە شىۋەقدىر كۆتىمەن،
 بۇ نىيەتتىن بەزگەن چاغ ئەپەن ئەجهل دەققەم.
 ئەتتىن چىققان ئەجىرلەر بەدەلسىز ھەم مىنەتسىز،
 كەۋەسر بېرىپ تەشناغا ئۇنتۇپ قالدىم شۇ ھامان.
 بەرگىنىنى دادلىغان ئىككى ئالەم قىممەتسىز،
 جەنندىت بولسا بولىدۇ مۇشۇ روھتىن بۇ جاھان.

پۇتاقلارنى يىرمىدىم دەرەخلىكتىن ئۆتكەندە،
 غۇنچىلارنى ئۆزمىدىم چىمەنلىككە كىرگەندە.

ئەگەشمىدىم ئۆزگىگە ئۆزگىلەرنى سۆكەندە،
 (شادلىق بىلەن ئىزگۈلۈك ئەلىمساقتىن بىرندە!)
 يۇمران بىخلار كۆز سەتتى بىر ئۇپۇقنى كۆزۈمگە،
 قفترە سۇدا ئوينايىدۇ ئالىمشۇمۇل شولىلاربىللە
 چاڭ يۇقمايدۇ هەرگىزمۇ ئەسلى ئېسىل ئۆزۈمگە،
 ئالىقلۇغى ئىقلەمىنى ئالالمايدۇ لولىلار بىلەن تىلە
 جىلتە ئاسقان قېلىرى شەبىي يوارۇپ كەتكەن سىبر دەۋىتىا،
 يۇمران قەدەم بۇگۈننى ئەتىلەرگە تەچاتىدۇ بىقلەنلىق
 يۇمران قەلپ خىلىتى پەرۋاز قىلغان قوش گويა،
 ئۇنىڭ كېيىك كۆزىدە كۆپ مەتىلەر ياتىدۇ. تىتى
 جان تەسىددۇق رەئىلىگەن جاندىن ئار توق جانان بار،
 چەكسىز قۇدرەت يارىتار ئېتىمدىنىكى ۋاپالار بىجەن
 ئۇنىڭ سۆيگۈ كۆكلىمى مەڭگۈ كۆرمەس مانان-قار،
 رىغلاپ ئۆتەرلە ئىشىكتىن قارا چىراي رجاپالار بىلتىمە
 بېجىرمەدۇر يۈرە كىلدر، بېجىرمەدۇر ھيات يەمم، بە
 بۇ ھېكمەتنى بىلمىيدۇ ئار ئومۇسقا گادالا رېتىپىتى
 تاغ بالقىتقان ھارا رەت ۋۇجۇدۇمغا بولغان جەم،
 ئايىلمىيدۇ قۇلاقتىن قۇياشتىكى سادالا رېتىپىتى
 ئەلمەن ئەشىمەلە بېتىپە لەلىشىت بىرىپەنەسەنە
 ئەستەنىسىمە 1991-يىل 10-دېكابىر، ئۇرۇمچى
 زەلەن بىر ئىتەم بېتىپە ئەسماپ لىاھى تەتىپە

مەلاتىۋەن سەتلىكىدە، مەتىپ نەڭلىكى
 مەلاتىۋەن سەتلىكىدە، مەلاتىۋەن سەتلىكىدە

تىمىزلىك رېنە . ئىلىسماھ يەكتىلاڭ

ئىمىشىاء رېققىل ئېگىمەن رېنە پەپ

هایات، سۆيگۈ، تەبىئەت، تۇپراق لەك

ئەسىرىمەن ئەنامىك ئېلىنچىچە ئەپتە

1

ئەلمەن ئەنەنەن ئەسىرىمەن رەتىلە

دان ئۆلەمەي تاچىرىشىپ كۆز تارتىمايدۇ بىخ،

جان ئۆلەمەي، دۇنياغا كۈلۈپ كەلمەس جان.

بەدەلسىز كۆكىرىش، غايىقىي ئىشىق،

بىر زەررە ئىزگۈلۈك، بىر زەررە ئىمان.

ھېسابىسىز تىنىقىنىڭ سانى بار بىراق،

ئاخىرى بىر تىنىقتا ئۆچەرمىز جىزمەن.

هایات بۇ دىلدارلار پەرلىگەن چىراغ،

يورۇقى ئالەمنى بىسۋاراق كەزگەن.

بىر پۇتۇن سەييارە هەر بىر دەقىقە،

بىرىنى بىرىدە كۈتمەيدۇ زىنەر.

مۆھۇرۇم چۈشىسلا ئۇ بىر ۋەسىقە،

كىملىكىم هەر كىمگە بولىدۇ ئىزەر.

ئالدىراپ كەلمىدىم بەلكى دۇنياغا،

ئالدىراپ كەتمەيمەن دۇنيادىن ئۆزۈم

ئايلاندىم نۇرنى دەپ بۇلپۇلگوياغا،

زۇلمەتكە يۈزلەنسەم يۈمۈلماس كۆزۈم.

ئاللىكىم بولمىدىڭ، قېنى كارامەت؟
دەپ مېنى سۆكمىگىن بايقوش دانىشىمن.
ئانامغا ئوغۇلەمن، ئېلىمگە ئامەت، تىلە
ئىزىمدا چاقتايدۇ نازۇك بىر چىمن.

1

هایاتنى سۆيىمىز شۇنداق بۇ ھامان،
سۆيگۈسىز يوق بولۇر ۋە لېكىن ھایات.
ھایات بار، سۆيگۈبار جىسمىمدا ئامان،
دېمەك، مەن يېتىشتىم ھەممىگە ھەييات.
2

باغرىڭنى مەن چەكسىز بىر دۇنيا دېدىم،
سەن ئۈچۈن مەندۇ ھەم بىر دۇنيا ئىدىم.
باقىيمۇ، پانىيمۇ بۇ قوش دۇنيا دەپ،
تىنمىدىم ئەتنىڭ غېمىنى يېدىم.

كۆزۈڭنى نۇر تامغان بىر ئاسمان دېدىم،
ئاسماڭغا تەلمۇرگەن بىر ئاسمان ئىدىم.
بۇلۇتسىز بولارمۇ ئىككى ئاسمان دەپ،
ئىشىنجۇ؟ ياق، گۇماننىڭ تېنىنى يېدىم.

خۇلقۇڭنى بال ئاققان بىر جەننەت دېدىم، بال
جەننەتكە ئەدل بولغان بىر جەننەت ئىدىم. بال
قەيدەر دە قوشىسىن قوش جەننەتنى دەپ، بالكۈل
ياراقان ئىگە منىڭ جېنىنى يېدىم، ئاسمان

مېھرىڭىنى مەڭگۈلۈك تىلىسىمات، دېدىم،
ئۇنىڭچۇن مەنمۇ ھەم تىلىسىمات ئىدىم بىر
بىر بولۇپ قالسا دەپ ئىككى تىلىسىمات،
تىلىدىم، جېنىمىنىڭ تېڭىنى يېدىم.

سوّيگۈڭىنى لەڭ ئورغان بىر دېڭىز دېدىم،
سوّيگۈمە مەنمۇ ھەم بىر دېڭىز ئىدىم.
قۇيۇلغان بىر دېڭىز بىر دېڭىزغا دەپ،
پۇچۇلدۇم، ئاقلىمنىڭ دېنىتى يېدىم لەك
قاچقانىنى قوغلايمىز ئۇشىپ دۇنيادا، لەڭ
يېتىشىسىك تاشلايمىز، ئارمان-قيادا لاشى
دېڭىزنىڭ لېۋىگە قويغاندا ئاياغ،
قاراپىمۇ قويمايمىز، بىر چاغلار چۆلده،
بىرگىن سۇ بەزگەن مىسکىن گىياھقا بىر
تەلىخىسىتەن سەخنە ئەنۋەن بىر رەسىسە
پىشىلەك نەعەن 3 مەسىھەن نەتەلەنە.

تەبىئەت قويىندىن چىقتىم ئايىلىپ
قاراپىمۇ قويىندىم ئاڭ قايىرىلىپ
بېشىمغا چىقتى زەپ لەوشۇ تۈز كورلۇق،
ئالدىغا بار دىمەن يەنە ئايلىنىپ.

جېنىمىنى ئېپىھەردى ئارچا بەرگىدىن،
ياشاشقا مەن يەنە كەتتىم سايلىنىپ.

چۇقاىي بۇھ تاشلاردىن ڭۈپەرەغان كەتمەن،
بېجىرىم بوللۇي لخۇي، كەكتىھ ئايلىنىپ
لىمىسىلت رەككىن پە لىسالە بىفاب بى
بىر يىپ بار ئارىدا، ئىزىم ئىلاھى، يىپ لە
ئۆز ئارا قالغانمىز مەھكەم باغلىنىپ.

بىلىدىم بەزىدە بۇ لېپ سېھەرنى، گەيىھە
بۇغاپىل يۈركىم كەكتىھ داگلىنىپ بېجىھە
بى، لەن ئەن بىن ئەن لەن لەن ئەن
تاش ئاتقىم ئۇنىڭخا تۇتقاندا سەۋدا، ىانچىغا
تەلۋىلەر سېپىگە مەرگەن تاللىنىپ.

يېڭىلىپ لېنە ئاتقان شۇ تېشىم ئۇچۇن،
ئىشلىدىم ئۇنىڭخا مىڭ يىكلە ئايداللىنىپ قىبى
خۇللا ئەلخەمە مەھھەبا ئەن ئەن بىن.

شائىرنىڭ كۆڭلىدىن زىل ئۇنىڭ كۆڭلى،
بىر لەتال خەس تۇرىدۇ مىڭ كۈن ساقلىنىپ.
قساسى بىر ھەقتۇر قىڭىز قەدەمنىڭ،
گۇناھتنىن كەتمەيسەن ھەقسىز ئاقلىنىپ.

ئاجايىپ كۆيىلەرنى ئىلغايپ ئالىسىن،
تۇرغاندا ھەمىشە ئۇنى يادلىنىپ بىلە
باغرىڭنى باغرىغا ياققىنا قېنىڭىم،
كېتىسىن قۇياشقا دەرھال ئاتلىنىپ.

شۇ تاپتا قۇلاققا دېدى بىر سادا ئەنبىھ
- پەريشان بولمىغىن يەنە داتلىنىپ.

تەبىئەت خۇدامۇ، ئانىمۇ، قىزمو،
بەرگىنیم بىر ئىدى ياندى قاتلىنىپ.

4 - ئىسلاملىك
يار ئاتلاندى، مەمن قالدىم تەنها،
يەل ئاتلاندى، سەن قالدىڭ ئۆزۈڭ.
سېنىڭ ئۈچۈن ئۆلىمەن دېسىم، خەلت
بۇ گېپىمنى تەن ئالدىڭ ئۆزۈڭ.
رسەمىنەت، رەھىمەتلىك

ئىشقىڭ يامان ئەجەپمۇ سېنىڭ،
بېسىلمايدۇ بىر دەم ئوتلىرىڭ.
(شاھ بولىمەن دېسىڭلار ئەگەر،
چىڭ دەسىڭلار ئۇنى دوستلىرىم.)

چىچەكلىيمەن ھامان ھەر كۈنى،
باسار مېنى سۆيگۈ كەلكۈنى.
تاڭدىن كۆرەر روھىمنى پاڭىز،
بۇ زېمىننىڭ زۇغۇي ئەلكۈنى.

سەن ئېرۇرسەن سولماس يىلتىزم،
سەن ئېرۇرسەن چاقناق يۈلتۈزۈم.
كېچىلەرنى بىلمىدىم زادى،
سەن ئېرۇرسەن ئاپئاق كۈندۈزۈم.

پىچىرلىشىپ ياتمايمىز دىلدار،
قېنىمىزغا پاتمايمىز دىل نار.

گەر بولىشىمۇ خۇدا ئالار مەن، تەشىمۇت
بىر-بىر امىزنى ساتما يىمىز زىنها رەپ

ئايرىلمسا سەندىن تاپىنىم،
بولار اقۇياش توئۇ چاپىنىم، بىلەك بىلەك
قۇدرەت دېگەن ئەمەندە بولىمادۇ، راپ
تلەغۇچىتەر، تاغنى ساپىنىم، نەڭلىسىم
شاققۇچە ئەلگەلە نەت رەنچىپەتھە.
1992-يىل 1-ماي، ئۈرۈمچى

نەڭلىسىم نەمەنەتەن لەلىي ئەلمىتىشىغى
شەقىلىقىغىدۇ بىلەك ئەللىك ئەللىك
ئەطەققۇچە ئەلگەسەن ئەصماھى ئەلتە)
(بىلەك ئەلگەسەن ئەلگەسەن ئەلگە

ئەرىپتەن بىلەن ئەلەن ئەمەن ئەمەن ئەمەن
ئەھەتىڭ ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن
ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن
ئەھەتىڭ ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن

ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن
ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن
ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن
ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن

ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن
ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن

، ئەنلىكىپ دەنەمەن بەرەنەن ئەنەنلىكىپ دەنەمەن
 رەئىب بەقىچى مەكتەبە پادىم بەھەن ، ئەنەنلىكىپ دەنەمەن
مەن ساڭا بەردىم بىپايىان دېڭىز...
 رەئىب نېڭىمىتى پىسىلىك دەنەمەن

1
2

ھەممىگە كەسرسىز بۆلۈنگەن كۈلگەڭ ،
 ھەيرانمن يەنلا يەتمىدى ماڭا .
 يوق بەلكىم جاھاندا بىردىنбир ئۈلگەڭ ،
 نېمىدەپ مۇڭ تۆكسەم بولاركىن ساڭا ؟

سەزگۈمىنى باشلىدىڭ پىنهاڭ ياقلارغا ،
 ئىلىكىڭدە مىڭ ئىرۇر بىر رەنا پىقتە .
 ئادەملەر بۆلۈنگەن جۇپۇ تاقلارغا ،
 جۈپلۈكۈم نىسپىدۇر ، تاقلىقىم مۇتلەق .

ئۆگەتتىڭ گۈللەرگە ئىپار چىچىشنى ،
 ئۇپۇقىمۇ سەن كەبى كەتتى ياللىراپ بە
 ئۆگەتتىڭ تاڭلارغا ئىشىك ئىچىشنى ،
 يولۇڭدا مەجنۇنتىال كەتتى قاللىراپ بە

ئىزىتىنى سىنتاش دەپ ئۇپۇشتى يەللەر ،
 گۈزەللىك بىرەقكى ، يەللەرمۇ بەرەق .
 سېنى پىر دېيىشتى توققۇزى تەللەر ،
 (نېسىيدىن ئۇلغۇدۇر بۇ پانىدا نەق .)

سېھرگە سېخىسىن، مېھرگە بېخىل،
مېھرسىز، سېھر يەپ چەكتىم كۆپ پيراق.
ئىزدىگەن يېرىمىدىن بەندە بوب تېپىل،
تەڭرىگە ئايلىنىپ يىتمىگىن بيراق.

2

ياشاپىمۇ تۈرىمەن، ئۆلۈپىمۇ ھەممە،
كۆكىرگەن بىرگىم بار، قارايغىنى ھەم.
بولىمەن تەڭرىمۇ، بولىمەن بەندە،
كېڭدىگەن يولۇم بار، تارايغىنى ھەم.

ئالۋۇنغا ئالدىنىپ قالىمەن چۆلەد،
قالغاندا لەۋلىرىم چاك-چاك يېرىلىپ.
گىياھتا تېنىگەن بىر تامىچە سۆلەد،
كېتىدۇ كۆڭلۈمگە تاغلار سېرىلىپ.

ياغىدۇ بېشىمغا سۆزلەر يامغۇرى،
ھودۇقۇپ قالىمەن بولىسىمۇ بىر فەدمە.
لېكىن يوق ئۆسەكىنىڭ قىلىچە ماغدۇرى،
سايىلەر دەر ئۇنى شەرمەندە شەپەم،

ھەنىۋا گۇناھتىن ئۆتەرمىش خۇدا،
بولارمىش دىللارغا يەتمىسى ئازارلا،
مەن بۈگۈن رەنجىدىم تەچچە رەت ئۇدا،
(بۇنى كىم قەيەردە،) قانداقچە يازار ؟

ۋە دىلىك تۇر غۇچقا بارالمىدىم مەن، كەن،
ئېھىتىمال يارىمنىڭ تېشىلىدى كۆزى.
ۋە سلىگە ئوت بولۇپ تارالمىدىم مەن،
بۇ دېمەك كەلگۈلۈك، ئاپەتنىڭ ئۆزى.

خېلى كەمۈل تەڭگەم بارسا دەملەردىن بېۋىتكەن،
جايىدا خەجلەيمەن، خەجلىمەيمەن ھەم.
جايىدا خەجلەنسە ئۆمۈر يوق يىتكەن،
ئەكسىچە، ئۆلگىنىم، تاپقىنىم بەر ھەم.

تەھلىكە سەز سەنگەر بىر دىل، بىزىر قۇرۇجۇد،
بىوللار دال مېڭىشىم، ئۆمرۈم تۈپەيلى بە
بۇ ئەجهەل ئۆيۈمگە كەلگەن ئۇشتۇرمۇت،
قۇيۇچىن قۇيۇلغان ئەسلى خۇي-پەيلى.

ئۇ گۇتلەر ئالسالىمۇ يېقىش ھەققىدە،
ياقتۇرماش دىللارغى كەلمەيدۇ ياققۇم
جىلۇتلەر يانسىمۇ ئوتتەك سەتىندە،
ھەسەتلىك كۆز لەرگە كەلمەيدۇ باققۇم با

تەبىئەت باغرىدا بار دۇر كۆپ ئاپەت،
پېرىلىپ كېتىدۇ ھەتتاڭى زېمىن باجىجا
ئۇ ئادەم، ئە جىزىدىن يېڭىلەپ قامەت،
قايتىدىن ياخىرىتار جاراڭلىق كېمىن!

دىلارنىڭ ئەملىرىدىن يارالسا ئاپەت،
قايسىلىرى مەلھەملەر ئەم بولار ماڭا.

دىللاردىن دىللارغا چۈشىكەن جاراھەت،
ئۆلۈمىنى توغرىلاپ قويىدۇڭمۇ ماڭا؟
نەنە مەندىمالك بېخابىت نەنە مەنلىخەن
رەننەن قىلىتىپ 3 قانامىڭىڭى ئامىءە نەنە.

قىرچىنتال ئوغلىدىن ئايىرىلدى ئانا،
يۈرىكى دەريا يوب ئاقتى كۆزىدىن اپىلە
ھېسابسىز ھەسرەتلەر ئەپكەلدى قازا،
ئايىرىدى ئۆزىنى قىسمەت ئۆزىدىن.

ئۆكۈنۈش ئىلىكىدە ئۆتىدۇ كۈنلەر،
ھەر كۈنى، ھەر دەمدە بىر ئارمان قىلىپ.
تەكىيدە سۇ تۇتۇپ ئۆتىدۇ تۈنلەر،
چۈشلەرنىڭ شەرتىنى اپىز پەرمان قىلىپ.

كەتكەنگە ئىشەنەدس ئانا، ھېچقاچان،
ئىشقىلىپ كېلىدۇ دەيدۇ خىيالى،
ھەر ئىشنىڭ يولى بار ئىدىغۇ سۇبها،
تولۇنمۇ بولمىغان تېخى ھىلالى.

مەخەمەلدەك پەرددە ئېپ چۈشىكەنە ئاخشام،
ئېچىلسىسا ئىشىكى غىچىلداب قىيا،
كەلدىمۇ ئوغلوም دەپ سۆيۈنگەن بىز ئان،
دىلىغا ئۇنىدۇ منىڭ مېھرىگىياھ.

ئۇ سىزغان رەسىمە سۆزلىيدۇ ئورمان،
دەريالار كۆۋەجەپ، كۆللەر قاقاھلاپ.

ئانا دەر تولغان ئاي ئورلىگەن ئاسمان،
ئانا دەر يۈلتۈزلارىنىمای چاراقلاب نالى.

كۆچسىمۇ ئۇپۇقلار يوقلىققا قاتماڭ،
يوقالماس خاتىرە، ئۇبىر كارامەت
بەدەلسىز سۆيىدۇ ئانىلار ھاماڭ،
ياشىسۇن روهىتىكى تالماس پاراغەت.

4
نەلەن نەن بىشىھەن مەلىھەن مەنەن
بىرىدىنلا بىرىگە قالدى ئۇ كۆيۈپ.
تۇرامدۇ ئەقىل يا مۇھىببەت باشتا،
بىلمىدىم، ياشىدى سۆيۈلمەي سۆيۈپ.

تۆزدى ئۇ «مازاق ۋە خورلاش» لىرىغا،
دېيشىتۇق ئۆمىد ئۆز، ئۇندىن نەرىڭ كەم.
چىدىدى سەۋدانىڭ مورلاشلىرىغا،
نېمىدىن پۇتكەنكىن ئۇندىكى لچىدام بالى.

سوڭىمىز مەشۇقنى كۆڭلى يانار دەپ،
(گۇناھلىق ئەتمىشنى كەچۈرگەي ئىگەم !)
ئۇ كۈلەر سۆيۈنۈپ قدلىدىن ھەددەپ،
ۋە دەيدۇ: بېشىلمەس چېگىلگەن چېگەم.

ئاسمانغا چىقىدۇ ئۇ بىر پەرمىزات،
قانىتى تۆككەن پەر اقېقىنۇس ماڭا.

ئۇلۇغلا يارىڭى ئايىنماي ئەھىمەتزا، لە
يالىنى دۇشىدەنلەر چاپلايدۇ ئەڭىشى.

كۆزىدىن ئاقسىز ياش قىلىپ يارىھ ئېسە،
مەرۋايت دەيمەنۇ تېرىپ ئالىمەن بىمالقى
يالقۇنۇڭ تاڭلارغا ئوخشامدۇ دېسە ساھىپ
شۇ ھامان يۈرەكانى يېرىپ ئالىمەن بىشى.

ئەقىدە ۋەسلىدە ھېساب يوق ھامان،
تېگىشىش ئەممەس ئۇ، ئەممەستۇر ئەبەد.
سويمىسە سوېيگەن يار بولسونچۇ ئامان،
بىزدىكى سېھرىي رکوچ شەرتىسىز مۇھەببەت.
لەشلى تېمىھەن لە يەنەن ئەمەن
بەنەنەن يەھامىقى 5 رەشمەلەن كەنلىپ.

بىرى يۈلتۈز كېمىزى لەپ قالسا ناۋادا،
پارلىدى بىر چولپان دەيمىز زوقلىنىپ.
چاۋاكلار ساداسى ئۇچۇپ ھاۋادا،
قالىملى ئاجايىپ قوۋناپ، شوخلىنىپ.

چۈچۈلۈپ كۆڭلەكى كۈلسە بىر غۇنچە،
(شەرەپلەر بېرىمىز رەشلى ئەسلى كەنلىگە بىلەن)
سوئۈنۈش چاقنایدۇ گوياكى ئۇنچە،
سوئىگۈلەر چاچىمىز گۈللەر ۋەسلىگە.

ۋالىلداب قالىدۇ گاھى شىشە تاش،
كۈمۈشتەك نۇر لارغا باغرىنى يېقىپ بىلەن

يېنىشتىن كۆزلەرەدە ياللىرىايدۇ ياش،
خۇشتارلىق سۈيىدە كېتىمىز ئېقىپ.

كۆكلەم كەپ بىر تۈنده، بىر دەقىقىدە،
ۋېللەدە بىخ يېرىپ قالىدۇ گىياھ.
(ئۇ بەلكى تەققاستۇر چىن ئەقدىگە)
ۋە ياكى مۆجىزە، بىر مېھرىگىياھ.

ئۇلۇغلاپ كېتىمىز يانغان قۇتلارنى،
تەڭداش دەپ يۈرەكىنى تەڭلەيمىز ئاڭا.
مەشەگە كەلگىچە ئالدۇق قۇتلارنى،
ساۋابلار يېزىلار ساڭا وە ماڭا.

كېلىدۇ جۇت، ئاپەت وە شۇندىن كېيىن،
ئىككىمىز ھەققىدە سۆز بولغان مەھەل.
زامانداش ياشايىمىز، تەن ئالماق قىيىن،
ئۆزئارا تەنلەرەدە يانسىمۇ مەسئىل.

ئىككىمىز يانسىمۇز، يانساق مۇبادا،
بايقى يانغانلار قالىدۇ يىراق.
زامانداش ياشايىمىز ئۇشبو دۇنيادا،
ئۆزئارا پارلىدۇق دېمەستىن بىراق.

مەن ساڭا مۇھەببەت بەردىم كېيىك كۆز،
سەنمۇ ھەم مۇھەببەت بېرىشىڭ كېرەك.

بۇ ئەمەس مۇنداقلا ئېيتىپ قويغان سۆز،
ئالەمنىڭ كارىدىن بېرىدۇ دېرەك بىشىھە

مەن ساڭا بەردىم بىر نازۇك چىمەننى،
ھەر گۈلى بەرگىلە پارلايدۇ مەيلىم.
جەننەتتەك باغلارنى دىلبەر لېۋەنى،
مۆھۇرداك پاسىدۇ لېۋەن خۇي-پەيلىم

مەن ساڭا بەردىم بىر ئېسىل كائىنات،
يۇلتۇزى يۇلتۇزدىن، كۇنى كۇندىن ئۇز.
مىڭ زەررە نۇرۇڭدىن بىرازەررە ئۇزات،
ئۇمۇنسۇن ئۇدۇملار، ئادەتلەرنى بۇزىن

مەن ساڭا بەردىم بىر بىپايىان دېڭىز،
ھەر دولقۇن باغرىدا يانار بىر قۇياش.
پۇتۇمدا كەشىم يوق دەسىستەمە ئېڭىز،
يىپىنى ئۆزمىسۇن كۆزلىرىمە ياش.

مەن ساڭا بەردىم بىر ساماثىي دۇنيا،
ھوش يەتمەس ھېكمەتلەر قىر-قىر ۋە پەۋەس.
ئارىدا شاھتۇرسەن سەن ماتا گويا،
ئالەمەدە ھۆكمى ئوق، ئەمرى مۇقدەدەس.

قەدرىڭگە ئاتالغان ئالەملەر كۆپتۈر،
قالسىمۇ ئۇلارنىڭ سىرتىدا جايىم.
نىگاھىڭ چۈشمىگەن گۈل-چىچەك چۆپتۈر،
كەلمىسىڭ كېلىدۇ قىيامەت قايمى.

من ساڭا مۇھەببەت بەردىم كېيىك كۆز ،
سەنۇھەم مۇھەببەت بېرىشىڭ كېرەك .
قەسمەبوب ئىۋەلگەن بىزدە ھەرىپتە سۆز ،
يا ئەجەل بېرىشەن ياكى بىرىۋەك .

8 7

كۈندۈزگە كېچىنى بەرگەندەك ئىگەم ،
من ساڭا جېنىمىنى بەردىم ئامىرىقىم .
ئالتوندەك چورتانا لار ئۆزگەن دېڭىزدا ،
چىرىگەن لەشلەرنى ئىلىدى قارماقىقىم .
تولۇن ئاي يۈزىگە بەرگەندەك داغنى ،
من ساڭا كۆڭلۈمىنى بەردىم جانانىم .
پارلىغان ئاپتايلا رۆكۈندى نەگە ؟
تېخىچە پىشىمىدى غورا بانانىم .
قاراڭغۇ باغلارغا بەرگەندەك بوران ،
من ساڭا سۆيىگۈمىنى بەردىم دىلدارىم .
چاڭقىغان لېۋەنى باستى ئاق توزان ،
زارلىدى ، زارلىماي كەلگەن زىلتارىم .

چىچەكلەر پەسىلىگە بەرگەندەك جۇدۇن ،
من ساڭا بارىمىنى بەردىم پەرىشتەم .
پېشىملەر تەڭرىسى بەرمىدى يېشىم ،
تۇڭۇنگە قاپلاندى ئەشكەن سەررىشتەم .

ئاسمان ۋە زېمىن بوب ياشاپ كېلىمىز،
سۇئالىم جاۋابسىز، غالىپ سۈكۈنات.
چوققىدا سەن يۈرسەڭ، ھاڭدا مەن يۈرددۈم،
ئىنتىلىش، ئۆمىدتۈز شۇڭلاشتقا ھايىات.

8

ھېسابسىز باداملارغا يولۇققان ئىدىم،
سېنىڭ ئاشۇ تەكرار لانماس كۆزلىرىنىڭدە.
مانا ئەمدى زەھەر-زۇقۇنى توېغۇچە يېدىم،
سېنىڭ پەردهك يۈمىشاق سۆزلىرىنىڭدە.
مەن ئۆلۈم بىرگەن نەرسىگە سەن ھايىات بىردىڭ،
ئاپتاك چاقناپ كەتتى ئاپتاك يۈزلىرىنىڭدە.
كۆڭلۈم سۇندى قاراسلاپ، قايرىلدى رايىم،
شەپقەت يوقمۇ، ئېيتقىنا، ئەي ساھىبجا مالىم
ئۆيۈڭدە بولمىسىمۇ تالا-تۆزلىرىنىڭدە.
تەڭدى يۈرەككە رەشكىنىڭ شىپاسىز ئۇقى
تېڭىپ قوي ئۇنى تاۋاردا ئەمەس ماتا ياكى بۆزلىرىنىڭدە.
سۈرۈلۈپ تاپاندىن ھەلقۇمىمغا كەلدى بۇ جېنىم
قايتۇرۇش ئۇنى جايىغا ھېچنەدە ئەمەس، كۆزلىرىنىڭدە.
تاش ئۇستىدە تاغدەك ئېغىر ئىبادەت قىلىپ
خۇدالىق ئالدىم سۆزلىرىنىڭدە ئەمەس كۆزلىرىنىڭدە.

ئەنچەمە ئەنچەمە 1992-يىل ماي، ئۇرۇمچى
ئەنچەمە ئەنچەمە 1992-يىل ماي، ئۇرۇمچى
ئەنچەمە ئەنچەمە 1992-يىل ماي، ئۇرۇمچى
ئەنچەمە ئەنچەمە 1992-يىل ماي، ئۇرۇمچى

، ھەنەشلەپ نەستىنىڭ رەسى ، بولىكە ، تىلىلىقىي
بىلەت پىنه بىلدەن نەسال نىتەمۇنە پىلىخ رەلەنە.

ئۇچرىشىش

، ئاخىنەتىقەنەندە ئامانى ئەمالات ئەلىشىنىڭ
تۈيۈقىسىز لابىر سەپەر چۈشۈپ بېپىشىمغا ، ئىلىكىيىسلە
ۋەھىمىلەر جابىدۇنۇپ يېتىپ كەلدى قىشقا ئاقەنەسە
ئاق بولارمۇ بۇ يولۇم ، ئېمە بولار قىسىمەت دەپ ، ئەلەك
سەزگۈرلىكۈم سەرىمەس زەھەر قوشتى ئېشىمغا .
، ئېبىچىق نەتەمەن پىلسەن بەر ئەپەنەن راھىر ئەل
پىشىلمىدى تۈگۈنلەر ، يوق تېنەمنىڭ ماجالى ،
زەھەر يېگەن ئادەملىك نېمە بولۇر ئەھۋالى . كەمەتەنەن
بولدى ئەپسۇن چەمبىرى چىڭ ئورىلىپ مېڭەمگە ،
قۇرۇنچاقلىق شەك-شوبەھە ، گۇمانلارنىڭ قامالى .

گۇڭۇم چۈشكەن بىر پەيتىھە ، كەپىڭ يەنە شۇ كەيىپ ،
كۆچا بويلاپ كېلىمەن (سانالمايدۇ بۇ ئەيىب .)
ئەگەر توئوش ئۇچرىسا سەپىرىم ئوڭ ، يولۇم ئاق ،
ئەكس ھالدا چاتاق دەپ تىكلىۋالدىم بىر تەرەپ .

خۇشاللىقتا تۆرلىپ ، ئەندىشىدە ئۆلىمىز ،
ئەندىشىدە تۈرغاندا ، سورۇلىدۇ كۈلىمىز .
تاغ بوب باسسا ئەندىشەڭ ، زار بولىسەن ئۆمۈرگە ،
ئۆمۈر ئىزدەپ ئۆمۈردا تەلەي سىناپ كېلىمىز . . .

شۇ ئەسنادا دۆڭ كۆۋرۈك يورۇپ كەتنى تۈيۈقىسىز ،
كەلمەكتىدى سېنىڭدەك ئاق ياغلىقتا ئاپئاڭ قىز .

يېقىنلىدىڭ، قارىسام، سەن ئىكەنسەن پەرىشتم،
قوياش كېلىپ يۈرەكتىن ئالسۇن ئەمدى جۇپ ئەندىز.

شىش بىچقى

ئەندىشىلەر تارالدى يۈرەك ئەمدى تۈپتۈزۈك،
خاسىيەتلەك ئىكەنسەن ئەي دۆڭ كۆۋۈرۈك، دۆڭ كۆۋۈرۈك.
سەنده ماشا يولۇقتى ئاپىاق ئەتە، ئاپىاق پال،
ئاپىاق بۇلۇت، ئاپىاق تالىك، ئاپىاق يۈلتۈز، ئاپىاق ئورۇك.

لەخىشىتىپ رېشىھە ئەن دەپ سىڭىپ كەتتۈق كېچىگە،
ئاپىاق يول جەزمنەن سەپەر دەپ سىڭىپ كەتتۈق كېچىگە.
كېچە ئەمەس تەڭداشىسىز ئامەتلىكەرنىڭ ئېچىگە.
جەننت بولار ئالەمە مانا بۇنداق ئۇچرىشىش
پەرى قىلىپ كۆرسەتكەن ئەتىلەرنى كىشىگە.
يالملە ئەلىنىڭلەمە ئەھىپىش رەسلىك لەنەن
يەنۋار، ئورۇمچى 15-يىل 1993.

پىيىغ ئىش خەپى ئەلىپىج، مەتىپ يىن مەڭلەنە ئەنەن
(بىيىغ ئىش ئەلىمالىسى) زەمىنلىج يېلىيە لەھە
رەڭلە وھابىت شاھىپەن بىزىپىس لەچىنە ئەنەنە ئەنەنە
بىزىپىس بىزىپىس ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە.

دەمىنماھى ئەلمىنىڭ، دېلىكقە ئەتقىلاسالىنى
دەمىنماھى ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە
دەنەنە ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە
دەنەنە ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە.

ئەستەنە ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە
ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە ئەنەنە

رەنەنلىيە رەنەنلىك كاڭغۇچىغا بىدۇن نەھىيە
 لىين پەھە رەنەنلىقە لەخالىمەن مەننەنلىقە
 رەنەنلىقە بىلەتتەب سەھىپەن
ئۆكۈنۈش
 لىيە تەمىزلىك باڭقا رامە ئەممەك
 تەنتەك بوب يېتىلىدىم پەرھىزنى بىلمەي،
 ئاپتاپنى كۆرمىدىم، يۈرۈدۈم سايىدا.
 غورىلار چىللایدۇ جاملىرىدا مەھى، مەندە
 اىۋە لېكىن بارمايمەن ئۇنىڭ رايىغا،
 سەن بەرگەن ئەتلىرىم شاخالاردا قالدى،
 ئانىجان يۈرۈكىڭ بارمۇ جايىدا؟ اىنلىقلە
 لەنەتتەب قىستقىلىق پىرىققۇر رەھىمەن
 جائىگاللار ئىچىدە تالايم ئاداشتىم،
 پاراسەت يەتمىگەچ تېخى ۋايىغا.
 تاغلاردا يول بىلدەن سۈرئەت تالاشتىم،
 خىرىسىن قىپ سامانىڭ ھىلال ئايىغا
 سەپەردە يېقىلىدىم ئاغزى-بۇرۇنۇم قان،
 ئانىجان يۈرۈكىڭ بارمۇ جايىدا؟ ئەنلىك
 ئېزىتتىقۇ سوڭىدا ئازدىم كۈن بويى،
 كېچىلەر قويىنغا سىڭىدىم جىمبىتىلا.
 سەن ئۇيقو كۆرمىدىك تالايم تۈن بويى،
 كۆزۈلۈ ۋە ئىشىكىلەر ئۇچۇقتۇر قىيا.
 گەر ئۆلسە ئانىلار ئۆلەر بالىدىن،
 ئانىجان يۈرۈكىڭ بارمۇ جايىدا؟ ئەنلىك

توسۇن بىر تۈيغۇلار ئالدى مەيلىمنى،

شەيتىنىم ئىمانغا قوشتى خوب رىيا.

ۋەسوھەسە بىلگىلەپ بىرىدى بېيلىمنى،

ئالدىمدا قول بۇلغار تىلسىمات قىيا.

جىلۋىلەر باغرىڭىن ئايىرىدى مېنى،

ئانىجان يۈرىكىڭ بارمۇ جايىدا؟

مىكىرىلىك قاينامىلار يالمىدى مېنى،

بىر لەيلەپ، بىر چۆكتۇم اسىزگۈم بارىدا.

چۈشلەرنىڭ مۇلكىدە كۆرددۈم مەن سېنى،

ياتقاندا بىھوش بوب غەپلەت غارىدا.

روھىمنى چاقىرىپ باقتىڭ يۈلتۈزغا...

ئانىجان يۈرىكىڭ بارمۇ جايىدا؟

ھەسەتلەر تارايتتى مەن يۈرگەن يۈلنى،

مەن نىشان بىر ئوققا رەقىب ياسىدا.

گال پىچاق ابەك ئۇڭاي كېسىدۇ قولنى،

يالغۇزلا قېپقالدىم ۋاپا سايىدا.

بەك بايقوش كۆرۈندۈم كۆزۈڭە شۇ اچاغ،

ئانىجان يۈرىكىڭ بارمۇ جايىدا؟

دۇشمەنلەر ئاغزىدا سېغىز ئىۋەنم،

يۈز ئاچار نىيتىم قىشنىڭ قارىدا.

دىل ۋە تىل بىرلىكى يوق دەرلىۋەنم،

ھەستىرىم جاراڭلار سازلار تارىدا.

مېۋسىز ئەجريمگە تولغاندىڭ كۆر مىڭ،

ئانىجان يۈرىكىڭ بارمۇ جايىدا؟

ئاشقىمن بىرىنىڭچە كېلىك كۆزىگە،
 ئۇلغايىسۇن اپەرۋاز لار دىللار كارىدا.
 ئۆزىنى كۆرسەتتىم يارنىڭچە ئۆزىگە،
 تۇر سامىمۇ ۋە لېكىن يارنىڭچە دارىدا.
 سارغايان رەڭگىمىدىن قىلىسەن نالە،
 ئانىجان يۈرىكىڭىچە بارمۇ جايىدا؟

بالاڭ بوب تۇغۇلۇپ بالا بولدۇممەن،
 مەن تازا قارا يۈز سەن بىر قارىدا^①
 تاڭلارنىڭ نۇرلىرى ۋۇجۇدۇڭغا تەن،
 تۇرسەن مەن ئۈچۈن ئەجەل يارىدا.
 دەرد بولۇپ تارىدىم تومۇرلىرىڭغا،
 ئانىجان يۈرىكىڭىچە بارمۇ جايىدا؟

توپان سۇ باسماقچى ئىميش دۇنيانى،
 باسماسىمىش تۇرۇپسىن چۈنكى ئارىدا.
 بىر ئەللىي تۇغار مىڭ بۇلبۇلگويانى،
 ئاپەتلەر كۈل بولار ۋە سلىڭ نارىدا.
 كۆزۈڭدىن باشلىدىم نەچچە دەريانى،
 ياشلىرىڭ لەڭ ئۇردى تالاي دارىدا.
 ئۇلۇغسىن، بىلمىدىم ئۇلۇغلىقىڭىنى،
 ئانىجان يۈرىكىڭىچە بارمۇ جايىدا؟

ياغلىقلار توقۇيدۇ ساڭا بۇ قۇياش،
 ئالتۇندەك شولىدىن پۇتكەن شايىدا.

قارىدا— مېھربان، ۋاپادار، شېقەتلىك مەنسىدە

①

ئالىمدى بىز ساڭى تەڭزىلەت تەڭداش، قىشىڭ
 ھەر ئىزىڭ بىرىك مەككە يولىدا، پايدا
 مەككە دەپ ئۆلمە كە قىلىدىم قەسىمىياد،
 ئانجان يۈرىكىڭى بارمۇ جايىدەم، مەلىق
 دەن نىسلەن ئىستەت، ن لەخەلەلى
 ئەمپىرىقى 1992-يىلى 31-ئاۋغۇست، لەئورۇمچى

دەن مەسىھ ئاپ كالىپ بېغاڭىزغا بەر ئاكالى
 ئەپلىقە يەن مەسىھ ئەلەلە ئەلەن بە
 دەن ئەلغە ئەفەن ئەرەپە ئەلەن ئەلەن
 ئەلەل ئەرەپە ئەنچەن بەن بەن مەسىھ
 ئەلەل ئەرەپە ئەنچەن بەن بەن مەسىھ
 ئەلەل ئەرەپە ئەنچەن بەن بەن مەسىھ
 ئەلەل ئەرەپە ئەنچەن بەن بەن مەسىھ

دەرالىققە ئىشىنىڭ رېچىقلەمىلى بەن لېرىتە
 ئەلەل ئەنچەن بەن مەسىھ ئەنچەن ئەنچەن
 دەن ئەلەن ئەنچەن بەن ئەلەل ئەنچەن بەن
 ئەلەل ئەلەل ئەنچەن بەن ئەلەل ئەنچەن
 دەن ئەلەل ئەنچەن بەن ئەلەل ئەنچەن
 ئەلەل ئەنچەن بەن ئەلەل ئەنچەن
 دەن ئەلەل ئەنچەن بەن ئەلەل ئەنچەن
 ئەلەل ئەنچەن بەن ئەلەل ئەنچەن

دەر شەلەپە ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن
 ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن

ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن ئەنچەن

دېھى نەسالىق بىيەتتەپەھىءى ، ئالىسىءە .
نەھەلىپەن ئەنۋەلەر قىانقىمىا ، ئالىستارلى

قىياھ تاشتىكى سۈرەتلەر . . .

نەھەلىپەن ئەنۋەلەر لىغاندا بىيەتتەپەھىءى

شۆھەرتىنى دارغا ئاس ، تامانى تامغا ،
ئۇلۇمداڭ بىلىسۇن بەرمەستىن ئالغان .
مەر مەردەك نىيەتلەر جان قوشار جانغا ،
جېنىڭى ئالىدۇ زەررېچە يالغان .
قۇلسىنىش سۇقۇشۇپ تۇرىدۇ قانغا ،
قارا يۈز قوپىدۇ لەندىتكە قالغان .

يېتىدۇ ئۆمرۈمگە خاتا بىر قىددەم ،
بىر تەننى توگىتكەن كەبى بىر تال ئوق .
ئۆزەكسىز نەرسىلەر تاڭدىكى شەبندەم ،
قامىخاققا شامالدىن ئۆزگە خۇدا يوق .
ئۆڭىمگەن ئارچىلار ئەبدىي بىرددەم ،
كۈن سۆيگەن كۈندۈزنىڭ يۈزى يوپىورۇق .

قارارسىز بوياقلار ياقماس كۆڭۈلگە ،
بىخ يارماس ۋەدىلەر قاناتسىز هامان .
ھەربىلەر يولىماس شەربەتسىز گۈلگە ،
جانبازلار ئىلىكىدە جاناندۇر جاهان .
تىترىگەن مەبىللەر باراۋەر كۈلگە ،
زەردىن رەڭ ئالىسىمۇ ساماندۇر سامان .

هایاتتا يىللار كۆپ ، ھېكمەتلەر مۇ كۆپ ،
ھودۇقۇپ قالىسەن قايىسى خوب ، بىلمەي .

دورىساڭ، چۆچەكتە يەپ قالىسىن چۆپ،
ياراتساڭ، لىپمۇلىق ئالتۇن جامدا مەي.
قۇمىدىكى يېزىقلار كېتىدۇ ئۆچۈپ،
مېنى بىر ئەۋلىيا يازدى ئاھ، دېمەي.

هەركىمنىڭ ناخشىسى ئۆز ئۇنى بىلەن،
ئۆز يولى ئۇيۇققا تۇناشقان جەزمەن.
ئىزدەيدۇ زۇغۇيلار كۈندىنمۇ ئېۋەن،
ئۆمۈرنىڭ دەل ئۆزى-نۇرلاрадىن بەزگەن.
ھەسرەتلەر تۇغۇشىز ئاجىز لارغا تەن،
ئالىۋۇدىن ئاي ئىزدەپ ئالەمنى كەزگەن.

ئۇنتۇلماس ھېچنېمە ئوشبۇ ئالەمدە،
ئۇنتۇغاق يارالغان بولسىمۇ ئىنسان.
تولغانغان بىر تال قىل، يانغان بىر زەررە،
قالمايدۇ كۆمۈلۈپ، قالمايدۇ پىنھان،
تۆزکۈرنىڭ تېنىگە تەگكەن مىڭ دەررە،
دىلغا قۇيالماس بىر زەررە ئىمان.

قىلغىنىم قىلغانغۇ دېمە ئەي قاياش،
بىر تىلسىم كۈچ-قۇدرەت بولسىمۇ سەندە.
تاغ بولۇپ چوشىدۇ كۆككە ئاتقان تاش،
ئۆچسە رەڭ رەڭۋازلار ھامان شەرمىنە،
كۈلكىگە ھامىلىدار كۆزدىن ئاققان ياش،
گۈل ئەكسەڭ گۈل ئونەر جەننەت چىمەنە.

بىچى ئەنلىك 1992-يىل 15-ئۆكتەبر، ئۇرۇمچى
بىچى ئەنلىك 15-ئۆكتەبر 1992-يىل.

پەرشته پۇتوكلىرى
 لەئىمەتلىك
 سەنەتىنەتلىك
 1 نەتەنچە ئەمەنلىك

باشلاپ كېتىي مەن سېنى پەرستىلەر يېنىغا،
 ئالماشتۇرایي جېنىڭنى پەرستىنىڭ جېنىغا.
 سەن پەرشته، بىز ئىنسان، ھەممىمىزدىن ئېگىزىقئۇچ،
 سۆيگۈ قوشۇپ قوي جەزمەن قۇياش-ئايىنىڭ قېنىغا. جاڭىز
 پەرستىلىك دالجىيدۇ بەندىچىلىك باسقاندا، وەددە لەك
 كۆزلىرىڭە قارايدۇ ئاسمان چىراغ ئاسقاندا. لېقىل وۇغۇچە
 ئىشىكىمىدىن كىرىمىسىڭ، دېرىزەمدىن كىرمەيلى، چاچلىرىڭە
 چاچلىرىڭەك قارا تۇن-قايغۇ كېلىپ باسقاندا.

يېنىپ تۇرار پەرلىرىڭ قاناتلىرىڭ چېقىنەمۇ؟
 پەرشته بوب تۇرغاندا، جېنىڭ ماڭا يېقىنەمۇ؟ ئاك
 قاناتىڭنى تەڭكۈزەمە غۇرۇلاينىڭ پەرىگە، وەددە
 ھەر دەريادا ئاققىلى سۆيگۈ دېگەن ئېقىنەمۇ؟ ئاماڭ

2

يانغىنلار ئۆچىدۇ، تاغلار كۆچىدۇ، بەنلىغان
 ئەس كېچەر ھەننىۋا ئىزناندىن ھەتتا. جەنەم
 چۆكمىگەن چوققىلار ھامان چۆكىدۇ، بېرىمە
 يېڭىدۇ ھەممىنى يىللارلا ھەتتا.

ئالەمنىڭ ھېكمىتى شۇنداق، ئەي سەنەم،
بىر ساڭا كەلگەنە باشقىچە ئەمما
ئېسىدىن چىقىمىدىڭ بىر دەققە ھەم،
دېمەك، سەن ۋە سۆيگۈ ئۆزگە مۇئەمما.

لەختىپ 4 ئەنلىكىنىڭ بىر نەمسىنە يەھىتىپ بىكلىش
لەختىپ 5 ئەنلىكىنىڭ بىر نەمسىنە يەھىتىپ بىكلىش
پاكلىقى يىوق ئۆيىلەرگە پەرىشتىلەر كىرمەسىش،
ئۆلچەملەرنى بۇزۇشمۇ لپوڭ بىر گۇناھ، بىر نەس ئىش.
قېقىنۇسalar قونمايدۇ دەرەخ چىنار بولىسا
خاتا قەدەم ئەبەدىي قىشىپال تاپماس ئاغرىقىچىلىش جىلىش
قۇرۇم باسقان ئۆيىلەرگە كىرىپە قالسالىڭ ئاناۋادا،
چېچە كىلىرىلمە جۇددۇندا، كۆكىلەملىرىم قاراقيش بىمىكىشىتى
انلىقىلىپ سىلىخ بېغلىقىنە ئەلە ئادىت پىلچۇلۇ.

4

ئەنسىقىپ ئەنلىكىنىڭ بىر نەمسىنە
ئالدىدىڭ، ئالدىندىم، ئالدىنىنىڭ ئۆتتۈم، بىشىپ
نەقدەر شېرىن بۇ، نەقدەر دەھشەت، يەنخىتىلە
ئالداشنىڭ تونىنى سالدۇرغۇنىمىداڭ ئەلىمە سەدە
دەدى ئۇ مەن ئۆزۈم ئۇندىكى مەقسەت.

5

يىلانلار چىرىمىشىپ ياتىدۇ ئۇندا،
ۋالىلداب تۇرىدۇ تېرىلەر كەلەپەقەت بىجىچە كەنلىخىل
زەھىرى تېننىمگە تاراپ كېتىپتۇ، سەھىپە رەت
مەن تېخى دەپتىمەن ئۇنى مۇھەببەت بىلەسىتى بىر
لەكتە ئەللىرىنەن سەممەن ئەنسىقىپ

تىغ تىكەن يېرىڭىدىن تىرقىرايدۇ، قان،
مېتلىنىڭ زەربىدىن پەرياد، چۈكەر تاش لىش
گۇگۇمنىڭ پەردىسىلى ئېسلىغان، ھامان،
قاپقارا رەڭ توڭۇپ يىلغايىدۇ قۇياش، قىتىش

كۆئىلۈمەدە مىڭىددەز بار ھەممەدىلىڭىزلىتار،
تىگىپلا كەتتىمۇ چىقار ئاۋازلى. نېتىقە ئەل
بىر تىكىپ، بېرىسىسو كەزدەز لەرنى دىلدار،
تارلىرىم يوقالماش مۇھىبىت سازى. نېتىقە
يۈلۈمىنى جىن توسسا كۈيلەر پەرشىتمەم،
دەردىرىنى ئېرىتەر ئىلاھىي نازى.

زەن مەيمالىك 6 نېتىقەسىتەر لەشقىپپىت
لەلسە خەستەنەر رەت بىدەن كەپچەلا
بالا دېدىم يېنىلىپ كەپۇشقى پۇتمەس يۈارىكتىم،
بالا دېدىم ياندى كۈونىدەك يارقىن تىلىكتىم.
مەڭىزىدىكى ئانارىنى سىياب ئۆتسە يەل،
دۈشەن دېدىم شىمايالاندى ئاشا بىلىكتىم،
پەكىشلەر ئەلتەنلىپ ئەنتىھە نېتىقەلىمەن
بالا دېدىم لىئەلىقىنىمغا پاتقى بۇ دونيا، مېرىت
بالا دېدىم كەۋوقلۇقلىقلىمۇ توڭەپ بولدى ياخى
كۆيگەنلىرىم، يانغانلىرىم تاماشا ئېرۇر،
ئامان كېتىپ، ئامان كەلسە شۇ بۇلۇلگويا.
تەڭرلەم سەندىدىن اتىلىمىتىدىم ئۆزگە ھېچنېمە،
بالىلارغا بەرمە بالا، بىز لەرنى ئايىا! رەڭلە
پەلغامىي رەھىنەنەن ئەلىنىدا بىر ئەنخال

سېنىڭىز دەپ ئۆزۈمنى ئۆلتۈرۈدۈم تالاي، خىت
شاھى ئىدىم، دەملەرگە ئەمدى مەن مالاي.
تەڭرىمىز سۇنماقتا هايات، ۋە مامات، بەن
ئېيتقىنا پەرىشتەم قايسىنى ئالا يى؟ ئىنلىك

هاياتنى ئال دېسەڭ، تىلىسىمات ساراي، بەن
ئاج قېنى باغرىڭىن باغرىمىنى سالاي لەپەتتىن
تۈگىلگەن ۋاقىتتەك تۈگىسۈن دەردىر، بەن
يەنە مەن ئىگىتمەن يېنىڭىدا قالا يى. بەنلەك
وەتتىن بەنلىق ئىشى نىمە رەخەنەيى
جىڭىز رىۋەتلىك 8 سىبىئە رىۋەتلىك.

يېپىشقاڭ قىسىمەتتىن ئايىرلالمايىسن،
ئارچىلار غەيرىتى پۇتىمىدى ساڭا.
باغلانغان يېرىڭىدىن قايىرلالمايىسن، كەل
ھەتتالىاي كۆزىنەكتىن قايىريلدى ماڭا. كەل
ئەستەن بەنلىق ئەتكەن بەنلىك رەكتىن بەن
سەلكىننە تىرىيگەن يىپراقسەن گۇيا، مىغا
كىملەركىن روھىڭى ئېپىكتەكەن باشلاپ.
ئەيمىنىپ باقىسىن نۇرغىمۇ قىيا، بەن كەل
كېلىسىن بەختىڭى يېراققا تاشلاپ. كەل
قورقىلىغىن، ھېچكىم يوق، كەينىڭگە لقارا،
كەلگىن دەپ تەلىيىڭ تۇرار قول بۇلغاب.
باق، ئۇنىڭ يۈزىنگە بىر رەت ئەل ئازارا، ئال
ئالسۇن بىر قەلبىڭى سۆيۈنۈش چۈلغاب.

بېشى لەم بولغاندەك ئاخىرى ھەم بار، بە
قدىز دەپ بېرىلگەن بىزگە ھايانتىڭ.
پۇشايمان ھەمىشە قان ئالغۇچى دار، لەنچىدا
ئۇۋى سەن بەربىر ئۇۋچى ماماتنىڭ.

تەڭرىنىڭ ئەمرىنى باسما ئايانقا،
يۈرەكىنى ئېچىۋەت، كۈن ئاستىغا قوي!
تېڭىلما ھەرگىز مۇ تاش بوب تاياققا،
سوڭۇنىڭ قولى بول، كەۋسىرىگە توي!

9
ياپراقلار ئاستىدىن چىقىپ كېلىسەن،
ياپراقنى ۋە مېنى باستى گويا سور.
زۇلمەتنىڭ باغرىنى تىتىپ كېلىسەن،
ھەر باسقان ئىزىڭىدا ئۇيۇپ قالدى نۇر.

ياپراقلار تالىق قالدى تاڭدەك ۋە سلىڭگە،
ۋە قالدى سەن بىلەن تاڭلارنى سوپ.

زار تۇرسا كۆكلەملەر كۆكلەم پەسلىڭگە،
كۈل بولماس كىمەرمۇ ئوتۇڭىدا كۆپ.

كۈل بولدۇم كۈل بولغان جانلار قاتارى،
ئەسىسە يەل ناۋادا چۈشىمن نەگە؟

مساڭ مۇقۇم دەر سېنى سوڭۇمنىڭ تارى،
(ئەي، كاۋاپ يۈرىكىم دەرىڭىنى تەگە !)

تپره كلهر ئېگىلدى يوللاردا ساشا،
قويماسىدەن ئەمما سەن ھەرگىز ئېگىلىپ.
يۈرىمدىن (تۈگىمەس قىسىمەتمۇ ماڭا؟)
ئېگىلمەس بويلارغى مەھكەم چېگىلىپ.

ياپراقلار ئاستىدىن چىقىپ كېلىسەن،
يىپەكتەك شوللار يېيىپ ھەر شاخقا.
جەننەتكە ئايلانسا سەن تۇرغان بوشلۇق،
ئايلاندى تەنلىرىم نازۇك ياپراقا.

ياپراقلار ئاستىدىن چىقىپ كېلىسەن،
قىپ گويا جىنىمنى ياپراق ۋە ياپراق.
زۇلمەتنىڭ باغرىنى تىتىپ كېلىسەن،
سەن-ئۇپۇق، سەن-شولا، سەن-قۇياش، بايراق.

سۇدەك دەۋرەپ ئاقىدۇ ئاپتوبۇسلىار،
ئۇيان-بۇيان ئۆتۈشۈپ يوللار ئارا.
ئاپتوبۇستا بار تېخى ئالتۇن قىزلار،
يۇلتۇز قارا، ئاي قارا، قۇياش قارا.

ئاپتوبۇسقا كۆپ قاراپ كۆزۈم تالدى،
مەن ئىزدىگەن كۆزلەر يوق ئەتتەڭ يەنە.
بىرىنچى ۋە بىر يۈز بىر نۆۋەت ئالدى،
(ئۇمۇنۇشنىڭ ھەسرىتى قىل تەنتەنە !)

سەن ئىزدىگەن ئىزدىمەس سېنى ھامان،
تاپالمايسەن ئېھىتىمال ئىز دىگەننى.
تەڭشەلمەستىن ئۆتىدۇ ئۈشۈپ جاھان،
تەڭشەلمەس قىپ ياراتسا قىز دېگەننى.

سۇدەك دەۋرەپ ئاقىندۇ ئاپتوبۇسلار،
كۆزىنكىگە كۆزلىرىم كۆزىنەك بولدى.
هایات دېگەن ئىزدەشتۇر مەڭگۇ بىدار،
(تېپىلەمسۇن ئۇ ساڭا ئىزدە بولدى !)

سۇدەك دەۋرەپ ئاقىندۇ ئاپتوبۇسلار،
ئىزدىتىدۇ تېپىلەماس ئالتۇن قىزلار.
ئىزدەپ ئۆتتۈم مەن سېنى، كۆتۈپ ئۆتتۈم،
ھەر بېسىلغان ئىزىمدا بىر يۈلتۈز بار.

ئىزدەش چەكتى يۈرەككە
تالاي ئىزلار،
ئىزدىتىدۇ تېپىلەماس
ئالتۇن قىزلار.
كۆز نەكلەر دىن كۆرۈنەر
بىر كۈن كۆزلەر،
توختىماستىن مېڭىڭلار
ئاپتوبۇسلار.

1992-يىل 25. نويابىر، ئۈرۈمچى

سۈزىنلىكى رەنلىقىن بىشىنەن يېلىڭىزدە يېڭىن نىسى
 ئەمما بىر يەڭىلە بىتە ئەلمىسىنىڭ وۇسىلىمالىك
هاياتچۇن، سۆيگۈچۈن كۆتۈرە يىلىنىڭ جام

(يېڭى يىل تۈيغۇسى)

بۈگۈننى ئۇزىتىپ ئەتنى كۆتۈپ،
 ئۆتكۈزدۈم ئۆمرۈمنىڭ ھەممە يىلىنى.
 ئارماندىن ئىرغىپلا ئارمانغا ئۆتۈپ،
 بەك بىلدىم بۇ گاچا يىللار تىلىنى.

يىللارنىڭ باغرىدا ئوت ئەمەس تاش بار،
 قەھرىگە مىندۇ، مىنەمەس مېھىرگە.
 چىراىلىق سۈرەتنى چىمايلاب بۈزار،
 باق ئەندە ئانىنىڭ ئاپتىپ چېھىرگە.

مەنزىلدىن مەنزىلگە كۆچۈرەر تېخى،
 بۈگۈن بار ئالىمەدە ئەتىگە يوقسەن.
 يوقمىتش بابىدا ئۇ بەلكى سېخى،
 سەن ئۇنىڭ ئىلکىدە ئېتىلغان ئوقسەن.

باغاقسىز كېلىسىن ئالەمگە ھەر كۈن،
 باغاقسىز كېتىسىن تېخى ئالدىراپ.
 چىقمايلا ئاغزىتىدىن خۇش دېگەن بىر ئۇن،
 تىرىكلىك چىنارى سۇنار قالتىراپ.

قالىدۇ كەينىڭدە كېيىك كۆز دىلدار،
قالىدۇ تۈيغۈسىز تالاشقان شەرلەر.
قالىدۇ ئەرۋاھىڭ ئېسir كەشكە زار،
قالىدۇ بۇسۇققا كۆمۈلگەن زەرلەر.

قالىدۇ ئالتۇن تاج سالپىيىپ غەمكىن،
قالىدۇ تالىشىپ سالغان قەسىرلەر.
قالىدۇ يوللىرىڭ مەغرۇر ۋە تەمكىن،
قالىدۇ شاھ بولۇپ ساڭا ئەسىرلەر...

تونۇتتى شۇنداق دەپ يىللار پەيلىنى،
ۋە مەنەمۇ شۇنداق دەپ سالدىم ئەلگە جار.
بىز لەرگە بەرمىگەن ئەسلا مەيلىنى،
باقانىغا باقمايدۇ بۇ يىللار زىنەر.

سوپىگۈسىز ئېخىردۇر ئىنسانغا يىللار،
شەبىھەمدىن مۇز بولۇپ توڭلایدۇ كۆڭۈل.
ئىسىستىسا ناۋادا دىللارنى دىللار،
قاپقارا تاشلاردا ئېچىلىدۇ گۈل.
يۈرەكتە ياندۇ ھامان مۇھەببەت،
قاردىكى گۈللىرىم سۈلمائىسىن ھەرگىز.
هارارەت كەتمىيدۇ باغرىمدىن ئەبىد،
ۋېلىقلەپ تۇرىدۇ يولۇمدا نەرگىس.

ييللارنىڭ قولدىن ئالدىغىنىم بارالا
 دېمىشۇن ئالدىراپ هايالىسىز ئەفرىم
 نەپرەتكە ھەئىۋا تۈيگۈلىرىم دار بىمالە
 مەن ئۆلسەم ئۆلەزەمن نەپرەتتىن بەلكىم.

ئامراقىمن بىمالە كەن ئەفتالىك بىمالە
 ئۆچ بولسام ئالۋاستى، ئېزتىقو، شەيتان.
 سۆيىنۇش ئالەمگە شولا قويىدۇ،
 ئۆزگىسى يۈرەككە قادايدۇ پەيكان.

سۆيگۈستۈز ييللارنى ئۆتكۈزۈمك قىسىن،
 چىچە كله يورىكىم، گۈللە توختىماي.
 سۆيگۈدىن ئۆزگىسى ماڭا بىر تىيان،
 سۆيگۈ كۆك، سۆيگۈ كۈن، سۆيگۈ يولتۈز-ئاي.

كەللىپ لەخەلسەنەن ئەنپەنەن ئەسەھىيەن
 راڭ ئۆگۈمدا ھەمشە ئاشۇنداق زچو شىلەر،
 ھېكمىتى قىطىدۇ كۆڭۈلەرمعىتىمىتىپ
 ييللارنىڭ خۇي-پەيلى مېنى كىشكۈش-كۈشلەر،
 ھاياتچۇن، سۆيگۈچۈن كۆتۈرەيلى جام.
 نىڭىزىنەن ئەلەن ئەنلىكلىك ئەنلىكلىك
 1992-جىل 27-دېكابىرلا ئۇرۇمچى

رسمييە تىقلىيە نەھىيە تىقى ئاهىللىكىنىسى
؟ ئەلپەنە ئەنالەنلا ، ئەلمۇرى ئەنەھىيە نەھىيە

يۇلتۇز...

جىنچىرىم ، بىرىجىچىغا 41-لىكى

كۆزلەرگە ئوخشاتتىم سېنى ھەر دائىم،
سېنىڭدەك ھەر ئاخشام بولغانمۇ كۆزلەر.
سەن كەبى سەبىيەك كۈلۈپ مۇلايم،
تىلى بار ئوتتارغا تولغانمۇ كۆزلەر.

كۆزلەرگە ئوخشاتتىم سېنى ھەر دائىم،
سېنىڭدەك سەھىردا باققانمۇ كۆزلەر.
سېنىڭدەك بوب مېنىڭ ئەزىز ھەمراھىم،
بارىنى باغريمغا ياققانمۇ كۆزلەر.

كۆزلەرگە ئوخشاتتىم سېنى ھەر دائىم،
سېنىڭدەك بىر ماڭا كۆيگەنмۇ كۆزلەر.
سېنىڭدەك مەن ئۈچۈن يوتۇنۇپ ۋايىم،
بىر ئۆمۈر بىر مېنى سۆيگەنمۇ كۆزلەر.

كۆزلەرگە ئوخشاتتىم سېنى ھەر دائىم،
سېنىڭدەك ئۇيقوسىن بۆلگەنمۇ كۆزلەر.
سېنىڭدەك مەن ئۈچۈن بولۇپ گۈلئايىم،
سۆيگۈنىڭ يولىدا ئۆلگەنمۇ كۆزلەر.

كۆزلەرگە ئوخشاتتىم سېنى ھەر دائىم،
سېنىڭدەك سۆيگۈدىن پەرمانمۇ كۆزلەر.

سېنىڭدەك يىت دېگەن قىيامەت قايىم،
مەن ئۇچۇن دەرمانمۇ، ئارمانمۇ كۆزلەر؟

18-ئۆكتىبر، ئۈرۈمچى

· مەن ئەم رىسىپ سەستلىشەم ئەنمازىچە
· ئەنمازىچە ئەنلەخاپ ئەلسەنلە ئەنمازىنىپىس
· ئەنمازىچە بېنەزەر ئەنلەخاپ ئەنمازىنىپىس
· ئەنمازىچە ئەنلەخاپ ئەنلەخاپ ئەنمازىنىپىس

· مەن ئەم رىسىپ سەستلىشەم ئەنمازىچە
· ئەنمازىچە ئەنلەخاپ ئەنلەخاپ ئەنمازىنىپىس
· ئەنمازىچە ئەنلەخاپ ئەنلەخاپ ئەنمازىنىپىس
· ئەنمازىچە ئەنلەخاپ ئەنلەخاپ ئەنمازىنىپىس

· مەن ئەم رىسىپ سەستلىشەم ئەنمازىچە
· ئەنمازىچە ئەنلەخاپ ئەنلەخاپ ئەنمازىنىپىس
· ئەنمازىچە ئەنلەخاپ ئەنلەخاپ ئەنمازىنىپىس
· ئەنمازىچە ئەنلەخاپ ئەنلەخاپ ئەنمازىنىپىس

· مەن ئەم رىسىپ سەستلىشەم ئەنمازىچە
· ئەنمازىچە ئەنلەخاپ ئەنلەخاپ ئەنمازىنىپىس
· ئەنمازىچە ئەنلەخاپ ئەنلەخاپ ئەنمازىنىپىس
· ئەنمازىچە ئەنلەخاپ ئەنلەخاپ ئەنمازىنىپىس

· مەن ئەم رىسىپ سەستلىشەم ئەنمازىچە
· ئەنمازىچە ئەنلەخاپ ئەنلەخاپ ئەنمازىنىپىس

ئۆتۈنۈش

نازۇك بىر، تارلاردىن پۇتولگەن كۆڭلۈم،
 ياخرايدۇ بىلىنmes تەۋىش لەپەيلى مەتكە
 شەپىلدر، نۇقۇشلار ئىلکىدە ئۆمرۇم، ب
 سىيپاشاقا يولۇقسا بولىدۇ لەپەيلى قىل بىز
 سەن سۆكۈپ سۆز ئاتما، قېرىنداشلىرىم،
 دۇشمەنلەرن قارغىشىپ ئوق ئاتشا مەيدىلى.
 تىلە ئىشىپ نە غەستىجى يالىڭىزلىنى
 ئاق تاڭلار نامىدىن سۆزلىي يالۋۇرۇپ،
 باسىڭىمۇ، قەدىرىمىنى، باسما قەدىدىمىنى
 قەن قەدرىم گۇڭگادۇر، قەددىم ھەقىقتە،
 ھېرىتىلى ئۆزۈڭ ئاڭ، بىرگەن ھەددىمىنى.
 ئەمن سائىڭا چۆللەرە، ئىچكۈزەي كەۋسەر،
 شەبىندىمگە تەگكۈزمە يۈمران بىرگىمىنى.
 تىلە ئەندا ئاكىنلىك ئامېلىنى
 كىرىپكلەر يۈممىدىم بۇگۈن بىر كېچە،
 يەندە شۇ سەن قىلغان ئۆسەكىنى چاينىپ.
 تاملاردە، تاشلاردا قۇلاق يوق دېمە، بىش
 ئاڭلىدىم سەن شۇندى كېتىپسەن يايىراپ،
 ئادەمسەن، رەنجىتىپ تىللاپ كېتىسەن،
 قۇش تۇرۇپ بۇلبۇللار خۇش قىلار سايراپ.

ئۆتۈنۈش مەتكەنلىك ئەنەنەن
20-يىنۋار، ئۆرۈمچى 1993

پاکلنق

روه ئۇچۇپ يۈرۈدۇ مەرمەزىدەك ئېشىل،
قاتمۇر قات ئاسماڭلار ئىزىمىنلىرى ئارا، خىل
بىر باقسام كۆزۈمگە كۆزۈتەر يېشىل، بىس
بىر باقسام كۆزۈمگە كۆزۈنەر قارا، بىس
بىشىلشاڭىز بىتە ئەتكەن نەھىپ فەھىئە نەس
قونىدۇ لېتىخىغا ئەزىزم شەنۋارنىڭ، بىشىغە

باغچانلاپ كېتىدۇ بۇ يېشىل هايات.

هاراملىق ياراشماس ئالەمە ئائىلەك قىل
چاڭ قوئىسا چەتنىيەر دەمۆجىترە هايات بى
تەقىقەنە مەسىخە ئەمەللىخەنە بىرەنەنەنە
سەھىز، تاڭدا گۆھەر لەرلا بېرىدىنە سائى، ئەمە

ۋە لېكىن مېنىڭ دەپ مەچەكمىڭىن پەزىاد،
ئىزىتىرىپ بىولۇدۇڭمۇ ياقمايسەن ئائىلەك بىشىغە

ئاپتاپىندەك ئارزو لار بولىدۇ بەربات.

دەھىچە بىن نەھىپ بىرىسىمەن ئەللىپ بىخ

ئادەم بىپ قارىسامان قىلىلى توتىدا ئۇ، بىھى

شەيتان بىپ قارىسامام قارا ئىلباستا، كەلەك

ئويلىدىم مەن ئۇنى بەلكىم خىزىرىداپ،

دېسىمۇ ھەق ئىگەم يىول يوق، قىياسقاڭ

بىرىك كەلتەن نەھىپ كەنافىباپ يېغىنەن نەھىپ

قوندى ئۇ دېرىزەم كۆزىگە ئاستا،

ئۇپۇقنىڭ ئۆزىگە ئايلاڭدى ئۆيۈم.

بىر ئەجەپ شادلىققا چۆمۇلدى قەلبىم،
پاكلق دەپ ئاتالدى تۆرەلگەن كۆيۈم.

نەڭلەھە

17-يىتار 1993-

شەقىقەن ئامېلىپاھىپ بىلە ئەلىچىپ ئامېنلەپ
نەڭلەھە ئەنەن ئەنەن بىلەمك نىلىتىپ
شەقىقەن ئەلىتىمەلە بىلە ئاشقاپى ئامېنلەپ
نەڭلەھەن يەنيدەن مەستەلەھە بىلە سەتالىك.

نەلمە ئەلىتىپ بىلە ئەسلىپ بىلە ئەلىتىلماڭ
شەلىتىنەن لەقىنەن ئەنەن ئەنەن قىمنىتىلە
نەمسەلا ئەمساپە ئەنەن ئەنەن لەمىسىتىن
شەلىتىپ بىلە ئەسلىپ بىلە ئەلىتىنەن.

ئەسەتىلەن سەلسەن ئەسەتىلەن ئەلىچىپ ئەشكەن
تەۋەنەن ئەمەن ئەنەن بىلە تەۋەنەن ئەمەن
ئەسەتكەن ئەنەن بىلە بىلە ئەنەن بىلە ئەنەن
تەپىرىخەنەن رەلسەن ئەنەن بىلە ئەنەن.

لەلە بىلە ئەنەن بىلە ئەنەن بىلە ئەنەن
وەنەن ئەنەن لەقىلەن بىلە ئەنەن بىلە ئەنەن
لەلە ئەنەن بىلە ئەنەن بىلە ئەنەن
وەنەن بىلە ئەنەن بىلە ئەنەن.

بىلە ئەنەن بىلە ئەنەن بىلە ئەنەن
وەنەن بىلە ئەنەن بىلە ئەنەن
بىلە ئەنەن بىلە ئەنەن بىلە ئەنەن
نەڭلەھەن بىلە ئەنەن بىلە ئەنەن.

، ھىبەتەن ئەمەنچە لەقىيەلەش پەبەن بىب
، ۋەھىچەن نەڭامىتەن ساڭلاخ پە، رېلىلەپ

ئوغلان

، اەقىلى - ۲۱ مىسىز

بوراندەك چېچىڭ بار، چولپاندەك كۆزۈڭ.
مەڭزىگىدىن تامچىلاب تۇوار تومۇز، قان.
تاغلاردەك يەلكىڭ بار، قامىتلەك ئۆزۈڭ.
قالتىس بىر ئوغلانسىن ئەينى ئوغۇزخان.

ۋالىلداب يانىدۇ ھەر بىرگىڭ ھامان،
ھەر تىنىق مۇقدىدەس نۇرغا ئىنتىلىش.
نىقسىغان ئۇنلەرگە تولسىمۇ ئاسمان،
سېنىڭىدە بېجىرىم بولدى يېتىلىش.

تاش چېچەك ئاچىدۇ، قىساس قايتىدۇ،
ئەرگىمۇ نۆۋەت بار، يەرگىمۇ نۆۋەت.
توزاننى بەربىر توزان تاپىدۇ،
ئەقىدە دېگەنمۇ ئەسلى مۇھەببەت.

ئۇيۇغان شۇ ھېكمەت كۈي بولۇپ سائى،
زېمىنگە مۆھۇردۇر سەن باسقان قەdem.
سەن سالغان كۆيۈكىنى سۆزلىدى ماڭا،
ئايدىكى ئاق قۇلار، بېلىقچىنلار ھەم.

سەن كەلسەڭ، بېزەيدۇ ئەمدى مېنى دەپ،
قېنىغا سەغمىدى بۇ پانى ئالەم.
روھلىرىم چېقىنغا ئايىلاندى ئەجدەپ،
باغرىمغا باسقاندا سېنى خىيالەن.

ياش، يۇمران تاڭلارنىڭ گەشتى بار سەنده،
ۋە سوڭسىز بەرداشلىق، تۈگىمەس غەيرەت.
كىيسەڭمۇ ھەقنى دەپ گاھىدا جەنە،
باغرىڭغا بارالماس نەشتەرلىك ھەيرەت.

سەن تارتىماس جاپا يوق، سەن چەكىمەس ھەسرەت.
سەن ياققا چىقمايدۇ خۇدامۇ ھەتتا.
قىيا ۋە قىستاڭلار چاچقاندا نەپرەت، پەپە يەلە
يىپىپىشىل ئارچا بوب تۇرسىمن تەنها.
نالىللەر يات ساڭا، سالمايىسەن پەرياد،
ھەم قېيداپ قىسىمەتتىن، بولمايىسەن بەندە باپ
ئاپەتلەر رەھمىشە خۇلقۇڭدىن ابەربات، ئەن لەقىن
يېڭىلەمەس قورغان بار قورغاندەك تەنده.

ئىشتىياق ئىلکىدە يۈزىلەنسەم ئاستا،
تۇرىدۇ سېنىڭدىن، كۈندىن نۇر تاراپ.
ئاتىسغان تاڭلىرىم باشلايدۇ ناخشا،
تۆيمىيامان ھايانتقا ۋە ساڭا قاراپ.

سەن شەپىق، رەڭكارەڭ، مۆجىزە گويا،
كۆزىنەكلەر، دىللاردا يېلىنجا، چوغلان.
سەن بىلەن باشلىنار تۈگىمەس دۇنيا،
ئۈمىد ۋە بەخت بوب تۆرەلگەن ئوغلان!

1993-يىل 19-ئاپريل، ئۈرۈمچى

... مەندىن بىل رەسمىتتە ئىلىكىشكەن نايدىزىن . بىل
 ... تەرىپەن بىشىخەن ئامەت بىل بىشىخەن خى
 ... مەندىن ئىنچىلا پىدە يېقىدە خەمەت سېيىخ
 قاناتلىرىنىڭ رەڭگارەڭۈ ھايياتلىڭ تىلىسىم ،
 ئۇخشايىدىكەن كۆزۈڭ ئاڭغا ، يۈرۈككىڭ تاشقا .
 خۇيۇڭىمغۇ غەلىتىلا ئۆزگە بىر ئىقليم ،
 ھاي دەپ تۇرساق قونۇۋالدىڭ غەيرىي بىر باشقا . . .

ئەجەپ خاتا يۈز بەردى دەپ دىللاردا ۋايىم ،
 چۈشتى چىؤىن مانا ئىمىدى ئوخشىغان ئاشقا .
 يەلكىلەرنى تاگدەك باستى قىيامەت ئاقايم ،
 سۇغا چۆككەن پاخال ئىمنىپ ياماشتى قاشقا .
 سەن يىتلىگەن يۈلتۈز لارنىڭ كۈلکىسى قېنى ،
 تولۇپتۇغۇ نۇرغا پەۋەس كۆزلىرى ياشقا . تىشت
 قول ياپىما قىپ چىكىمىزگە پۇتۇپتۇق سېنى ،
 بىلسەك ئىكەن قىلۇھ باشقا ، ئىبادەت باشقا . . .

1993-يىل 20-ئاپريل، ئۇرۇمچى

لەئىخەتىپەن ئادەتكەن ، بىر ئەنسان ئەنسان
 بىل كەھىپەن . لەجىلىپ اتىكىلە ، بىل كەھىپەن
 بىل ئەن بىشىخەن ئىلىلىڭ ئەنسان ئەنسان
 بىل كەھىپەن ئەن ئەن ئەن بىل كەھىپەن

ئىلا بىب شاھانلىق پاپىلەك سالك ھەۋە نەنار قال فەقىھە
شەكتەمىت رەخەن ئەتكىچە وەنسەنە ئەنەن ئەلغانىن

سەرۋىناز كۈن

ئەسماقا مۇغۇنىمەن يەنلىقىنەن ئەنلىقىنەن ئەنلىقىنەن
ياخشىلارغا كۆرۈم يوق بۇ ئالەمە نېمىشقا؟ فەسىقە
يامانلارغا ئۆلۈم يوق بۇ ئالەمە نېمىشقا؟ بىلەن ئەنلىق
سوئاللارنىڭ دەستىدىن ماڭالىمىدىم تۇغۇچلۇق، گۈل
مۇمكىن ئەمەس زادىلا بۇ مۇشكۇلدىن قېچىشقا.

ياخشى دېگەن كۆتۈرەل بۇ ئالەمنى ئېشىدا، ئەنلىقىنەن
جاپا تارتقان چېغىدا ھىچ كىشى يوق قېشىدا. ئەللىك
جان خەجلەيدۇ ھەمىشە دوستلىرىنىڭ يولىدا، ئەنلىقىنەن
زەھەر تەيىيار تۇرىدۇ يېمىدك بولغان ئېشىدا.

مەزگىل يەتمەي بىر يابراق چۈشىسە يەرگەن پىرلىداب،
تاش چۈشىنىپ دەھشەتنى كېتەر ھەتتا چىرىنىداب.
ياخشى كەتكەن بولىدۇ ئاللىقاچان خەنجر يېپ،
يۈرەك بايقۇش تۇرىدۇ ھەسرەت بىلدەن جىغىلىداب.

قۇل بەختىدە سالماق يوق، ئۇ تۇغۇلغان سەراپىتسىن،
مەن تانىمايمەن ھېچقاچان بۇنداق قاتىسىق جاۋابتىن.
ئانا يەرنىڭ بەختىلا تۇغار ئوغۇل بەختىنى،
بۇنداق بەخت دېرەكتۈر مىڭ دۇنيالىق ساۋابتىن.

يەل ئۇچۇرسا بىر زەررە تۇپرىقىنى ۋەتەننىڭ،
نەگە چۈشەر دېگەن ئوي ئىكىكىدۇر بەدەننىڭ.

چوڭقۇرراق بىر ئۇھ تارتىسا ئاپتاك يۈزلىك بىر ئانا
چۈلغار ئۇنى ھەسىرىتى كەچكۈزدىكى ئەمەننىڭ.

ئىزدىگىنى بۇر ئۇنىڭ، قۇسۇر ئەمەس ۋە لېكىن،

قۇسۇرچىلار ئالدىدا خەنچەر قىيا، تۈز، تىكىن دىل
ئىپار ياغسا قويىدۇ، دېرىزەڭگە توغرىلاپ، لەككىل دىل
بالا ياغسا ئېپ كېتەر، ئۆزۈڭگە دەپ چىڭ بېكىن.

لەشىجىب زىياملىخە فى كەمان نەممە زىيەنە.

يامان دېگەن ياخشىنىڭ دەل پىچىلغان تەتۈرى،
ئۇيات دېگەن يوق ئۇندادا بۇ بىلمەيدۇ ھايىانى. بىللە
بىللە بولساڭ بىر ئىسنا ئۇنىڭ بىلەن ناۋادا، بىلە
بىلىنىدۇ يوقتەكلا بۇ ۋاقىتنىڭ پايىانى. زىيەنە نەم
ياخشى قانچە كۆپ بولسا، بىلىنىدۇ شۇنچە ئاز،
ئۇنىڭ بىلەن ئۆتكەن كۈن خان ئەركىسى، سەرۋىنار.
بىلىنىمەيدۇ بىر كۈنچە سەرۋىنازلىق مىليون كۈن،
زىمىستاندا تىلەيمىز مەڭگۇ بول دەپ باهار، ياز دىل
پاڭلىغىب زەنلىك تەسىعە غەنلىق زەققىل ئەنەن.
1993-يىل 9-ئاپريل، ئۇرۇمچى.

زىتپاڭسەن لەغاڭىنىڭ ئەن، زەنلىق ئەلمالىمەن ئەنلىك زەنلىق
زىتپاڭلە رەمتىلە رەمتىلە زەنلىقىب زەنلىقىل ئەنلىك زەنلىق
زىتپاڭلە زەنلىقىب زەنلىقىل ئەنلىك زەنلىقىل ئەنلىك زەنلىق
زىتپاڭلە رەتلىپلە زەنلىقىل ئەنلىك زەنلىقىل ئەنلىك زەنلىق.

زەنلىقىل ئەنلىك زەنلىقىل ئەنلىك زەنلىقىل ئەنلىك زەنلىق
زەنلىقىل ئەنلىك زەنلىقىل ئەنلىك زەنلىقىل ئەنلىك زەنلىقىل ئەنلىك زەنلىق

كالانځښې نه لامايمه هک هميان هی نه خټنځ تليهه
نه کالانځښې نه هلهه نه لغایي نه الکتيله او کالانځښې
بي دوختورهه بلنهن په سوهبهه بت
کالانځښې نهه نهه نهه نهه رهغلي رقي كالهه همسېه همهه

- ئېلىۋەتسەك ياشايىسىز خاتىر جدم ۋە بەختلىك
ئۇتىڭىزگە باغانغان مېجىر-مېجىر تاشلارنى. قەلە
سېلىغانغان تۈق بۇرۇن بىز پىچاق بىلەن بىمال
ئازاب چەككەن مۇشۇنداق تالاى-تالاى باشلارنى. اىتە
پەنلىپە لە ئادەتھەمە رەنەه پارەسە رەنەه

- رەھمەت سىزگە دوختۇرۇم، كېسىڭ، كېسىڭ، كېسىش
ئەبەستەلە نەنەنەن شەماھ، بېنەنەنەن سىزگە خاس،
تەن ئاغۇر يقتىن قۇتۇلار، لېكىن دەردتن قۇتۇلماش.
خاتىر جەملەك ۋە بەخت دەرد بار يەرقىگە كەلمەيدۇ،
ئەجىلى يوق كېسىدەلگە بەربىز تەن ئۇتۇلماش.

يۈرىكىمگە باغانغان ۋىجدان دېگەن بىر تاش بار،
بۇ تاش باردا ماڭغان يول تايغاق، كىچىك، ئىك قاش يار.
بۇ تاش باردا تېنىمكە هارام بىسم سىگمەيدۇ، بىتە
بۇ تاش باردا هەر بىر دەم ماڭا قازى، ماڭا دار.

ئەجىفە - بىر بىك - ١٤٩١

بەل ۋە تىزم بار، لېكىن تۇرالمائىمەن ئېگىلىپ،
ئالىيېشىل، رەڭكارەڭ يالغانلارغا چېگىلىپ.
گاھىلارغا ياقمايمەن، يېقىشىمى يوق خۇمار،
ئۆزگە رەڭگە ھېچقانداق قارىمايمەن تىكىلىپ.

ئۇيات كەتكەن يۈزلەرەدە بار ئۇيالماس ئېغىزلار،
ئېغىزلاردا چايىنلار يالغان دېگەن سېغىزلار.
مەن ياشىدىم سۇلارنى پۈچەككىلا چىقىرىپ،
گەر دېسىمۇ خالايق ياغدى ئەندە مېغىزلار.

خىلىتىپ ھەن وەبەتلىك نېمىلىشلى ياقىستە قىلىپ -
سادىق قالدىم ئانامغا، ئاقلقىقىنى ساتىمىدىم، نېتىتە
مەرگەن قىلغان ئۇستازنى ئورۇلۇپلا ئاتىمىدىم:
يۇندا ئىزدەپ تىلىققان بۇسۇق كەزدى ئىت كەبى،
مۆھۇر سوراپ ھەر كۈنى مۆھۇردارغا چاپىمىدىم.

شىسبىح . خىلىتىپ ھەن وەبەتلىك نېتىتە، نەنە تەنمەن -
تاماشىغا توپۇنۇپ، بولۇش ئۈچۈن خاتىر جەم،
كېرەك ئىكەن، كور بولۇش، گالدى-گۇلدۇڭ، كالىن پەم.
بەختىيارلىق يوق ماڭا يالغان تولسا ئالەمگە،
بۇڭا باردۇر پەقتەلا سىزدە شىپا، سىزدە ئۇم.

بول دېسىڭىز ھاياتتا خاتىر جەم ۋە بەختلىك،
ئېلىڭ جەز مەن، دوختۇرۇم، يۈرەكتىكى شۇ تاشنى.
خاتىر جەملەك ۋە بەخت يوق تۇر ماڭا شۇ تاش بار،
ۋىجدان دېگەن ئىزىتىقۇ ئىزىتىقۇرغان بۇ باشنى ز.

1993-يىل 11-ئاپريل، ئورۇمچى

پىلىمەن سېلىمالەت نېڭىمبا، بىلەتەن ھەن راب
پىلىمەن لەن لە ئەلعاي ئاھلەتىم، نېلىشىيەك
ئەنەن نەن ھېمىقىشىقى - نېلىمەن لەن لە ئەلعاي
پىلىمەن نېلىمەن لەن ئەن لەقىچىپەن ھەن.

رەيىتلىرى نەمەرۋايتىت . نەمە دىنلىقىچى نەمە

بىر تىزىق (مەزاۋايت ئەنمەركەن) بويۇندا،
 گۈن سوراپ كۆزلەردەن تويمىайдۇ گۈنغا.
 يۈلتۈز لار ئىلمىرلاپ يۈلتۈز قويۇنداشە
 شوللار ئاتارتار ئىگويا ئاچىنغا. پە نىشىن
 دەمىنلىق ئەنەن ئەنەن ئەنەن ئەنەن ئەنەن ئەنەن
 ئاچايىقىپ رەڭلەرنى ئاتارتار چاقنىاش مەمەن
 ئاشماقتا يالقۇنلاپ جۇلالار ئەۋچى.
 داغسىز، بىلپاك دانىلدەن كۆتۈرمەكتە باش،
 بىرىگە ماوجى سىلسەم بىرىدە بىرىدە مەۋچى شەپ
 ئىقلە ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن
 قۇلۇلە قاتارنى ئۆتە تىزىلىپە ئەسماق پە
 گاھىسى تاشلانغان مەشئۇم ماماتقا.
 گاھىسى دەرمانىشىز ياتارلىك ئېزلىشىپ، نەتىجە
 گاھىسى خاتارتىشار بويۇك ھاياتقا ئەتسەپچە
 لەتكەن ئاخىن بىس ئەملىساھ ئەپچىلەپ
 قۇلۇلە دېڭىزنىڭ ئەركىن پۇقراسى، بىل
 سەن يىغلاپ كۈلکىگە تۆلدىسىن بەدەل.
 قۇلۇلارغا ھەقىقەت شاھنىڭ قىياسى، بىقىلە
 ماڭا تاج مەزاۋايت سەن قۇچقان ئەجەل.
 بىل ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن
 اىللىكىن 1993-يىنلە 22- ئاپريل، ئۆزۈمچى

من چقىن، من ئاپتاق، من سامانىولى

، اىشىيەر (بالامنلىك بايانى) قىشتى بىز
 لخېچە ئەملىمەت نى، بىلەجە بىلەس نەتىجە.
 قورشاۋدىلى تۈرسىمۇم بىز يۈمران تېنىڭمەت بايدى
 نىشان بوب لەرەزەزەرلى ئاتقان تئۇقلارغا ماشى
 جوش ئۇرۇپ ئاقدىۋ تومىردا قېنىم،
 چۆكمىيەن ئاقىسىمەتتىن كەلگەن دوقلارغا.
 بىلەجە بىلاڭمە پەلەنقاڭلى لىقلىمەت
 چۇقانلار تئۆك كىسىمەس بىزنىڭ اهيايتتا، سەءا
 چىشلىرى كىرىشكەن تەلۋىلدەر سالغان
 ۋە لېكىن كۆي ئەمس زار ئۇ قاناتقا،
 پەرۋاسىز قالىداو ھەمىشە يالغان، ماھاھە
 لىقلىك وەختىدەن لەتكەلەك رىسىھە
 مەڭگۈ تاش كۈيلىرى ياخىرار قۇلاقتا،
 ئۆچەمەستۈرە كەينىمگە من تاشلىغان ئىز
 بىر يالپۇز بولساممۇ سۈزۈك بۇلاقتا،
 بار مەندە تىزەنگە شۇڭغىغان يېلىتىزانماھە
 راھىد نىسيماھە بىلەجە بىلەجە بىز
 چاپقۇنلارلىپەيتىدە سۇنار مىكىن بىدەپ، كەلەپە
 بولماڭ سىز دادىجان، بولماڭ سىز ئادا.
 بىرگىگە چاڭ-توزان قونار مىكىن دەپ،
 بىلەجە ئەم رېيمەڭ پۇچۇلۇپ، يېتسۇن ئۇ سادا.

ئاياندا يايپيشيل ياشناب تورغىلى،
ئارچا بوب ئوسوشنى ئوگەندىم مەن، هەم،
تەمشىلەر بېشىمغا يۈلتۈز قونغىلى،
ئاسانغا ئىنتىلىپ كېلىمەن ھەر دەم.

چوققا كۆپ زېمىندا ئېگىز ۋە ئېگىز،
ئۇ مېنى تۇرىدۇ باغرىغا چىللاب.
چاقنىغان ئەقىدە ئۆچمەيدۇ ھەر گىز،
ئۇزاق يول يىگىتنى ئالىدۇ خىللاب.

پىداكار ئاتىلار تۇتقۇزغان ئوتقاش،
ئۆچمەيدۇ يالقۇنلاپ بۇ جۇپ قوللاردا.
قۇت تىلىپ قالىدۇ سەپەردە قۇياش،
تەلىپۇنۇپ ۋە سلىمگە ئوڭۇ سوللاردا.

سوڭىكىم ئالماستىن پۇتلۇگەن تامام،
كېمىرىپ يۇتالماس ئىكەك توْمىشۇقلار.
ۋالىلداپ تۇرىدۇ روهلىرىم ھامان،
سالالماس ھېچكىممۇ ئائىا قوشۇقلار.

نۇر ئىزدەپ يۈرگەنلەر يولۇقسۇن ماڭا،
ناش بېسىپ، ئايىغى قالغاندا تېلىپ.
تىلىسىلار سىرىنى سۆزلىپ مەن ئائىا،
قوياي مەن ئۇپۇققا بىلە ئاپىرىپ.

ئەتە مەدىن ئەنسىزەپ لېمەڭ سىزىۋايمىم، بىلەك
بۇلمىدىم، بولمايمەن تەقدىرنىڭ بقۇلى بىلەك
قەيدەرگە بارسامىقۇ چاقنايمەن دائىم، بىلەكتە
من چىقىن، نەمىلىك يىلىقىشى ئەخالىمك
من ئاپتاپ،

بىلەك بىلەك ئەسى من ئامان يولى.
بىلەك لەپەن ئەسى ئەنى بىلەك
بىلەك 1993-يىلىنىڭ 4-ماي، ئەلئۇرۇمچى
بىلەك ئەسماك رېتتىپ راھىر ئەلەن.

بىلەك ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى
أىلماھە پەن بىلەك ئەنى ئەنى ئەنى
ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى
أىلماھە بىلەك ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى.

بۇلمك ئەھاھىپ ئەندىلماڭ چىلىخ بىلەك
بىلەك ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى
ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى
بىلەك ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى.

لەن ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى
بىلەك ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى
لەن ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى
بىلەك ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى ئەنى.

مەشۇقىمغا...

، مەستەتلىق قاچقانى قوغلىماق پەرزىدۇر بەلكىم،
ھەنتىۋا ھەسرەتنى چىكىدۇ تۈرغان،
بېشىغا كەلگەندە بىلندۇ ھەر كىم،
ئاشق بوب قالىدۇ خودايى ئۈرغان... .

، اماڭىلە بەن، فەش بىلە كەن بولۇشنى،
كىم قويدى بۇ ماڭا ئاشق بولۇشنى،
ئەركىسىز بۇ ياشتا ئازاد تەن، ھۇر باش.
تۆلۈن ئاي ئۆگەتتى ساشا تۆلۈشنى،
ۋەقپەيەر تۇتقۇزدى قولۇڭغا قۇياش.

، كەلەپ كەلسە قىسىمتكە ھەر دەم،
ۋە لېكىن ياقمايدۇ ساشا ئەركىلهش،
سوپىگۈددە ئۇتقانلار ھەمىشە بەر دەم،
ئۇتۇلغان قىسىتى تېنەپ-تەمتىرىەش.

، فەخىلە تىماڭ بەن بىخىلە ئەستىغىلى
تەمتىرىەپ يۈرىمەن يوللاردا غەمكىن،
كۆئۈرمىگە سەن سالغان خۇماشتۇپەيلى،
ئاشقىلار قاچانى بولغان خوب تەمكىن،
كۈتىمەن ئالدىمغا چىق-چىقما مەيلى... .

، اىلسەن ئەلمىزلىق ئېستەتىتە بەلكەن
يىپەن ئەنچىل 1993-يىل 21-ئاپريل، ئۈرۈمچى

موجزه

بەش مىڭ غولاج يېلىتىز تارتقاچ يەرنىڭ تەكتىگە،
ئاپئاق بولۇپ چېچەكلدى قاپقارا بىر تاش.
تاڭنى ئەكىپ سېلىپ قويىدى ئۇنىڭ قەلبىگە،
ئۇۋسىدىن ئەتتىي چىققان ئۇلۇغۇوار قۇياش.

يەرنىڭ ھىدى تاراپ كەتتى شۇ دەم ھاۋادا،
نىگاھلارغا بىرگىدىكى بۈيۈك ياللىرىاش.
ۋىل-ۋىل يانغان سىبىي كۆزلەر يۇلتۇز سامادا،
كىرپىكلىرىدە باردۇر لەرزە، باردۇر قاللىرىاش.

چېچەكلەرگە مەيوس باقتى ھەممە گىياھلار،
دېدى: قېنى ئىپارىمىز، قېنى چېچىلىش؟
تاش شەننىڭ ئالقىش توكتى روشن سىياھلار،
دېدى: تاشقا ئىسىپ بولسۇن گۈلدەك ئېچىلىش.

يانغىنىدەك يانغىن بولۇپ زۇلمەت قاراخۇ،
يانار ئەندە ئاپئاق بولۇپ تاشتا چېچەكلەر.
ئاق رەڭلەرنىڭ جىلۋىسىدە يوقتۇر ئالاڭخۇ،
ئاق شولىلار ئۇپۇقسىرىدىلىنى بىتەكلەر.

ئاڭلاب ئۆتتۈم تەبىئەتتىن ساماۋى سادا،
نۇرلۇق ھېكمەت ئاچتى ئۇلۇغ ئالتۇن دېرىزە.

شیدا قیلسا قیلار بەلکیم مېنى دۇنيادا،
قۇل قىلالماس ھەيران قىلىپ لېكىن مۆجىزە...
...لەپە

1993-يىل 25-سېنتمبر، ئورۇمچى

بەلەشىن بىلەتىقۇم ئىلىنىڭ ئەمان ئەلە رىپەخ ئەمان بە
دەك ئەتكەتىڭ ئەن كەقا بىن پېتى ئەلە يەنچە
بەلەشىل رېشىدە بىسچە ئەن بە ئەلىنىشىل بىلە
سەق ئەتكەتىڭ ئەختىمىتىلە ئەنمىقىاءلە.

درېپەنەنگ ئەلە ئەمان بىن لەگال ئەخلىشىن نەم
ن لەنىپەر ئەمان بىن ئەن ئەنلىرىنە، ئەخلى ئەلما ئەن وە
رېپەنەنگ ئەن ئەلە ئەيلىسا كالىس ئەنلىسىفە ئەن
؟ ئەلسىن ئەن ئەنلىرىنە ئەن ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە

رېپەخ رېپەنەنگ ئەلە ئەلمىناب ئەللىسىپ ئەشىتىجە
ن لەنىتىلە ئەلەس، رېسىلى ئەلە، ئەمان ئەن لەنىتىلە
رېپەس ئەنپۇر ئەن ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە
ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە

ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە
لېلە رېنلىقىتىجە ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە
ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە
لېلە بىسلىپ ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە

وەنەنچە ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە
ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە رەنلىرىنە ئەنلىرىنە ئەنلىرىنە

دا ئەلەيھەم، رەنگىيە باشلاپ، مەكتە لىسلەتە ئەمېرىخ
... دەنگىيەمە نىشكەپ پىلىتە ناھىيە نىسلاماكەتە راڭقە

تۇرفا...

رەنگىيەمە، سەمعەتنىبىسى ٨٥ - ٢٠٠١

يۈرەك كەبى هارارەتلىك ئۇۋاڭنى تاشلاپ،
كۈي ياخىرىتىپ يىراقلارغا ماڭدىڭمۇ يەنە.
ئايىرلىشنىڭ مەن تۆزگۈسىز دەردىنى باشلاپ،
شادلىقىمنى قانىتىڭخا تاڭدىڭمۇ يەنە.

سەن نىشانغا ئالغان يەرلەر مائىا ناتونۇش،
ھەم كۆللەرنىڭ، دەرەخلىرنىڭ سىرلىرى پىنھان.
ئۇ ھۆسىنلەر سالالمايدۇ مائىا ئۇمۇنۇش،
بىلمىگەننى ئېسركەيدۇ قەيدەدە ئىنسان؟

كېتىش پەسىلىك بولمىغانلىقى، بالدۇرتى تېبخى،
ئاسمان سۈزۈك، ھاۋا ئىللېق، سۇلار قاتمىغان.
سېنىڭ ئۈچۈن جان بېرىشكە ئىدۇق بىز سېبخى،
قەلبىمىزدە ياخشى تاڭلار تېبخى ئاتمىغان.

پېشىل چۈشتىن تارقىمىغان تېبخى شېرىنلىك،
پېشىل كۈنلۈك سايىسىدىن كەتمىگەن ساپا.
هازىر ئۈچۈن بىز مانلىقلار مەڭگۈ كېينلىك،
دەم دېگەننىڭ ئۈچۈرلۈقى چارسىز جاپا.

يايرىۋالماي يەنە بىر پەس، كەتتىڭمۇ قۇشۇم،
پەرىڭىنى بەر، پەرىمنى ئال ئۇزۇتاي سېنى.

ئىچ-ئىچىمگە ئۆكسۈك توشتى، سىرگەردان هوشۇم،
يىغلاي دېسەم كۈندەشلىرىم سۆكىداۋىمپىنى.

ئاق يول بولغا ياي چوققىلاردىن ئۆتكىيىسىن ئامان،
چىنارغا قون، قىياغا قون، يۈرەكلىرىگە قون.
كۆز ئالدىڭدا يېنىپ تۇرسۇن تۇركۈنۈڭ ھامان،
يېنىپ تۇرسۇن گۈزەلىككە تولغان بۇ ئاچۇن.

دەرىپ رەبىجاڭ ئۆكتەپ، ئۇرۇمچى
دەرىپ رەبىجاپ نەپەپ مەنگىلىڭىز
دەرىپ ئەپەپ رەبىجاڭ لەپەپتەك
دەرىپ مەنھەپە ئەنلىخىسىك

- لەڭ ئەپەپ ئېلىپ زىمالەپلىي
- لەڭ ئەپەپ يېرىپس زىكلىماھىش
- دەرىپ فەتەلىلىق زىنمەلىشى
- لەڭ ئەپەپ - ئەپەپ ئېلىپ ئەپەپ

- ئەپەپ ئەپەپ ئەپەپ ئەپەپ
- ئەپەپ ئەپەپ ئەپەپ ئەپەپ
- ئەپەپ ئەپەپ ئەپەپ ئەپەپ
- ئەپەپ ئەپەپ ئەپەپ ئەپەپ

لەپەپ ئەپەپ - سەنەپلەپ ئەپەپ - ٤٨٤

و خەمەن نەزەرەسەر، بىتىشەن ئاھىتەن مەلمىھىت-جىئەت
ئىلهاام بىلەن سۆزلىشىش

سەن كىرمەيسەن رۇچە كلىرىمىدىن، باھىرەت
هېيىقىسىن بۇرچە كلىرىمىدىن. ئەق لەلىشىم
يوقتۇر سەنكى، ئۇندى چىچە كلەر،
يەرگە پاتقان گۈرچە كلىرىمىدىن.

سەن كەلمىدىڭ ئالجىدى بىرى،
جوپىلىگەندە پاش بولدى سىرى.
ئاتىسىغا ئوردى ئۇ خەنجر،
تاسقىغاندا غەلۇپىردى پىرى.

يار رومالىن ئېلىپ قولۇڭغا،
شولىلارنى سۆرەپ يولۇڭدا.
ئىشىكىمنى تاقىلداتچۇ بىر،
ئىشىك ئېچىپ ئۆڭۈ-سولۇمغا.

تىلىسىدىمۇ، يۇلتۇزدىمۇ سەن،
بەرگىدىمۇ، يىلتىزدىمۇ سەن.
 قولۇقىمغا پىچىرلاپ باقچۇ،
مىڭ قىزدىمۇ، بىر قىزدىمۇ سەن؟

1993-يىل ئاۋغۇست، ئۇرۇمچى

ئۇچىپەن رەغا مەندىس بىلەن بىر ئەمەنلىك
ئەلگى ئېمىمى ئىدىقۇت پە، رېتىپ
ئۇچىپەن مەمالەتىنىڭ كامانچەنى
اولىپىر تالاي ئەسەرفىرىگە گۇۋاھا ئىدىقۇت،
ئۇرۇلمەس قىلەلەر كەتسىمۇ سېزىپ.
قەدىمىي بىر كەپلىشلىك دۇرۇت،
ئىشىكى ئېچىلغان دىللارنى كېزىپ.
دېپىلەر ئۆزەكسىز ھېكمەتنى ئۇنۇت،
ئىچ لېكىن تۈپراقتىن تۈتىيا ئېزىپ.
كەچىپەن كەچىشلىر قويىندا نۇرغۇن چېكىش بار،
اندەك يادىمەن ئاي ئەمەس
ھېچ كىمگە ئاي ئەمەس
ئۇنىڭ شەققىقى ئۇنىڭ سەرلىرى.
تاملارنىڭ تىلى يوق، زىنەت
سوْزلىمەس زىنەر،
دېمەككى سۇنمایدۇ سىرىنىڭ قىرلىرى.
يىللارنىڭ ئىزىنى قىلاي دەپ ئىزهار،
تىلسىمنى تىلىدۇ تىلسىم پېرىلىرى.
ئىدىقۇت سەن بىلەن قالدىم سۆزلىشىپ،
بىر سۈرۈك ئۇپۇقنى بەردىڭ دەل ماڭا.
تەنلىرنىڭ تېننېگە كەتتى ئۆزلىشىپ،
تەڭداشسىز قىسمەتلەر يار ئىكەن ساشا.
چالمايلار ياتىدۇ كۆكىنى كۆزلىشىپ،
ئالتۇنۇ جاۋاھىر تەڭ كەلمەس ئاشا.

يۈرەكىلەر مۆھرى بار سەندە ئەي تۇپراق،
 سېنى دەپ ھەممىشە بولىمىز ئادا.
 ئەجدادلار ئاهىغا سالىمن قۇلاق،
 هەر يەردىن چىقىدۇ ھەيۋەتلىك سادا.
 بىپ خىزىلەن ئەۋلادىمغاڭ ئەمانىتىن
 ياشايىسىن ئۇزاق،
 بالىقلار ئۇستىگە ياغىرىڭنى قادا.
 تەنەنە رەتەمكىيە نىسەنەن ئەغلىبى،
 ھېچقانداق تۈگىمىس كۈيەك ئىدىقۇت،
 پىزغىرمى ئاپتاپتەك قۇيۇلدۇڭ جانغا.
 ھېكىمەتلىك ئويلارنى سالىداڭ تىگى قۇت،
 بىر ئىلهاام چاپچىدۇ توموردا، قاندا.
 قۇياشتىڭ كۆزىگە قارىدىم مەزمۇت،
 ئۇندا سەن چۆكۈپسەن دەريايى شانغا.

لەن ئەن ئەمانىتىن
 ئىدىقۇت،
 ئەن ئەن پەي، يەن ئەن ئەن ئەن ئەن
 ئەزىز ئىدىقۇت،
 ئۇلگەن بىر ئىسرىنى تىرىلدۈرۈڭ سەن.
 ئىدىقۇت گۈزلى ئاق چىچەك مەرغۇپ،
 كۆڭۈللەر تۆرگە تىزىلدۈرۈڭ سەن.
 ئالىي بىر نەسەپتىن يايрап كەتتىم خوب،
 نەزمەمنىڭ كۆكىگە كۆتۈرۈلدۈڭ سەن.

1996-يىل 28-سىنتەبىر، ئۇرۇمچى
 ئەل ئەمان ئەن ئەن ئەن ئەن

ئەممىڭلەك باغىلەك اىملىكىيەل
 ئەلىتىقىمە ، ئاھىيەن رىلەر قەبىرىشىنىڭ
كۇنا كۆزلەر ھەملەسلىك
 ئەلىتىقىمە بىرىملىكەرە ، ئەلىتىقىمە بىغى
 كۇنا كۆزلەر ، ئاسقىماڭلار كېتىشىكە ،
 دۇنيالا خىرە بىزلىر ئۈچۈن سىلەرسىز ،
 بولار هەردەم مەنزىللەرگە يېتىشىكە ،
 تېخى بالدۇر ، ساخواشىمايلى بىز هەرگىز ،
 بىز لجاۋابكار يوچۇقلارنى ئېتىشىكە ،
 ئەجدەل كىرمەس قەسىرلەرنى سالدۇق بىز .

 ئەلىپ بەنە ھەملەسلىك ئەلىتىشى
 ئالدىڭلاردا تاي-تاي ياستۇق ھەممىمىز ،
 مېھرىڭلارغا تويدۇق تاشتىن تاغ بولدۇق ،
 قەلبىڭلارغا چىڭ چاپلاندى قەلبىمىز ،
 ياپراق ئىدۇق ، پېتىلەك كەلسىلەك ئەنلىك
 ھارارەتتىن باغ بولدۇق .
 ئارچىلارنى ئەسكە سالدى قەددىمىز ،
 قامغاقلارنىڭ يۈركىكىدە داغ بولدۇق .

 بېشىمىزنى سىلاپ ئوتتى خىزىرى قول ،
 شور تۆكۈلدى قەۋەت-قەۋەت ماڭلaidin .
 ئەترىگۈلگە تولۇپ كەتتى ئوڭۇ سوول ،
 تەمى كەتمەس سۆزۈڭلەرنىڭ تاشلaidin .
 پېشىڭلارغا تۇتاشقاندۇر داغدام يول ،
 بەلگە قويغان يېرىڭلاردا تاڭ ، ئايدىڭ .

باغریڭلاردا بار دۇر ئاتا-ئانىمىز،
تەڭدىشى يوق دىلى كۆيۈك، شەپقەتلەك.
بار سىلەرده شەرىپىمىز-شانىمىز،
ۋە جەننەتنىڭ دەرەخلىرى شەربەتلەك.
كۆز ئانىمىزدە كۆزاۋەڭلەر بار، يانىمىز، سەھىپ
سىلەردىكى، ھەممە نەرسە بەركەتلەك،
مەلشىتىپەن، سەتكەنەنەن وەھەنەن كامىن.
ئەمۇز ئارتىلارنى بولۇمەك بولساق ئىلکىكىگە،
كەينىمىزدە شىۋولەپ تۇرغان سىلەر زەبارىپ
ئىتاك كۆيىنى ئۆگەتكەندە ركىچىكىگە، سابىھەن
ئىشىكلەرde تۇرسىلەر خوب بىدار.

دۇئايىڭلار دەل تېگىدۇ كىشىكە، كەشكەنداك
تەڭرىي دەملەك ئۇدۇمۇڭلار زۇلپىغار.
تالا-تۇز دە قارسائىلار قايرىلىپ، ئەللىك
كۆچ ئالىمىز، تاغۇ تاشنى تىلغايمىز.
بىرىڭىل كەتسەڭ، كەنەنەن رەنگىچىلەن
بىر ئالەمدىن ئايىرىلىپ،

كۆز ياش دېڭىز، كەنەنەن رەنگىچىلەن
كۆز ياش دېڭىز يىغلايمىز.
شۇنداق كېتىر بىسلىپىمىز قايرىلىپ،
ياق سىلەرنى تەڭلىخىنەن رەنمەن رەنگ
سابىھەنەن قىيالمايمىز، لەڭلىشىپ
شەلىك، دەڭلەنەن قىيمايمىز.

كۆزلەر، كونا

ئاسقماڭلار كېتىشىكە،

دۇنیا خىرە بىزلەر ئۈچۈن سىلەرسىز .

پیگنه کېرەك زەردىن زەرتۇن تىكىشىكە،

يُعْصِلُ سِلْهَرَ، إِنْ كَفَاهُ شَهْرٌ فَنَمْ لَهُ حَلَّ رِيمَسْ

ت میں کلمہ شوٹا ایسلے ئوغول-قنز.

ته‌شنا بیز لدر هامان هیکمه‌ت عیم‌مشکه،

گوا، کورکگه ئانا دائم ئوق يىلتىز.

لهم يقبل رحمةك يهل بقلبك على سعادتك رب يقبل نشليمه

تہذیب نگارخانہ لفاظ نئے 1996ء۔ 4۔ نویابر، پورومچی

الآن ندخل في مقدمة المراجعة في كل دليل

ئەمانچە لەھە

ئەلشىقىخ مەڭلىملىك.

ئەسەعلەن ز سېغىنىش

ئەسەعلەن ز سېغىنىش

ھۆسىنى كىرگەن بوشۇقلاردا تۇرسىمن يالغۇز،
چۈشىنىشلىك ھالىڭ سېنىڭ ماشلا پەقدەت.
تۇرنىلارنىڭ قانىتىغا ئۆزۈڭ ئاسقان خەت.
قۇياش باغرى سېنىڭ باغرىڭ چۈشتى باغرىمغا،
تۆزۈپ كەتتى دوستلار دىلغا قوندۇرغان ھەسرەت.
يادىڭ سېنىڭ كەۋسىر تەمى بەردى ئاغزىمغا،
كۆتۈرۈلدى هوشلىرىدىن مەڭگۈگە غەپلەت.
كەتمىشلەرنىڭ كەلمىشلىرى ئالىمەد بەرھەق،
بۇنچە ئۆزۈن بولمىسىمۇ بولاتتى ھىجران.
ئۇنىڭ سالغان ئازابلىرى دەھشەت نەقىمۇنەق،
چىدىمايدۇ ھېسلىار ئائى، چىدايدۇ ۋىجدان.
سوپىگۇ بىلەن ياشاش پەرھىز تۇرسا بەندىگە،
سۇننەت بىلىپ ئۇنى قانداق ياشايىمىز دىلدار؟
شاھانە تون ئايلانسا گەر جۈل-جۈل جەندىگە،
قىيامەتلەر كۆزەكلىرى دەن ئاچىمامدۇ دىدار؟
قاقيزىلار پەرلىرىڭنى تاراپ قوياييمۇ
ئاتلانغاندا ھەيقەت بىلەن ييراق سەپەرگە.
ئۇنلىرىڭنى سېغىنىشىم،

مۇڭغا ئوراييمۇ؟

بىلگە تاشلاپ ئۆتكىن ساشا ئېيتقان شەھەرگە.

ئىستەك

مەن تۇرىمەن بوسۇقتا ئىزا چېچىپ،
ئىشىكىڭنى مىاش تەستە قىياڭ ئېچىپ.
ئاي ماڭلىيىڭ نۇر چاچتى مەن تەرەپكە،
كەتتى گويا شۇ تاپتا زىيا كېچىپ.
كېرىرىڭنى نەلەرگە تاشلىۋەتتىڭ،
خۇش خۇيلىۇقنى دەرھاللا باشلىۋەتتىڭ.
روھىم ئۈزۈرە تاڭ ئاتتى زەپمۇ ئاپاق،
ئېرىپ كەتتىم، ئەلمەتتىم
كۆز لەرنى ياشلىۋەتتىڭ.
بۇ دەملەرنى ئۇرتايىمەن قانداق قىلىپ،
سەن يوق يەرنى قالىمەن دوزاخ بىلىپ.
تەڭدىن تولام ئۆمرۈم ئۆتتى، ئەمدى ھەرگىز،
يۈرەكلىرنى كەتمىسۇن ھىجران تىلىپ.

ئىشىكىڭنى لىيەن ٨٩١

ھەر كۈنى

ئاچاي قىيا،

تۇرغىن كۈلۈپ،
دىلدارىم،
تۇرغىن كۈلۈپ.

1996-يىل 6-نویابر، ئۇرۇمچى

ئەقىدە

پەھەرنە سۆز لەگىشىدۇ كەينىمىدىن ،
پىازماستقىن كېلىمەن ئەپتىمىدىن .
خەپەتەزىنەپە دېيىشىسۇن خالا ياققىز ،
پەكۆكەملەر ياغىدۇ پەيلىمىدىن .
تىلىسىمۇنە شەترلە راييورە كىنى ، بىتە
شىلتە كەتمەيدۇ كەۋەسەرلەر قەيلىمىدىن .
نەنلىڭاشقىمەن دوشتلىرىم سىلەرگە ،
جەننەتلەر تۆكۈلەر مەيلىمىدىن .
قەلىلاي ساقماس ھەرگىزمۇ نەھەرمىدىن ،
پىمانۇر كەتمەس ھەتولۇن ئاي بەھەرمىدىن .
پىلىم قۇياشتىك يانىدۇ روھىممو ،
پىشىنەر چالىق قونماس ھېچكىمگە قەھەرمىدىن .
پىسلە نايمىنە نەمىتىخ نەن مەلەخە .

1996-يىل 6-نويابىر ، ئۇرۇمچى

رەنەخە

لەئە

پەھەنە نەفەنە

پەنكە

پەھەنە نەفەنە

رەنەخە ، ھېلىخە 1991

دەل ئەملى

دەن دىسىڭىمەن سېنى ئۇلۇغلاپ تۈرىمەن ئەركەم،
دەن دىسالا ئېتىڭغا قوشىمەن ئالىي سۈپەتنى باقىقىپ
لەخىمالك كۆركى بارلا سۆز چىقان قەلبىر كۆركەم،
دەن شۇلاھىكمەت بويىچە تاللاه ئۇلۇپەتنى.
دەن دىسالا نەتىجەن يەكلەس لەئەنەنلىقىتىنەن
(دەن كۆزۈڭنى ئىۋلتۇزغا ئوخشتىپ دائىم، س.)
دەن دىسالا نەتىجەن قۇياشقا، لەئەنەنلىقىتىنەن
دەن دىسالا ئەيىغىلەتكەن ئايىغىلەتكەن دېدىم.
ئەيىبىك ئۇچۇنمۇ يانىغان لرايم، لەمىلىقىل
دەن دوستىنگا دوستىنگى.
دەن دىسالا قىغىنەن زىسىمەن كۆكىنى كەڭ دېدىم.
لەھەن ئەممائىن دەن دىسالا ئەيىغىلەتكەن
ئەپتاپتەك دىللاردا كەزگەيسەن هامان،
بىر زەررە مېھرىدىن اچاقنىايدۇ جاھان،
بىر زەررە مېھرىڭە غەرق قىل مېنى.
پەكلىقىسىن
1996-يىلى 7-نۇيابىر، ئۇرۇمچى
؟ دەن دىسالا مەڭ ئەممائىن

رخه قەرىلە

چىمەنلىك يوللار، قانات ياساپ يىلدەك ماڭىسىن،
بىپەرۋالق كەيېتىدە، يالىللارداش تۇغۇلغان بالىسىن.
ئۇتقاشتەك يانغان يۈرەكتى قاشلاپ قويىدۇم ئالدىڭغا،
دەسىمىمىھىسىن ئۇتىمال، ئالقىنىڭغا ئالىسىن.

شۇندى ئېيتار ئۇ ساڭا ساقلاپ كەلگەن سرىنى،
(سەر ئىماندۇر، ھاياتتا، لەنۇچلىقنىڭ گىمىنى..)

تاغلاردىن ئالدىم يۈكسەكلىك، باغلاردىن ئالدىم شەربەتنى،
مېنىڭ ۋەسلىم مەڭگۈلۈك خۇشتارلىقنىڭ زېمىنى.

چايقىما ئۇنى چايقىما، نەن مەن ئەنلىكىم
نۇرلارنى تۆكۈپ ئالىسىن.

تۆكۈۋالساڭ ناۋادا ھەممىدىن قۇرۇق قالىسىن.

ئەڭ يامىنى زۇلمەت قونار
ئەن لەلە نەسىقىم، ئۆزۈڭەمەدە لەكۆزۈڭە،

ئۇ چاغدىمۇن سەمىيەت، بۇ لەكلىكىھە ئامېلىتىك
ئەن لەلە بۇ ئۇلچاغدان بىرىھە، مەن بىرىھە،

ئەن بىرىھە بىرىھە ئەڭەر كىمىنى ئالغانلىۋەنسىم،
تىمىسىقلاب،

ئەن بىرىھە بىرىھە ئەن بىرىھە ئەن بىرىھە،

زۇلمەتتە نەگە بارىسىن؟

1996-يىل 7-نۇيابىر، ئۇرۇمچى

يېشىللنىق

ئەستى سەلكىن، كۈز ياپرىقى تۆكۈلدى،
تەپچىپ تىكىدەن تىكىشلىرىم سۆكۈلدى.
بۇلۇتلارغا باش تەگكۈزگەن تاغلارغا،
پۈكۈلمىگەن بۇ بەللرىم پۈكۈلدى.
يَاپراق سېنىڭ تېخى كۈنۈڭ توشىغان،
سېنىلىك ھېچكىم خازانلارغا قوشمىغان.
ندىزىمىدە يېشىللنىڭ يۈمرانى،
ئىدىڭ گويا ئۆمرۈمگە ئوخشىغان.
كۆمۈلسەن تۈپرقلارغا تۆكۈپ شان،
يَاپراق بولماي يَاپراقلارغا بولۇپ جان.
تاڭغا كۆكلەم يَاپراقلاردا چاقنایسىن،
يېشىل ھۆسن، يېشىل جىلۋە جانىجان.
تەنلىك ھادىلىق 1996-يىل 10-نۇ يابىر، ئۈرۈمچى.

ع

لەڭ رەنمەلە يېشىلەر قىچقۇمۇنىش
لەڭ رەنمەلە يېشىلەر قىچقۇمۇنىش.
قىچقۇمۇنىشىپ طابىيە ئەلىنىمىڭ
لەڭ رەنمەلە يېشىلەر قىچقۇمۇنىش.

رۇبائىيلار

رەنافىخە رېقىپىل ۱، سەلاتىس رېتسەن
رەنافىخە مەيدىشىتەن نەلاتت پىچىغە
ئايىرىلىدۇ سىردىن ھامان سىرلىق تىجارەت،
كۈنرایدۇ يەل-پېشىندىن پېڭى ئىمارەت.
بۇرالاردا كۆلدەك توزار مىسىقال رىالغاندىن
قان-ياش بىلەن ئۆيۈپ پۇتكەن پاتمان ئىناۋەت.
رەنافىخە ئەلسقىلىقىپىز ھەمىن
رەنافىخە ۲ مەن لەنەن لەنەن
رەنافىخە لەنەن لەنەن لەنەن
تامچە سۇغا تەڭ ئەمە ستۇر دېڭىز قۇزىايدەت،
نىقاپىنى ئالۇر ئالەم يۈزدىن لەنەن
ۋاقتى دېگەن ئادىل ھەكىم، ھەنىشىپ
بىلەنر ھامان،
بىلەنر قارنى پاناھ بولغان قىلدەك خىيانەت.

3

سۇتتەك ئاق دېدىڭىز قارامنى ئانا،
نۇرداك ساق دېدىڭىز يارامنى ئانا.
ئالەمنىڭ چىرايى ئېسېڭىزدە يوق،
كۈلکەمدىن ئالدىڭىز ئارامنى ئانا.

ن سەن ھەن ن لە 4 تىماھى مەلەپەتە، بىت
رېچىتىسىنىڭ

داۋانلىق بىيوللارلدا ئاستا كېلىمىز،
 يول پۈتمەس،
 رېچىتىنىڭ بىلەپۇت تۈگەر بۇنى بىلىمىز.
 ئويلايمەن:

ئەجەلمۇ چېقىلماش بىزگە،
 ھەمىشە بولسا بىر تىل ۋە دىلىمىز.

5

يۈرىكىم، كۆز نۇرۇم، باغرىم ئانا يەر،
 ھەسرەتۇ دەردىڭنى پەقدەت ماڭا بەر.
 ھەر زەررە توپاڭدا ھەر تامىچە قېنىم،
 سەن ئۈچۈن مەيداندا بىر چېنىم مىڭ ئەر.

6

باغنى ئاچتى مەرد باغۇنىم بارايلى بىلە،
 ئالىملارغا شەربەت بولۇپ تارايلى بىلە.
 ئالما بىلەن بىلە كىرىپ ئالما ئۆيلەرگە،
 ئالما يارنىڭ ئالما لېۋىن يارايلى بىلە.

7

جەنەت دېگەن ئانا سىزنىڭ ئايا غىڭىزدا،
 ھېكمەت دېگەن تۇتقان ھاسا-تاياقىڭىزدا.

ئىبادەتكە كېلەر بولدى ئاسمان ۋە زېمن،
كۆرسىتىڭچۇ،
نېقىنى اقبىلە اقاياقلىيىزداكىغا
، نېلىكتۇر ئاپىي
، نېمىلىپ 1996-يىل 10-نۇيابىر، ئۈرۈمچى
، نېمىكىلە
، دەنەنەن مەلمىقىپە نەماجىدە
، نېمىلىكە ۋە رىلتە بى لىاھى ئاشىدە

2

، بىر لە كەنەپەلى دەنەنەن تەجەن دەمىتلىقىپە
، بىر لە تەققىپە ئېنىڭىزدە خەتمەسەدە
، يەنەنەن ئەنچىلىقىپە ئەنچىلىقىپە
، بىر ئەنچىلىقىپە ئەنچىلىقىپە ئەنچىلىقىپە

3

، مەللىب رەپلەپەن مەنچىلىقىپە ئەنچىلىقىپە
، مەللىب رەپلەپەن مەنچىلىقىپە ئەنچىلىقىپە
، دەنەنەن ئەنچىلىقىپە ئەنچىلىقىپە
، مەللىب رەپلەپەن مەنچىلىقىپە ئەنچىلىقىپە

4

، اه يېخىنلىك ئەنچىلىقىپە ئەنچىلىقىپە ئەنچىلىقىپە
، اه يېخىنلىك ئەنچىلىقىپە ئەنچىلىقىپە ئەنچىلىقىپە

، نېليلە ، نېسنسەمىسىھە ئىشلىشلىك نەڭبە نەتەھە
، ئىشلىشلىك نەھىيەپ ئىشلىشلىك ھەمەلەن ھەمەلىسە .
، نېلەن لەخىەت ئەمانەن ، نەھىيەر قەنۇن ئەمەلسە ئەلە
بۈسۈغىڭدىن باشلىنىدۇ ۋەتىنىڭ، قاياش

بۈسۈغىڭدىن باشلىنىدۇ ۋەتىنىڭ، قاياش،
شەيدا بولما خىياللارغا جىسمى يوق ھەرگىز .
ندق سۆيگۈ يوق قەلبىرەدە بولمايدۇ ئاياش ،
سو ئىچىمىسىه تۈپرەق ئىچەرە ئۇنمەيدۇ نەرگىس .

قېرىندىشلىڭ ئواڭ سولۇڭدا تۇرغانلار ئەبدىد ،
ئېۋەنلىنى بار ، تەڭرى ئەمەس ، ساددا ئىشقلىپ .
ھالال ئىشلەپ ، ھالال يەيدۇ ھاياتتا پەقدەت ،
كۆكلىمىڭنى چالغىتمايدۇ چوقۇم قىش قىلىپ .

پەلەمپەيىلەر ئېلىپ چىقار سېنى ئۆيۈڭگە ،
دېمەك ، ئۇمۇ ۋەتىنىڭگە ئايىرلىماس تەركىب .
ئۇنىڭ شەنى قوشۇلىدۇ سۆيگەن كۈيۈڭگە ،
ئەسلى شۇنداق تۈزۈلىدۇ ئەزەلدىن تەرتىپ .

ئاسماڭلاردىن چۈشىمەس ئەسلا يېڭى ئادەملەر ،
مۇئەللەدقەتە يوقتۇر يەنە ئىككىنچى ۋەتەن .
قىممەت ئېرۇر نەق نەرسىلەر ، ئېنىق قەدەملەر
ندق سۆزلەرگە ، نەق كۆزلەرگە ، نەق سۆيگۈگە تەن .

ۋەتەن دېگەن باشلىنىدۇ بوسۇغىدىن، قاياش،
مىليون سانمۇ باشلىنىدۇ بىردىن ئىسلامىدە.
مىڭ قىلسائىمۇ يوق دېگەن يوق، نۆلگە قويغان باش،
غاىبى كەڭلىك، غايىپ ئىنسان،غاينىب مەنزىره.

ئىشلەك، شىلسەن ئۇرۇمچى
ئىشلەك قەھىرىسى لە كالىيە لىماھى ئىپسەت
ئىشلەك ئىزىلمامىپ، مەلباتە قەھىرى مەنچەسەن قەت
ئىشلەك ئىزىمەنەن، ئەپەت قاراپەت سىسمىچى ئىشلەك.

ئەمەت ئەنكىزىنە امەن ئەمەت، ئەنڭىزىنە ئەمەت،
پىلىقشىت اەسىز، ئەنەمەن ئەنەمەن، ئەنەن رەنەنەن
ئەنەن رەنەن، ئەنەن رەنەن، ئەنەن رەنەن،
پىلىقشىت اەسىز، ئەنەمەن ئەنەمەن، ئەنەن رەنەنەن،

ئەنەن رەنەن، ئەنەن رەنەن، ئەنەن رەنەن،
ئەنەن رەنەن، ئەنەن رەنەن، ئەنەن رەنەن،
ئەنەن رەنەن، ئەنەن رەنەن، ئەنەن رەنەن،
پىلىقشىت اەسىز، ئەنەمەن ئەنەمەن، ئەنەن رەنەنەن،

ئەنەن رەنەن، ئەنەن رەنەن، ئەنەن رەنەن،
ئەنەن رەنەن، ئەنەن رەنەن، ئەنەن رەنەن،
ئەنەن رەنەن، ئەنەن رەنەن، ئەنەن رەنەن،
ئەنەن رەنەن، ئەنەن رەنەن، ئەنەن رەنەن،

كالتكى سەھىھى رەتىشلىق اىكلاھىپ
عىلىپ نىعالىمەن ئەھىھە رەتىلەمىڭ

شېئرىيەت قەملەكتى

نەسەر تەقىلىرىسى ، نەسەر ئەپىدا ، نەستەكالپ

ئەھىھەنەج ، ئەھىھەنەج ، ئەھىھەنەج

تىلىسماڭلار تىنمىسى بار دەپ ۋەسلەتكەدە،
كېلىمەن قاپقاڭنى توختىماي قېقىپ.

جەننەتلەر كۆكلىيدۇ ھامان ئەسلىگەدە،
قىنىخدا كەۋەسەرلەر تۈرىدۇ ئېقىپ.

بىر زەررە نۇر وڭچۇن مىڭ زەررە بولۇپ،
قىلىمەن ئۆزۈمچە ئىشىقىڭى بايان.

كۆكۈدە تولۇنىاي ھۆسنىگە تولۇپ، پىشىلەھە
سېنىڭ ھەر مۇچەڭنى قىلىدۇ ئايىان.

ئەسەبىي چۇقانلار ئاڭلىنار غۇۋا،
ئوي يۆتكە، دەيدۇ ھەم مەشۇوم پىچىرلاش.

ئاپتاپىزىز تەسکەيلەر شائىرغا ئۇۋا،
باشلاندى زېمىندى دەيۋەت غىچىرلاش.

غىچىرلاپ تۈرىدۇ زېمىننىڭ ئوقى،
تەلقىنگە چۈشىدۇ ھەممىلا نەرسە.

تەڭداشىز ھوقۇقتۇر روهنىڭ ھوقۇقى،
ئۇنىدۇ ھەتتاڭى تاشلارغا تەرسە.

بىجىقىنە . 01-لىپ-8801

تاغلاردىن يېنىپتۇ ئەكس ساداalar،
ۋە لېكىن قەلبىمە غالىپ سۈكۈنات.

يوللاردا قېلىشتى سەھۋەن-خاتalar، ئاسمانى قوچۇدى ئۇ سالغان پەرياد.

ياشلىقتەك، سۆيگۈدەك، ۋاقتىتكى، چۈشتەك،
 پارلاقسەن، لېۋەنسەن، چىرايلىقتۇر سەن.
 ھەممىگە قادرسەن قۇدرەتكى، كۈچتەك،
 شۆھرەتلەر بابىدا ئالىمگە پۇرسەن.
 بوسۇغاك ئۈستىگە بىشىمنى قويۇپ،
 قىلىمسام ناۋادا بىر كۈن ئىبادەت.
 قالىمىمن سېنىڭدىن، كۆزۈمنى ئويۇپ،
 مىڭ كونلۇك يىراقتا (بۇ بىر خىيانەت!).
 قوغلىشىپ يۈرىمەن دائىم مەن سېنى،
 لەختە قان يۈرەكىنى قولۇمغا ئېلىپ.
 ئۆيۈمگە ئەۋەتكەن پەرىشتەڭ قېنى،
 كەتمىسۇن، قويايچۇ ساندۇققا سېلىپ.
 ئەجەپمۇ جىلۋىلىك باقسەن ماڭا،
 بەرگىمە، شېخىمدا باردۇر قالتىراش.
 ھاياتلىق رىشىسى چىگىلگەن ساڭا،
 ۋە ھەمدە تەڭداشىسىز،
 مەڭگۇ يالتىراش.

1998-يىل 10-يىنۋار، ئۇرۇمچى

كەلەپەن ئەپتەن ئەپتەن
 سەن ئەپتەن ئەپتەن ئەپتەن

ئەمماڭچىلىرىنىڭ لە ئەنلىكىدا ، بىت ئەمىسالىق
 نىلە ئەندىسىنىڭ لە رەپىر ئۇلىنى نەتە ئەمىسىنەت
 ئەننىڭ ئالىسىنەتتىدا ، ئەنەنەتتىدا رېنلىرى نەتە
ئانا قىل ؟ ئەنلىخ ئەنلىخ . تەندىلىمەت

تاغلارنىڭ ئاستىدا ، دۇرلار ئاستىدا ،
 بار دېسە مۆچەڭىنى باغرىم ئانا تىل .
 شۇ زامان قازىمەن كىرپىكىم بىلدەن ،
 پىل بولۇپ ئۇ تاغلار ، بولساممۇ مەن قىل .

دېڭىزلار ئاستىدا ، لەھەڭ قارنىدا ،
 بار دېسە زەررەڭىنى ياتقان كۆمۈلۈپ .
 شۇ زامان غەرقىمەن قايىنامىلار ئىچىرە ،
 ئۇ مېنىڭ بايلىقىم تۇرغان تۆكۈلۈپ .

ئاسمانىڭ قەھرىدە ، يۈلتۈز كۆكىدە ،
 بار دېسە قەترەڭىنى جىمىرلاپ تۇرغان .
 چوقىلار ئۇزىتار ئۇ يەرگە مېنى ،
 (مەنزىلگە يېتىدۇ قىمىرلاپ تۇرغان !)

تارىشا پۈتۈكلەر ، چىخناق-تارغاقتا ،
 پۈتۈلگەن بولساڭمۇ بەش مىڭ يىل بۇرۇن .
 ئەرنىمە ئېرتىمەن چاڭلىرىڭىنى مەن ،
 تاشلاندۇق دېگەنگە ئەگمەيمەن بويۇن .

ئۆلەمیز بىز، لېكىن ئانا تىل ئۆلمەس،
كۆمىسىمۇ ئون مىڭ يىل بار تېنىدە جان.
ئۇ سېنى تو نۇسا، تو نۇمىساڭ سەن،
قىيامەت، تاشلارمۇ چەكمەندۇ پىغان؟!

يەمەنۇ ياسىرىبىكە چىكىمەن سەپەر، غلىڭىلەك
سېنىڭدىن ئۇ يەردە بولسا بىر قىيق.
قۇدرىتىڭ ئالدىدا چەپلەرمۇ چەپەر،
تۇغۇلار پەرۋازدا بىباش، بىتىق.

پەخرىمىسىن، ئەقلىمىسىن، باغرىم ئانا تىل،
جىلوهەڭدىن جىلوهە ئەپ يورۇپ تۇرار دىل.
سازىڭىسىز پانىدىن باقىغا كەتسەم،
شەپەڭدىن دەس تۇرۇپ تىرىلىمەن بىل.

1998-يىل 11-يىنۋار، ئۈرۈمچى
نەتھىئەن ئەتكىچىلەتلىك
نەتھىئەن ئەتكىچىلەتلىك
(! نەتھىئەن ئەتكىچىلەتلىك)

لەقەلەك-لەنخىبى . بىلەنخىبى لەشك
نەنخىبى ئايى ئىلىمە رەشمە ئەمەل ساھىنەتلىك
نەنخىبى ئەتكىچىلەتلىك ئەستەتىقە ئەمنىتىقە
نەنخىبى ئەتكىچىلەتلىك ئەتكىچىلەتلىك

ئامۇھىم شىخىه رېيامغۇرماھىم سەھىھتە ھب

ئۆگزەمنى ساۋىندايدۇ يىپەك قامچىلار، بىخىش پەرىشتىنىڭ كۆز يېشى ئۇ پەرى تامچىلار. بىھەر تامچىدا ياكىچىلىدى بىز ئىپارال توخۇم، بىھەتنىقىنى پۇركۈپ ئۇرتقى ياكى ئارچىلار، بىھەن گۆدەكلەرگە ئوخشاپ قالدى دئانى تېمىئەت ئەتكەن قاراپ قالدىم لىچوققىسلارغان چاقىتىغان، بىھەتەن ئېتەكلەرە كۈلکە چاچار لەيلقازاقلار، كاسىسىگە تولىد و روْشۇپ لىپەمۇلىپ شەربەت. قىلدى جاھان مانا ئەلمى پاكلەققا بىھەت، بىھەر مەۋجۇدات دىل سايلىغان ئائىش بىرلەيەت. چايقىلىدۇ دېڭىز لارداك يۈيۈنغان، ئورمان، بىھەر چايقىلىدۇ يۈرەكلىرە كۈويك مۇھەببەت، بىھەن دېرىزەمنى ساۋىندايدۇ يىپەك قامچىلار، بىھەن نەگە چۈشىسە شۇندا جەۋەھەر، بىخىشماڭ دەۋەنەتچە جەۋەھەر تامچىلار. بىخىش ساۋىنداپ تۇر، قامچىلاب تۇر، زېمىننى پات-پات، زارىقتۇرما هىجرانىڭدا بىزنى، ئانچىلا شەمچىغ، زەنەپ وغىت بىھىكىلە، بىخىشىنەن كەنەن، بىخىشماڭ رىناھىن لەخېپ 1997-يىل ئىيۇن، زەنەپ وغىت بىھىكىلە، زەنەنەن كەنەن، زەنەن،

بىر قەدىم بولدىنىقېخى مىڭ پەرواز

شۇيرلايدۇ قىلىۋە قىدىر ئاشماللار، نەزەنچە
جاراڭلايدۇ قۇلاقلارنىڭ ئاغرىسى. ئىلىتىشى
يەندەپىرى تالىڭ بۇ زېمىننى قاماللار، سەھىكە
زەر ئېقىندۇر ئۇپۇقلارنىڭ پاساغرىسى. سىقىنتى
تاغلار مگويا، ئېقىندىكىلە ئاراللار، مەملەتە
بار ئۇلارنىڭ كۈنگە ئوخشاش يانخىسىلى. پال لە
كەڭىلەردىن ئامان چىقتىم كۈندۈزگە، سەنكە
ماڭلۇندۇرلۇ يەندەپىرى تالىڭ، كابىن ئەسىر، سەنلىقە
مەنزىلىم بازىل مۇز ئارتىلاردا، تۈپتۈزدە، نەزەن
ھەر زەرىدە چاقناپ تۈوار كېرىقە سەنلىقىلە
ئەتە دېگەن كۆرۈنمەيدۇ كۆپ كۆزگە، سەنلىقىلە
(بۇ ئالىمدىپ كۆڭلىچىئىما كۆپ، سەنسىزىم،)
تاش چايىدىلم، ماتاغ كۆتۈر دۇم، تالىدىم،
تەلى باغلىرىم ئىجەب سەزگۈلەرگە لىق تولدى! بىشىلە
كەچمىش كەپىنى، مەن كەچمىلىشنى يالمىدىم،
جهۇلان قىلىدىم، قاناتلىرىم تىغ بولدى.

كۆكتىكەنلەر سۇنغان گۈلنى ئالىدىم،
گۈلى دەرھال رەيھان ئەممەس چىغ بولدى.

ئالۋۇنلارنىڭ باغرىدا بار بىر چىنلىق،
 سىڭىگەن تاشقا، سىڭىگەن توپراق، ھاۋاغا.
 بۇلۇتلاردىن سىقىۋالغان نۇر ئىللېق،
 ئايلىنىدۇ مەڭگۈ پۇتىمىسى تاۋاغا، قىل
 قونىماق بولغان ئامەتلەرىم مىڭ تىللېق،
 ئوخشایدۇ ئۇ كۆكتىن ياغقان تاۋاغا...
 . . .

كەلکۈن كۆردۈم، كەكلىكمىدىن كەچمىدىم،
 بۇ قولدىسا، جاراڭلىغان مىڭ ئاۋاز...
 قۇيۇنلاردا قامغاڭ كەتتى، كەتمىدىم،
 قۇتۇقلىدى كۆپ يۇلتۈزۈلار-سەرۋىناز:
 ئارچا بولدۇم، قىلچە زىيان چەكمىدىم،
 بىر قەدىمىم بولدى تېخى مىڭ پەرۋاز...
 . . .

لسان نەسىبەتىڭ مىلاھى رەنتىش...
 ناخىلەت قامىتىنەم بىتىلپا پاڭىلەپ
 لىلە نەسماھە ئىلىتلىك نەھىشىھى
 ؟ ناخىلەت مىلاھى نەھىشىپ لەققەنەتى

. . . تەھاھى ئىلە دىمىسلىغا بىتەھاھى رەنلا
 . . . بىتەھاھى بىتەھى لەخلىپىملە ئالىشىتى
 . . . بىتەھى راپى نەتىجى، دىامەتىكىنە كەنھىغا
 . . . بىتەھى ئەسلىپىجى ئاخىلەپىجى ئىپكەتى

، رەقىلىنچە يېپ يېپ اسېغۇل ئىلىك كەن شاك
لەفانلە دەقاچىنەن مەكتىس ، لەشىت نەھاڭىسى
، غىلىت ئەن لەغاھىقىسى نەن ئەلەن ئەنەن.

ئاق بۇلۇت، قارا بۇلۇت مىسىلەك
رەقىلىت ئىلىك مەكتىمىڭ ئەغاھىر قەلمەتە

، لەفانلە ئەن لەقىل ئەستىج ئەن بىلەش ئەن
مەندىمۇ بىر سۈزۈڭ ئاسمان بار ئەركەم،

سەن ئۇندادا دەۋرىيگەن مىسىلى بۇلۇتسەن.

قارا تىپ كېتىسىن يۈلقونىساڭ كۆركەم،
ئاقارساڭ تىپتىنج قىزىل قۇرتسەن.

لەشىت ئەن ئەغاھىر كەن ئەلەن ئەن ئەغاھىر كەن
چۆللەرگە قويۇپ ئوت كۆكلىسۇن گىياھ،
كۆللەرگە قۇيماستىن ئۆتسەڭمۇ مەيلى.
كۆزۈمگە هومييپ قارايىسىن قىيا،
ئاسمانغا تارتىماسمۇ بۇلۇت خۇي-پەيلى.

ھە، شۇنداق كۆللەرگە قۇيىسىن راسا،
چاكلىداپ ياتىدۇ مەندەك باياۋان.

چۈشەرمۇ ئارماننىڭ قولىدىن هاسا،
ئۇپۇققا يېتەرمۇ يوللىرىم راۋان؟

ئاق بۇلۇت بولغايسىن، قارا بۇلۇت ھەم،
تەشناalar قامچاڭغا ئېرىشىسى بولدى.
دولقۇنلار دېڭىزدەك، دېڭىز بول ھەردەم،
شۇ تاپتا ۋۇجۇدۇڭ كەۋەرگە تولدى.

ئامېرى ئەملىتىسىلى بىرەمە رەقىيە
ئەن ئەن ئەسالىمەمە نەچەنە ئەمە ئەمە.

ئامېرى ئەن ئەسالىمەمە ئەللىك لەمەمە

بىلەنجايىدۇ شەپەق توپغۇلار

ئامېرى ئەن ئەسالىمەمە ئەللىك تەھىيە رەشەلى

باڭلىرىڭدىن باغرىمنى ئىزدەپ،
قەدەم باستىم يۈرۈتمەغا ئاخشام.

سېنى تاڭدەك لېۋەن بىر قىز دەپ،
شان تاراققان ئىدى كۆپ ناخشام.
يۈرەكلىرىدە ياتار بىر ئىزدەپ،
سوْزىلەپ كەتتى تىلغا كىرىپ جام...

دېدىڭ: كەتمە، بولساڭ چىن مەجنۇن،
مەن ئىشقتا چالى باسماس لەيلى.

بۇ ھاياتتا قاي كۆڭۈل پۇتۇن،
بىللە ياشاپ، بىللە كۈلەيلى.
سوْزىلەرگە بولدۇم مەن مەپتۇن،
قىزغا پۇتكەن مەردىك توپەيلى.

كۆڭۈللىرگە ئوخشاشلا قىممەت،
سوْيىگۈلەرنىڭ ۋىسال-ھىجرانى.
ئادەملەرگە مەڭگۈلۈك زىنندەت،
ھۆر ۋوجۇدىنىڭ ھالال ۋىجدانى.
قاردەك ياغسۇن قامەتتىن ھىممەت،
بارنى قوغدار ئارنىڭ قىيانى.

قىرىق قىدەم باستىڭمۇ دېمەك ،
 هەر كىم ئۇچۇن مېھمانسىن ئەزىز .
 مېھمانلارنىڭ غېمىنى يېمەك ،
 هەر كىم ئۇچۇن هەر دىرىجىنلىپ
 ياخشى نىيەت ئاچىدۇ چېچەك ،
 بويىنمىزدا قالمايدۇ قەرز .
 بىلەتلىك لەغۇمۇتلىق بىمىسىلى وەھەت

ئۇدۇملارنى ئاقتۇرددۇڭ ئۇزاق ،
 چورتاڭلاردىك سەكىرىھىدۇ ئۇلار .
 چاڭقاپ كەلدىم ئالدىمدا بۇلاق ،
 قۇچىقىمغا قوندى ئاق قۇلار .
 مۇقاملارغا ئۆيىدى قۇلاق ،
 يېلىنجايادۇ شەپق تۈيغۇلار .
 بىلەتلىك لەغۇمۇتلىق بىمىسىلى وەھەت
 بىلەتلىك لەغۇمۇتلىق بىمىسىلى وەھەت

تىرىمىسىت كەلىشەتى دەنەلەتەتىمە .
 بىلەتلىك لەغۇمۇتلىق بىمىسىلى وەھەت
 تەفتىن كەنەنەنەتى دەنەلەتەتىمە .
 بىلەتلىك لەغۇمۇتلىق بىمىسىلى وەھەت
 تەفتىن كەنەنەنەتى دەنەلەتەتىمە .
 تەفتىن كەنەنەنەتى دەنەلەتەتىمە .
 تەفتىن كەنەنەنەتى دەنەلەتەتىمە .
 تەفتىن كەنەنەنەتى دەنەلەتەتىمە .

، تىمىنلىك بىرىلەك، دېمەنە پىيەلەك

هازا كۈبى

، تىمىنلىك لە ئەنلىخانىدا بىشىتى

لە ئەنلىخانىدا بىشىتى ئەنلىخانىدا

(قەدىردا زور دۇن سابىرغا مەرسىيە)

، بىرىلەك بىرىلەك تىمىنلىك لە ئەنلىخانىدا قال
بىر تاڭدا ئۇشتۇرمۇتۇت قالىمەن كېتىپ،
دەيتىتىڭىز، بۇ گەپلەر راست چىقتى مانا.
جەزترىناق ھەسەرەتلەر يۈرەكىنى تىتىپ،
باقىرىدا چاپچىيدۇ تىنماي شۇ تاپتا.

، ئەنلىخانىدا بىشىتى ئەنلىخانىدا بىشىتى
شۇنچىلىك شۇم تەللىي بولار مىزى ئىزى؟
ئامەتنى ئاپەتلەر چىمىدىلار، مورلار.
تىرەنلەر دىللاردا بىر ئەلەم-يېلىتىز،
قاچان ۋە قەيدىرە ئېرىمىدەك شورلار؟

، ئەنلىخانىدا بىشىتى ئەنلىخانىدا بىشىتى
شۇ ئالىپ تاغلارغا باقىتىم يىراقتىن،
چوققىلارىسىقاتارى لىسىز كۆتۈرگەن باش ئەلى
دەريالار دەۋرىيەيدۇ ئاچىچىق پىراقتىن،
قارا رەڭ توڭىدۇ كۆزىدىن قۇياش.

، بىرىلەك بىرىلەك، بىرىلەك ئەنلىخانىدا بىشىتى
ئېگىلدى بويلىرىم، سۇندى بىر وەلىرىم، بىرى
ساختىكى يايپراقتىك قىتىرلە كەتكە يېرىجىلىك
زۇلمەتكە ئايلاشدى پىكىرى، ئوپلىرىم،
بىسىدىن ئاييرىلىدى قوللاردا شەمىشر.

ئاجايىپ مۇجىزە، ئاجايىپ ھېكمەت،
 ئىدىڭىز پارلىغان ئاسمانىمىزدا.
 مىللەتنىڭ ئۆمرىنى ئۇزارتقان قىممەت،
 بۇپ كىرگەن ئىدىڭىز ئاستانمىزغا.
 (ھېمىزىدە لەھەبىلە نەھەن نادىھەن)

تالىڭ ئاتقان كارامەت روھلار ئالەمى،
 دۇر تۆككەن سىز بىلەن ھەزەرىمىزگە. بى
 ئىزگۈلۈك سىڭىدۇرۇپ، كۈل رەڭ ئالەتى
 چىقارغان ئىدىڭىز ھەزەرىمىزگە. قىلەتىنەم
 لېپك فەش ئەلمىتە ئەپتەپلىك اىمەنخىل.

شۇنداق بىر ئۇلغۇ زات ئىدىڭىز جەزمەن،
 ۋۇجۇدتا ئوت يېقىپ، ياشاناقاش ئاپتىپ. فەش
 داندىكى بىخلاردىن باهارنى سەزگەن، يەتھەن
 ۋە تۇرغان تۇنلەرنى سوبھىدە ئاقلاپ بىلەتتەن
 ؟ ئەلەش ئاشىمەپ ئەھىفە ئەنلىكە

چېڭىش ۋە مۇرەككەپ ھايات قويىندا،
 ئۆتتىڭىز تەۋرەنمەي تۈجدانىڭ لەخەجلەپ. فەش
 مىڭ ئۇلۇش تامغىڭىز يىللاڭ ابويىندا، قەھەپ
 ئۆكسۈيمەن ئەميشە شۇلارنى ئەسلىپ بالىءە،
 ئەلەنەن بىزىنچە ئەنلىكە ئامانلىق

ياقىڭىز چاك دائىم، چاكلارنى سۆزلىپ،
 سىز يۈرگەن يوللاردا ئاقتى دەرييا زەركەپ
 ماڭىڭىز دىلارغا تائىلارنى كۆزلىپ ئەستەلە
 قەددەمە قادالدىي يۈرەككە خەنجەر مەكتەماغىن
 ئەشىش ئەكلامە ئەملەتكە ئەنلىك

سوقامق ۋە داۋان كۆپ مەنزىللەر ئارا،
دەردىلەردىن يىرتىلىۇر يۈرەكلىر ھامان.
بىلىمەن، ئادەمگە ئۆلۈم يوللاشتىڭ
دۇشىمنىڭ ئوقىدىن دوست ئوقى يامان.

چىنلىقنى، سوّيگۈنى، ئۇزلۇقنى كۈيلەپ،
كۈيلەنمەي، سوّيۇلمەي ئۆلىدۈ شائىر.
شۇھەتلىرى مىڭ غۇلاچ، ئۆمۈر بىر غېرىجى،
غەلۋىردۇر يۈرەكلىر، غەلۋىردۇر يايپىر!
قالتىس بىر تېغىم بار، دەپ يورسەم تېخى،
شۇنىمۇ كۆپىسىنىڭ ئەكتەتىڭ قىسىمەت!
ياخشىغا قاتىقىسىن، اىڭىپلەتكەن لەتكە پىلتۈلە
يامانغا سېخىي،
ئاشۇمۇ سەندىكى لىللالىق خىسلەت؟

1998-يىلى 20-ئاۋغۇست

تىپەنەن ئەنەن، كاپىسىلىك ئەنەن،
ئەندە لەۋازىق، لەلىق ئەنەن،
تىپەنەن ئەنەن، ئەنەن،
ئەنەن، ئەنەن، ئەنەن،

ئەنەن، ئەنەن، ئەنەن، ئەنەن،
ئەنەن، ئەنەن، ئەنەن، ئەنەن،
ئەنەن، ئەنەن، ئەنەن، ئەنەن،
ئەنەن، ئەنەن، ئەنەن، ئەنەن،

ئاناش تۈپراق چەسدىلىرى
نەللىرى ئۆزىگە ئەسىرىم

1

بەھىيە رىغەنەن، بەھىيە بەھىيە سەن بولمىساڭ، ئاناش تۈپراق، مەنمۇ بولمايمەن، ئەجىب بۇيۇك يارىلىشىدەن، ھەر زەرەڭ خۇدا. سەنسىز يېرىم، چارەكتۇرمەن، مەڭگۇ تولمايمەن، مىڭ تۇغۇلسام، مىڭ ئاشقىمن، ئۆزۈڭە ئۇدا. يۈلتۈزۈمسەن، يىلتىزمىسىن، تۈمۈرلاردا قان، چاقناپ ئاتقان تاڭلىرىڭدا تۇر ھامان بېتىم، سەن قەلبىمىدە ئۇيۇپ تۇرغان نۇرلۇق بىر پاۋان، كۈن كۆزىگە سالدىم سېنى كۈندە مىڭ قېتىم.

سۈزلىشىمىز ئىككىمىزلا، تۈگىمەس سۆھبەت، گاھ چىقىمىز چوققىلارغا، فەزاغا ھەممە. ئوخشىمايدۇ ھۆسلىرگە ھۆسنىڭمۇ پەقدەت، يېلىنجايىدۇ بىر مۇقدىدەس گۈلخانلار تەندە.

سەندىن پۇتكەن شوخ كۈيلىرىم-ئوت كۈيلەر ئېرۇر، يانداشقاڭلار چاۋۇرىدۇ، كۆيىدۇ شەكسىز. سېنىڭ ۋەسىلىڭ ماڭا دائم ۋەسىللەر بېرۇر، تەڭدىشى يوق ئالىپتا ۋە قۇدرەتلىك، چەكسىز.

، ئاماللىنى بىزىزلىرىنىڭ زەقىمىتلىپ ئەندەمىشىڭ قەمۇخىسىنە نەسە

هاۋاڭ كېرەك، لىپاكىز، هاۋا، ئاسمان، ھەم زېمىن،

قامالىنى بۇزالماس يياۋ مۇھەببەت كېرەك.

ئانا تۇپراق، سەنلاپ بولساڭغا تاپىمىز كەيىمەن، تەن

(١) سەن، ھاياتىشىن، جىتقەيىن، مەمنىء، مەلىخ شىلتىنىپ)

تەغىللىك ئەنگەلەنەن سەن ھەممىدىن يەنەن مەتكەپ وەسائىچە

لەللىمە، دەلچىخ خەبىرەنەن بېرىسىن دەپلەك.

2

بىلەپ 01 - 8891

خىيال دەۋەرەپ دېڭىزدەك ئۇرۇلىدۇ قىرغاققا،

تۈغ كۆتۈرۈپ زەپ ئېسىل سەن تۈرىسىن قىرغاقتا.

چايقىلىدۇ شامالدا دېڭىز قانات ئورماňلار،

شۇ تاپ مېنىڭ باغرىمنى تەكلىماكان تىلماقتا.

ئۇنى سۆرەپ چىچىدىن ئۇلاقتۇردۇم ئۇپقۇنغا،

خۇمار ئىدىڭ ئەزەلدىن سەن دەپ دېڭىز، دولقۇنغا.

-باغرىمدا بار مىڭ دېڭىز، -دېدى ياخىراق ئۇندە ئۇ،

تاشلىرىڭغا يازغىن دەپ ئىملاب قويدۇم ئورخۇنغا.

ئالتۇن غۇنچە ئىچىدە چۈشلىرىڭە يېپىلىپ،

ئېلىپ باردىم ئۇلارنى مەن تاڭلارغا تېۋىنلىپ.

يوللىرىمدا نۇرلاردىن چاقناپ كەتتى مىڭ گۈمبىز،

ياندىم ئولجاڭ بىهېساب، شولىلارغا قېپىنىپ.

پىشانەڭ بار ئۇپۇقتەك، مۇھەببەتتەك، ئاسماندەك،

يۇرۇكىمە ئېرتىمەن، قونالمايدۇ ھېچ غۇبار.

سەن تۈرساڭمۇ ئۆشىنەمە بىلىنەس قىل باسقاندەك،
 پىيادىسىن ھەن لجايىدا، ئەمما ھامان شاھسۇزارە
 ئەمە بىچ تىببىسىنە قىلىنەلمازىنە رىتالىلە
 ئۆت تۈيغۇلار داۋالغۇپا، ما چېچلار ھەرقىيەلقا،
 (بىزنىڭ گىياھ دانىشمەن ئوقتۇر ھامان رىياغا !)
 ئۆلسەم جەڭدە جان بېرىدىڭ، مۇڭايغاندا پاراغەت،
 شۇڭا ھەر دەم غۇرۇرمۇ قوندى كۆككە، قىياغا .

10-دېکابىر 1998-

لەقلقىسىنە ئەمان ئەنەن بىچىپ بىرلىك
 لەقلقىسىنە ئەمسىھەن بىرلىكىسىپ بىرلىك
 ، كەلەنە تىكىنە ئىشىپ ئالىملىش ئەنلىقىلىم
 لەقلقىسىنە ئەلمىلىرىنىڭ ئىشىپ بىرلىك

لەخەقىقىتىنە بىرلىك ئەنلىقىلىم بىرلىك
 لەقىقامى، ئىشىپ بىرلىك ئەنلىقىلىم ئەنلىقىلىم
 ئەنلىقىلىم بىرلىك ئەنلىقىلىم ئەنلىقىلىم
 لەخەقىقىتىنە بىرلىك ئەنلىقىلىم بىرلىك

بىرىلىپ ئەنلىقىلىم ئەنلىقىلىم ئەنلىقىلىم
 بىرىلىپ ئەنلىقىلىم ئەنلىقىلىم ئەنلىقىلىم
 ئەنلىقىلىم ئەنلىقىلىم ئەنلىقىلىم ئەنلىقىلىم
 بىرىلىپ ئەنلىقىلىم ئەنلىقىلىم ئەنلىقىلىم

ئەمان ئەمىسىك، ئامىتتىپىسىنە، ئامىتتىپىسىنە ئەن ئەنلىقىلىم
 ئەنلىقىلىم ئەنلىقىلىم ئەنلىقىلىم ئەنلىقىلىم

، پىنچەپە لەزەتىنەي امىيىلە ئىلىخانىقە
رەھىم ، بولىيە لەپە ياكىلىيىتشىن ئەملەتەرىپە!

كۆكلەم - كۇي

لېپە ئەپەنلىخان ئەسپىيالە ئەلخامتى يەڭىلەت
نەغىبە ئەپەنلىخان ئەلخان ئەلخان ئەلخان ئەلخان
سوپىگۇ چېچىپ كەلمەكتىسىن گۈلشەتلەرل ئارا ، ئەلسەخان
ئاياز چاچقان دەلۋە ئەمدى كەتتىغۇ كايىپ . نەن بىك
ياندى قىيا ، كۆلدى سايلار ، ئەگىزلىك دارا ، ئەلخان
ئۇپۇق ئۇز رەڭ ، رەڭ ئاجايىپ ، يەللەز ئاجايىپ .
تاش كىرمەكچى ، سەن كىرمەكچى بىلدىم ئۇيۇمگە بە^{ئەلخان}
سۈرۈلمەكتە باش ئۇستۇمە ياتپىشىل ھاۋا باپا ئەلخان
كەۋسەر مەنا قۇيۇلماقتا كۆڭۈل كۆيۈمگە ، بىختىلىك
سوز غىلايدۇ كۆرتەكىرەرنى يېلىتىز دىنىناۋا بىلىخەلىق
ئەجەب شېرىن ھاپوشلىرىتەنى ئەكەلدىڭمۇلەسەن ، بىلەل
ئەجەب ئېسىل ئەزىزەتلىر كۆزۈمە ئايىان ، بىنلىقەمە
كەچمىشلەرنىڭ ئالقۇنىنى ئىلىخاپ ئېلىكىپ مەن ، كەنەن
غەلەدە - غېشىن تاشلىۋەتلىق مەسازلىقلار ئاشىيان . ئەيىلەك
ئىز گۈلۈكلىرى كەلدى دەۋرەپ ، قاققى ئەپرىزە ، كەنەن
يەشمى ئۇچۇن مانا مەن دەپ تاشلاندى قۇيىاش ، كەنەن
باغرىم ئۇچۇن باغرىم كۆيىگەن ئۇچەمەس دەقىقە ئەقلىخى
سوپىونۇشۇم بولدى شۇئان كۆزلىرىمە ياش ! ئەمەيىلە
قيالاردىن سېرىلىدى ئەنور ، سېرىلىدى ئاپتىپ ، بىلەل
تۇرنىلارنىڭ دېلىدا نەي ، تىلىلىرىدا نەي ئەنلىقەمە

گۈزەللەرنىڭ ماڭلىيىدا يۇلتۇزلار چاقناب،
يۇرەكلەرده ئىشتىياقلار گويا قىيام، مەي!

بىخىتىپ - ۹ مەلەك

تالا ي تولغاق ئازابىدىن تولغاندى دۇنيا،
شىۋىرغانلار، ئاپئاقدارلار بىلكى بىر پىغان.
جۇلغىماقتا بار مەۋجۇدات شۇ تاپتا گويا،
ئايان ئەندە بىر پېرىشىتە، پېرىشىتە بىر جان!
ئۇنىڭ ھەر بىر قەدىمىگە تازا زەن سالدىم،
ئۇخشىمايدۇ بىر-بىرىگە ھەر بىرى پەقتە.
ھەر بىرىگە باشقا باشقى يارقىن ئەن سالدىم
ئىزى ئۇنىڭ شەربەت-شەربەت، شەربەت موھىبىت
لايانمىغىن، كەڭرى ئىقىن تۆزمىسۇن چېچەك،
بىر گىلەرنىڭ ئېيتار سۆزى تېخى مىڭ داستان
باڭلىرىمغا باغ كېپپىيات يايماقتا ئېتەك،
قۇچىقىنى بىرى سوۋۇماس هارارەت باسقان!
نۇدىلاردىن، ھېكىمەت چىقىپ، كۈلۈپ تۇرۇپتۇ،
ئاشلايمەن-دەلىيۇلتۇزلارغا قوشۇلار بېشىم
ئانا يەرسىز بىزگە تويىنى كىملەر قويۇپتۇ، لەنماقىنى
دو مىلaiيدۇلىسىنىڭ بىلەن تېرەككە تېشىم
چىڭالقىدىم كۈيگە يەندە ئات سالغىنىمدا،
قاپپىيەممۇ، سۆزلىرىمەممۇ مەڭگۈم تۈگىمىدۇ.
كۆكلىم بىلەن ئۆزۈم كۆپسىز باق قالغىنىمدا،
يەنە قىيان كۆڭۈلدە كۈي پەۋەن ۋەلپەۋەن!

قەيدەرلەردىن كېلىسىن، قەيدەرلەردىن،
 قانچە دېڭىز، قانچە تاغ ئارقىتا قالدى؟
 قانداق ئۆتۈڭ قانداقچە تەۋەلەردىن،
 قانچە ئاسمان، قانچە يەر داغدا قالدى؟
 قانچە ئىقلیم ئورناتىش ئىقلىمىمغا،
 قانچە قايماق مۇجەزلەر تاغدا قالدى؟
 تىقىلدىغۇ ئىپارلار دىمىغىمغا،
 قانداق پۇراق، قانچە خىل، باغدا قالدى؟
 تاشنىڭ تىلى-قاتىق تىل، چىچەكلىهتىشكى،
 كەكىرىلەرنىڭ ئەس-يادى باغدا قالدى.
 چۆلده يەلگە ئىپار پىل يېتەكلىهتىشكى،
 بولبۇل بولۇش ئىستىكى داغدا قالدى.
 سەن ئالىغان قامالنى بىلەلمىدىم،
 مۇز ئارتىلارمۇ چايقالغان چاغدا قالدى.
 سائىا مەست بوب كۆپ تو依غا كېلەلمىدىم،
 سەندىن ئاققان ئىلھاملار جاغدا قالدى.

نىن لەغىل ئامىتىھەمەن ئىن لىققەمەن ئەنلەنەن-ئەنلەنەن
 1997-يىل 16-مارت، ئۇرۇمچى
 ئەيشىلىرىمەن ئەنلەنەن ئەنلەنەن ئەنلەنەن
 نىن لەغىل ئەنلەنەن ئەنلەنەن ئەنلەنەن
 ئەنلەنەن ئەنلەنەن ئەنلەنەن ئەنلەنەن
 «ئەنلەنەن ئەنلەنەن ئەنلەنەن ئەنلەنەن ئەنلەنەن ئەنلەنەن ئەنلەنەن»

، نەھەنەلەپە ئەسلىپە ئەنەلەپە ئەلەپە

؟ نەمالە تاغ لەنا خىشلىرى ئېڭىھە فېنلە

، نەھەنەلەپە ئەجەنلە ئەنەتە ئەنەلە ئەنەلە

؟ نەمالە ئەغا ئې بېنلە ئەنەلە ئەنەلە ئەلەپە

لەخىمىلىقى ئېلىتلە ئە مىلىقى ئېنلە

؟ نەمالە ئەغا ئەنەلە ئەنەلە ئەنەلە ئەنەلە

ئەس بىلىپلا سېنىڭ بىلەن سالماق تالاشتىم،

ئەسىلى بىلىسەڭ سەپداش ئىدىم، ساڭا قاياشتىم.

تاغلار بىلەن تاغ بوب يۈرگەن بىر ئۇغۇل ئىدىم،
قىر-ئېدىرلار ھەزەر قىلغان ماڭا ئاياشتىن.

تاڭلار بىلەن سۆزلىشەتىم ۋە دەيتتىم ئائى:

كىرسەڭ كىرگەن دېرىزەمدىن، كىرمە ئاراشتىن.
شاماللاردا ئۇچسا يايپاراق شاختىن ئاييرلىپ،

دېگەن باغرىم، ھەي-ھەي ئىسىت، يولدىن ئاداشتىڭ.

، مەنەلەپە ئەنەلەپە ئەنەلەپە ئەنەلەپە ئەنەلەپە

، مەنەلەپە ئەنەلەپە ئەنەلەپە ئەنەلەپە ئەنەلەپە

، نەمالە ئەنەلەپە ئەنەلەلە ئەنەلە ئەنەلەپە

قار-مۇزلىق چوققاڭ بار كۈمۈشتەك يانغان،

ھەننۇا ھوزۇرنى باغرىمغا تاڭخان.

چوققاڭنىڭ ئېڭىزلىپ تۇرغىنى ياخشى،

كارۋانلار سىڭارى توختىماي ماڭخان.

من يازار ھېكمەت شۇ ماڭلىيىڭ ئۆزىرە:

«ئالغا باس! ئىلگىرلەش قەيدىرەدە چانغان؟»

، نەممەلەت 3 لەلە ئىيىنلىپ ھە ئەمەلەك بىلەك
رېنلەلە - رېشىل - رېنىڭلە رەڭلە ئەچمەلەك
يادپىشىل قارىغايىلار سەپ-سەپ قاراۋۇل،
تۇرىدۇ ئاسماڭغا ھەبىۋتى چاچراپ، بېغەنەپ ھە ئەنەنەس ھە
بۇلۇتلار چېپىشار مىسىلى ياساۋۇل،
تۇرالماس بىر جايىدا چېقىنلار قاتراپ.
دەھشەتلەر يېغىندەك يېغىپ تۇرىدۇ،
كەتمەكچى قىيادا شاخلارنى قاتلاپ.

ئۇلارنىڭ باغرۇغا قول سالدىم تاشىدا، نىڭدەت نەس
تىترىگەن يابراقلار ۋەسلەنى يادلاپ. ھە پەھىپىسىت
جاسارەت تارامدۇ سەندىن يامەندىن، ياشىپ ئازىل
گۈزەللەك ئىزدىگەن ئەي سىنچى دوستۇم،
تامغا باس قارىغايىغا كەتمىگىن ئاتلاپ.

4.

چېچەكلىگەن سىرلىرىڭ بازىلەتىنى باسقان، كەلەغىل
تەمە قىلار ئېيتارمۇ دەپ ھەمىشە ئاسمان.
تىكلىيدۇ كۆزلىرىڭگە يۈلتۈزۈلار دەۋرەپ،
(بىر ئېغىز سۆز بىر ئېغىزدا بولىدۇ داستان !)

يۇتكەلمىيدۇ دەم يېمىىگەن ئويilar كۆڭۈلدىن، نەلەن
سەنمۇ تىلىسىم، مەنمۇ تىلىسىم ئالىمەدە ياتقان.

5.

غاهاھىڭە نەلقىچە ئەلىنىمىڭ ئەلىنىمىن ھە
تاغلىرىنىم، دەپ ئاتىتغاتىتىم ئاتام، ئانامىنى، يەنبىھە بىرى
قېرىندىشىم، بىلە جان دوشتۇمنى لەجاندەك جاناننى بىساح

ئايرىلىمايمىز بۇ پانىيدا هامان ئىككىمىز،
تا يەڭىچە ئاق قارىنى، ياخشى - ياماننى.

بۇ سۆزۈمنىڭ ئىمان كەپى راستىلىقى ئۈچۈن،
سېنى يۈدۈپ، ئەگىپ چىقايى پۇتۇن جاھاننى.
پاڭىلە ئەسپىھە ئىلەم بىر ئەلمانقا
6

سەن تەمكىن تۇرسەن، ماروھلىرىنىڭ ئۈچار، تىن كاۋى
ئېسىركەپ ھەممىنى، ھەممىنى قۇچارولىنىڭ يىنتى
تارازا بېسىشنى ئۆگەتمەكچىسىن، ئەمماڭ ئەملاك
خىسىلىتىڭ ھەممىشە كۆكسۈمىنى تۇتارىغىن ئەللىك
ئۆمۈرde چاقنىماس تالاى قىسىمت بار،
بىر سائى باغانغان بەرىسىر ئۇ تار.

بىر سائى بەخشىندە كۈيلەر ئۆزۈڭىدەك،

تاياغلار ھەممىشە پۇشايمان يۇتار، ئەسىن ئەتكىلەھەمەيىھە

7 زامان چەكىسىز، ئۆمۈر چەكلىك، لەئەت ئوقۇيمەن،
(ئەتكىلەھەمەيىھە ئەتكىلەھەمەيىھە ئەتكىلەھەمەيىھە)

زامان چەكىسىز، ئۆمۈر چەكلىك، لەئەت ئوقۇيمەن،
سائى ئوخشاش بۇ قىسىمەتنى هامان يەڭىلۈك.

يۈرىكىڭىنى باسقان تاشتىن كۈيلەر توقۇيمەن،
بۇ زېمىننىڭ ئاسىمنىدا ئۇچقان مەڭگۈلۈك.

پىرى دېدىم سېنى كۈينىڭ، ھېكمەت چوقۇيمەن، ئەل
كەلسە كەلسۇن بۇجاھاندا ماڭا كەلگۈلۈك.

مېھرگىياه، سۆيگۈ گىياھ، گىياھى ئىمان،
يەنە نۇرغۇن جان ھوزۇرى ئالىپ گىياھلار.

تىنىقلارغا ئىپار يۈكلىپ تۈرىدۈ پىنهان، (قى)
(بۇ سەرىڭىنى مائاشا سۆزلەر ياقۇت قىيالار) كۈلەك
گۈلشارايلىق يەتكۈزۈشتى چۆللەرde ھامان،
چوققاڭدىكى ئەسىرى ھىممەت كۈمۈش لزىيالار.

پەتكەن مەسىم 9 شەقىلىق ئىلىخانچى.

ئەتكەن مەسىمال لەكلىقە لمىيەت نەتە

سېنى سۆيۈپ، سائاشا كۆيۈپ ئۆتىقى بىر مەلەك،
شۇڭا ئۇنى ئۆز قەھرىگە مىندۇردى پەلەك،

ھەر ئاخشىمى تو لۇنىايىدىن كۆرمىمن ئۇنى،
كۆرۈندۈ نۇرلۇق، لېۋەن ھەممىدىنمۇ بەك،

«شائىر دېگەن يالغۇز» دېگەن بىر دەرمەن شائىر،
شائىرمۇ بىز؟

سەن يەكمۇ يەك، مەنمۇ يەكمۇ يەك.

رەھىي ئەلمىتىغان بەھاچى رەختىتىنە

ەتىيەتىنە نەسىماھ يېھى ئالساھ يەھى

ەتىيەتىنە ئەلىلىسىن بەن ئەلىلى ئەھى

ەتىيەتىنە لەقىچى ئەھىلەن ئەلەن ئەھىلەن

ئۇندىكى ئۆندەرە شلەر، ھەلیمەن بەھىپ
 كەھلىق پىلاڭ بىزىمەن لە نەھىيەن
 لايقا، دۇغ خىفالدىن قاچان قۇتۇلۇپ اف كەقىنتى
 يارقىن ئەبىز كەڭلىككە قاچان چىقىسىن ؟ سەن
 سۈپسۈزۈلۈك تاخىلارغا مۇتلۇق ئۇتۇلۇپ، بىللىتايىخ
 شەپەق يار مەنزىلگە قاچان يېتىسىن ؟ كەنلەتىقەن

گۆدەكلىك كۈنلىرىڭ كەلمەسکە كەتتى،
 شۇ قۇيما خۇيilarغا ياراشىماس قۇيۇن.
 شەيتانى شەۋققە شىۋە قەدر يەتتى،
 ئەمدى بەس، ئوي بىلەن بولىدۇ ئوپۇن.

ئاۋايىلاب باسقۇلۇق ئەمدى قەددەمنى،
 ئىدىتىلىق بولغىنى ياخشىدۇر ئىمكەن.
 قەلەمگە تېگىشتىم ھەممە ئەمەلنى،
 جېنىمىدىن ئاييرىلار جاۋاھىر جاھان.

ھەسرىتىڭنى بۆلۈپ ئالار كىشىڭى يوق،
 جەۋەھەر بولساڭ جۇپ بولىسىن جەۋەھەرگە.
 جۈپى بىلەن يارىتىلغان ئادەم يوق،
 يالغۇزدۇرمەن يالغۇز چىققان سەپەرگە.

سەن زارىققان ساڭا ھەرگىز كەلمەيدۇ،
مەشۇقى يوق ئاشقۇرۇسەن سەن گويما.
تەقدىر ساڭا سورىخانى بەرمەيدۇ، قۇقۇچى
شۇڭا پانى ئاتالغان دە بۇ دۇنيا.

ئۆز ۋەزنىڭدە ئۆلچەنمەيسەن ھېچقاچان،
ئۆز ئەكسىڭدە قويۇلمايسەن كېرەككە.
يۈرگەنگە يوق، يانقانلارغا شەرەپ-شان،
ھەسرەت چۆكەر تۆكىلەرەك يۈرەككە.

تۆكىلەرنى تۇرغۇزىرغا دەرمان يوق،
ئېغىر تىنلىپ، جەڭ قىلىسىن ھاياتتا.
ئېغىر يۈككە يىگىت چىنى تەسىددۇق،
يۇمىشاق تۇرساڭ يەم بولىسىن ماماقا.

ئۇرانىڭنى ئويغىن تامغا، تاغلارغا،
گەۋەڭنى كدر، يوق كەينىگە تىقلىما.
ياش تۆكسەڭ تۆڭ گۈللەرگە ۋە باغلارغا،
ھەسرەت چەككىن، مۇھەببەت يە، يىقىلما.

* * *

ئۆز گىرىپ تۇرىدۇ ئادەملەر، يەر جاھان،
تۇرىدۇ تۇختاۋسىز ئۆز گىرىپ.
ئۆز گىرىپ تۇرىدۇ دوست، جانان،
ھەيرانىمن، كېتەمدۇ كۆز تېگىپ.

تۈنۈگۈن شاخ كىبى ئېگىلگەن بىرلىرى،
قانداقتو قاپتۇغۇ گىدىيىپ. غىرەتىمەند
يوق ئەمدى سەبىيەتكە سىرلىرى، بىلەقىن
بىر دەمدە قاپتۇغۇ ھىجخىلىپ. يەل لەنە

جېنىڭىڭىڭى رىشتىسى ئۆزۈلسە، ئۆزۈكىن
ئۆزۈكتىن ئېلىشار ئۆزۈكلىك. بىلەن ئۆزۈكلىك
ئېلىشتن تۆزۈملەر تۆزۈلسە، مەن مەن
يىراقتا قاپتۇغۇ تۆزۈكلىك. بىچ. تەسىنە

ئۆزگىرىپ تۈرىدۇ ئادەملەر، يەر-جاھان،
ئىزگۈلۈك يىلتىزى ئەسلامىز. بىخىنە
ۋاپاغا باي ئىدى دوست، جانان، بىخىنە
سوپىگۇدىن يارالغان پەسلامىز... بىلەنە

ئۆزگىرىپ تۈرىدۇ ئادەملەر، يەر-جاھان،
ھېلىمۇ يېشىلەڭ ئەسلامىز.
ئۆزگىرىپ تۈرىدۇ دوست، جانان،
ئۆزگەرمەس ئادەمدۇق ئەسلامى بىز.

ئۆزگىرىپ تۈرىدۇ ئادەملەر، يەر-جاھان،
كەلمەيدۇ قىمارغا جانلارنى تىكىمىز.
ئۆزگىرىپ تۈرىدۇ دوست، جانان،
ئۆزگەرمەي قالدۇق بىز ئىكىمىز.
پىشكەن ئۆز بىلەنە ئۆز سەمازىنە.

نەلەمماڭ . نەلەتكىمە . شەھىز نەھىيە نەھىيە نەھىيە
 نەلەمماڭ ئىنە ئەلىنە * سەپەر ئەلىنە * ئەلىنە ئەلىنە
 نەلەتەنە . نەھىيەنە ئەھىتەنە ئەھىتەنە ئەھىتەنە
 چۆككەن نارادەك تۇن چۆكتى ئېدىرلارنىڭ ئۈستىگە،
 يۈلتۈز كۆزلەر قادالدى يۈلتۈزلارنىڭ ھۆسنىگە.
 سانسىز تىلىسىم سىرلار بار قالار تۇننىڭ كۆكسىدە.
 تۇن يېپىنېپ كېلىمەن تۇن يېپىنغان يوللاردا، سالا
 مەن يېتىرگەن ھېكمەتلەر مۆككەن ئۆڭۈ سوللارغا،
 تاپشۇر تۇننىڭ پەردىسى، چۈشلىرىمنى قوللارغا.

رەھىمەت ئەھىتەنە ئەھىتەنە

يېرىل تاشتەك يېرىلىپ، تۇن كۆرسەتتى كارامەت،
 بالىلىقىم باغرىمدا قىلماقتىدى پاراغەت،
 قۇچىقىدا جۆرسى، ۋۇجۇدىدا بالاغەت.

*

*

كەچمىش دېگەن بىز دەريا، كەچمىشنى كەچتىم ئايامىاي،
 ھەيرەتتىمەن، ئۇنىڭغا كېچىكتىن چىقىپ قايتالماي.
 قالىتس يۈلتۈز بار ئىدى ئۇنىڭ سۈزۈك كۆكىدە،
 تولغىنىمەن ئەمدى مەن ئۇنى زىنوار تاپالماي.

كەچمىش دېگەن بىر جەننەت، بىر دېمى مىڭ خۇمارلىق،
 ئاسقان ئىدىم بويىنغا مىڭ ئايەتتىن تۇمارلىق.
 قالىتس پەرى بار ئىدى ئۇنىڭ شاھلىق تۆرىدە،
 ھەر بىر سۆزى ئالەمسي لېۋەنىكە شۇئارلىق.

کەچمىش دېگەن شېرىن چۈش، قايتىلانماس، ئالدانماس،
نۇرى ئۇنىڭ مىڭ ئاسمان، بىسى ئۇنىڭ مىڭ ئالماس.

قالتىس سۆيگۈ بار ئىدى تەن-تېنىدە ئۇنىڭكى،
كۆيۈكىنى ھەز زامان ھەز نېمىرسە باسالماس.
كەچمىش دېگەن گۈزەللىك، خوشلىشىسىن تەكمىيدى،
بۆل دېسەڭمۇ كۆئۈلۈنى ھەرگىز كۆئۈل بۆلمىيدى.
قالتىس گۈزەل بار ئىدى شۇر گۈزەللىك ۋە سلىدە،
يالىتىرايدۇ ئەمن-يادىم گۈزەل مەڭگۈ ئۆلەيدۇ بۇ نەدە
لەپلاھە رېنمەلىتىدە، رېسىز بۇ شىشتەن لەپتىلە.

1999-يىل ئىيۇن، ئۇرۇمچى

ئەمماڭ رېنتەنەن نەتە، يىيل بىبى ئاتاشكى لەپەن
ئەخاللىرى مەسىھەلىتلىقىسىن ئەمەنلىك پەقلىلىك
بەندە كالى اىھەنەنەن، رېسىز بىبى ئەنلىجىنە.

ئەلمانىلا بىنۇچىق رېنىشىمەن، يىيە، بىبى نەڭبىن شىمچىجەن
رېلىمالقاڭ بىسقىي زېنگىچە لەختەنە، ئەن ئەممەتە بىبى
مەسىھە ئەغلىقىش ئەلتەنە جەنە لەپەنەنەن ئەستەلە
رېلىمالپىك بىلەن ئەنەن رەنە رەنەمەن ئەپتىغاھات.

ئەسالەنەن ئەلەنەن رەنە، بىبى ئەن ئەنەن ئەلەنەن شىمچىجەن
رېلىمالقاڭ ئەن ئەستەلە ئەلەنەن لەختىبىن بىنۇچىق ئەن لەپەن
بىبىنەن رېلىمالقاڭ ئەلەنەن رەنە ئەلەنەن ئەن ئەستەلە
رېلىمالقاڭ ئەلەنەن ئەلەنەن شىا رېلىمالقاڭ ئەنەن بىبىنەن.

نەمە ئىمىلىنىڭ ئەن سىرىخىچى
 . ئەن سىرىخىچى ئەن سىرىخىچى
 . ئەن سىرىخىچى ئەن سىرىخىچى
 . ئەن سىرىخىچى ئەن سىرىخىچى
ئۇچرىشىش

تولۇنىاي سۇ بولغان سۇتىدك بىر كۆرپەز،
 شېخى بار قولۇڭدا زەيتۇنىڭ يۇمران.
 دوقۇنلار ئۆرلەيدۇ كۆكلەرگە ئىلىڭىز،
 بۇزغۇنلار باقىرغا قاتا مىڭ يىللەق رگۇمران،

ئاسماڭلار دېڭىزدۇر، دېڭىزلا ئاسماڭ لەك
 يايپېشىل تاۋاردىك لۆمۈسىدۇ سۇلارنىڭ
 ئاسماڭ ۋە دېڭىزنى باغرىغا باسقان بىللەتى
 كۈيەرنىڭ مەۋجىدە تۈرغان ئاق قۇلار.

 ھېسابىز يۈلتۈزدۇر قويىنى ۋە قونچۇڭ،
 چاچىسىن، چاچىسىن، چاچۇ ھەممە يەر.
 شولىلار ئىچىگە غەرق بولۇدق بىز،
 مىليون يىل، مەھىدرگاھ كۈنىگە قەددەر

 تائىيارىن باغرى بار بېلىقلارغا ھەم.
 كۆڭۈللەر تىپتىنج ھەسرىتى يوقتىك،
 ئۇچراشقان ئەسناalar ئېملىچە كۆركىم.

کۆزۈمىنى ئاچمايمىن ئويغانساممۇ مەن،
ئېرىگەن چۈشۈمىنى چاقىرىپ يەنە.
ئوڭۇمدا هىجراندىن تولغانساممۇ مەن،
چۈشۈمde ۋىسالدىن قىلىدىم تەنتەنە.

* * *

، بىنچىق بىن ئاتىپسىن لىغاھى نەمە يەلتەنەمە
- مەھكەم بول، قىياڭ تاش يارىڭىغۇلىدى،
بېشىڭىدا پاناگاھ يارىم غۇلىدى بىنچىق
دىلداردىن ئايىرىلىدىڭ، يارىڭىغۇلىدى بىنچىق

تاغلاردىن كەلدى ئۇن، كەلدى بىر سادا،
تاشلارمۇ تىشىپتۇ يۈرىكى ئادا.
(شاھىدىن ئايىرىلىدى مىسىلى بىر پادا.)

ئەترگۈل بۇي تۆكتى، تۆكتى كۆپ ئىپار،
كېپىنەك پىلدىرلار، قانىتى چىپار.
زىكىرىدە ئىسمىڭىغۇ! يۈرەكىنى سىپىار.

زەھەرلەر تازىتار باغرىمدا يارا،
ھەسرەتلەر تارغىقى جېنىمنى تارا،
تاش سۇندى، تاغ سۇندى، سۇنمىدى قارا.

، ئامىتىغا كەلتىرەن بىلەن بىنچىقلىك
بۇدە * كەلتىرەن بىلەن بىنچىقلىك
، ئامىتىغا رەتىنەن بىنچىقلىك
كۈيلىرىڭىدە ئۆزگە دىلدار بار،
ئۆزگە لەرزە بېرىدۇ ماڭا.

ئوقۇمايمەن كۈبۈڭنى زىنھار،
بۇ مىجەزىم ئايىندۇر ساڭا.
قاپقىڭدىن لەپىلدهيدۇ قار،

لەتىسقەپىم بىۋا كېلىرىكىن ساڭالىش خولتىختى

ۋۇجۇدۇڭدا تالاي ھوجىيرە،

ھەر بىرىدىن پىيدا مىڭ پەرى.

دۇساھەرن پەرىدىن سىماڭ بىرە كۈي پۇتسە، لەلە
قانداق يەتسۇن كۈيۈمنىڭ بازى؟ مەبتە تالاپ
دۇسا فيي بەپىنى سەندە تالاي لىقىزىن كۇتسە، شەلەخ ئاخىچ
ئەلى سېلىنىڭ ئەمەس كۈيۈمنىڭ نەرى؟ بى بالىڭ

، نېتىھىيە پىلىت نى 1999-يىل، ئىلىون، ئۇرۇمچى
، بىتاكىلەك لە ئالىپەتىپ سەلەن ئەش لەلە ئەلەن ئەلەن
، نېتىھىيە رىپەن، شام ئەن رايغى مىشىن لەقىتە مەكتەب
، بىتاكىلەك لەقىلەر بىر سەرقان ئەش رالەلە زىنەدە

؟ نىمسە كاھىر ئالىپەت، ئەپىمە لەخلىكە مىسىلغىي نە
؟ نىمسە كاھىسە مەستەلتىقە بىمىتلاپە ئەپەن ئەن ئەن ئەن
، بەھە بىر ئەن
؟ نىمسە كاھىت ئەن ئەن

، ئەمەلە ئەن
، ئەپىيەنە ئەن ئەن

لەن رىئىفەمەن نەمەنەنەن
كەلەن ئۇتلىك بىنەجىمەن
لەن ئەيمەنلىكما نېڭىنىقىپە

«تەڭرتىغ شاماللىرى» نىڭ اېبەت چۆرسىگە

بېزىلغان شبئولار

شاخارىغان چىراپلىق چىنار ئىدىڭىز مەن بىلسەم،
پالتا تېگىپ غولۇڭغا ئاياؤسىزلا كەسلەندىڭ.
كۆك كاھىشلىق، نەقىشلىك ئىمارىتىم دەپ يۈرسەم،
خاراب بولۇپ، ئاخىرى خارابە بوبى كەسلەندىڭ.

ئىمەنلەرنى يۈلۈپ ئېپ، ئەمەن تىكىپ قويۇپتۇ،
خۇش پۇراقلار شۇ زامان بەدبويلارغا ئايىلاندى.
نەشتەر تۇتقان نەشتەر قول ئۆزەك، كۆزىنى ئويۇپتۇ،
مدىن شامال شۇنداق قىپ بورانلىققا سايىلاندى.

قان يىغلىدىم ھالىڭغا، شۇنچە، پايىمال بولامسىن؟
يورۇق كۆرمەي گۈللەرىم شۇنداققىنە سۇلامسىن؟
تولۇن ئىدىڭ بىر تولۇق، ھىلال بولدۇڭ كۆپ چۈدەپ،
بىر كۈنلىرى ھۆسنىڭە قايتا يەنە تولامسىن؟

*

*

ئۇستىخان يېرىپ چىققان چىچەك، قىزىلدەك،
ۋەسىلى ئۇتقاش، ئۇتقاش مۇھەببەت.

قۇلۇلە باغزىدا قاتقان مەرۋايت
قارىچۇقلاردا چاقنىغان ھەسرەت. بىرىمە پىرىپ ئەلىدە

ئالماس چوققىلار دل بانغان ئاپىاق قار،
قاپقارا تاشلاردا ئۈنگەن كۆي، شەپقەت.
بۈرەك ئىچەرە ياتقان بىر دىلدار،
پەرىشتىلەر قۇسقان نۇر، سەنئەت. . .

شەيىللەر ئۆزىكى ئاتقان بىر ئوقسەن،
بۇلۇتسىز ئاسمانىدىن ياغقان بىر يادا.
قدسىر لەر ئىشىكىن چىكىشىتە يوقسەن،
دوستلاردىن، دىلداردىن قايتماي، تاغلاردىن قايتقان
سەن ئاۋاز،

* سەن بىر ئۇن،

سەن ئەكس سادا.

لەقىنەن ئىلىشىت ئەنلىك، لەقەقىل ئەنلىك ئىلىشىت ئەنلىك
لەسِْ ئىلىتىل رەشمەن ئىشىپ ئەنلىك لەقىل ئەنلىك
لەقەنەن ئەنلىك بىغىرەن ئەنلىك ئەنلىك
قەددىم سۇنۇپ، قەلبىسم سۇنۇپ، قەلتىمم سۇنۇپ،
ۋۇجۇدۇمنى چىلىپورىدەك دەھشت باسقاندا،
كۆرۈندۇ سامان يولى زۇلمەتنى يۇنۇپ، ئەنلىك ئەنلىك
قەلبىسم اھىمە قەسىرим، لەھىمە قەددىم ئاسمانىدا
ئەنلىك ئەنلىك ئەنلىك ئەنلىك ئەنلىك
تۆكۈلدۈ ئاپىاق قازلاار، ئاپىاق چىچەكلىرى، ئەنلىك
سەنسىز قاڭشال شاخلىرىمغا، بىرگىلىرىمگە.

تؤیغۇن روھلار چىمەنلەرگە كورنىيەتلىكىلەر، ساھانە ئەرك بېرىپ ھەسەرتتىكى تەركىلىرىنىڭ. اڭ كەنەجىلىق

پىچىرلايدۇ قوللىقىمغا غايىب بىر بولمىش،
تاغىدەك ئېغىر بىر مەنىنى كۆتۈرگەن ئاۋاز: كۈل بېخىڭدا مىزىگۈل، ياق خىزىرگۈل سۈلمىش،
سۇلۇشلىرى ئاھ-پەريادسىز، ئەجەب سەرۋىناز.

چىقتى بۇلۇت غلاپىدىن ئاپتاپ خەنجىرى،
قىزىلگۈللەر كۆي تۆكۈشتى تۈزىشىپ چىراي.
سۆرەلمەكتە ئەس-يادىمنىڭ ئالتۇن زەنجىرى،
تىرىلمەكتە ئۆلگەن كۈنلەر، مۆجزىدۇر ئاي.

*

مېنىڭ بېشىم ياستۇقتا، سېنىڭ بېشىڭ تورۇستا،
ئاق راۋاقتا ئاق پەريشته چۈشى باشلىنار.
ئاق ئۇمىدىنىڭ كۆزى يورۇپ ئاپتاق ئۇپۇقتا،
بىزگە گۈل قېپ، خازانلىرى ئارتقا تاشلىنار.
تەبىئەتنىڭ خۇي-پەيلىدە مىڭ بىر ئۆزگىرىش،
ھەر ئۆزگىرىش ئەسىلى-ۋاپا، سۆيگۈگە شىيدا.
يامغۇر، بوران، چېقىنلاردا بارسىن چىڭىرىش،
قاردا قاردهك ئاق پەرى بوب بوللىقىنلىپەيدا.

وْلَجَتْ ۲۶۷ * بِعْدَ مُكْثَتِهِ فِي نَطْرِيَّةٍ مُفْتَنَتِهِ
وَرَسْمِهِ ۲۶۸ * رِبْطَهُ اِدْعَوْهُ رِهْبَانَ مَعَ مُلْمِكَتِهِ

سوّيگۈنىڭ تامغىسى يۈرىكىم دائم ،
ئېچىلغان يۈرەككە تىنماي بېسىلار .
سوّيگۈسىز يۈرەكتە قىيامەت قايىم ،
رسقىڭىغا پۇرچاقسىن ھامان قېسىلار .
گۈل تەردۇق قەلىپىنىڭ دالالىرىغا ،
دېمەككى ، گۈللۈك بىز ، گۈللەر ئېچىلار .
ھاۋانىڭ تەركىبى ئىپارغا سايىدى ،
ئىشىكتىن ، توڭلۇكتىن ئىپار چېچىلار .
ئايانلىرىم يول ، مەنزىلدە ، كۆچا ، مەلىدە ،
چاپمۇچاپ بىز ، قارشىمدا سەن ، توڭىمىس مېڭىش .
دەسلەپكى خۇش پۇراقلار شۇ پېتى سەندە ،
پۇرایىمەن ئىپاردا يوق سېنىڭدىن تېنىش .

تاغلىرىدىن يامىرخاندا تائىلار تائىدا سەن ،
قاچقان ئامەت ، ئىلھاملارنى كېلىسىن هايداپ .
قوللىرىمغا تۇتقۇزىسىن شەربەت جامدا سەن ،
ياشلىق يەنە جۇش ئۇرىدۇ يۈرەكلەر يايрап .

قىزىلگۈللەر ، ئەتىرگۈللەر ، كۆركلىك كۆكلىم ،
قارىچۇقۇمغا سېلىپ تۇرار دائم ھۆسنىڭىنى .

جەننەت سۆيىگەن پەريشتىلەر نەقدەدەر * كۆركەم،
كۆركەملەرگە تالىق سەۋدا تۇتى كۆكسۈمنى.

بىز ياشاپ كېلىمىز چىگىش تور ئارا،
چىگىشلىك تۈگۈنلەر ھامان تېپىلار.
نۇر چۈشمەس بۇرجه كىلەر ھامان قاپقارارا،
سوئىتەك ئاق يۈزلىرىگە قارا چىپىلار.

سوئىگۈسىز زېمىندىن قورقسام، خەم يېسىم،
قۇللۇقتىن قوتىيىپ، بېشىم بېسىلار.
ئۆچكەن بىر چىراڭنى پەرلەيمەن دېسىم،
 قولۇمغا شۇ زامان شەيتان ئېسىلار.

1999-يىل ماي، ئۇرۇمچى
شەيخى رەسمىيەت نەممەلىكتە، بىلەپلىك
شەيخى رەسمىيەت نەممەلىكتە،
شەيخى رەسمىيەت نەممەلىكتە.

دۇغۇ اىتكەن بىلەپلىك اىنلىخەپلىي زېمىنى سىلەتك
پاپىلە نەسىلىق رىنگەلمەلەت، تەھكىك نەقەلە
دۇغۇ اىتكەن بىلەپلىك زېمىنى تەققىت لەخەپسەلاھە
پاپىلە بىلەپلىك زېمىنى تەققىت لەخەپسەلاھە.

بىلەپلىك ئەلىكىچى - مەطابىقىيەتى - بىلەپلىك زېمىنى
زېمىنى تەققىت بىلەپلىك زېمىنى تەققىت لەخەپسەلاھە.

رەبىبە ئەغىرىيە ئەبىلشى نەجەن قەبىتە
دەغىلە ، ، ، ، ئەنەلتىسال ، ، ، ، ، ئەغىرىيە لەپىشىلى
رېنېيە ئەغىرىيە ئەنەسىدە ئەلصىقىك

ھەسەل ھەرنىسى

ئەلساھەن لەھەشەتە رېنېيە ئەنەمىمەن ئاب
بەملاھە ئەلىتىلىنىلى ، ئەلىتىلىلى ئەلىن قەبىتە
ئاجايىپ قىسىسىلەر ئاڭلىدىم (ھەيران) ،
ئاشقىڭ ئاغزىدىن سېنىڭ ھەققىڭدە .
قۇدرىتىڭ تاغلارنى قىلاركەن ۋەيران ،
مىليون تاغ بار ئىكەن تېرقق تەققىڭدە .

١٩٩١ء. زەلەنلىرى
پاكلىق ۋە جاسارەت ، ۋاپا ۋە چىدام ،
نەرىڭدە تۇرغاندۇ بۇنچىلىك پەۋەس .
سوّيگۈممۇ سوّيگۈڭدەك گەر بولسا قىيام ،
ئۇ مېنى ، مەن ئۇنى يەمدۇق مەست-ئەلەس ؟

بىر مىسقال ھەسەلگە بولاركەن بەدەل ،
بىر ئۆمۈر جەۋھەرى لېۋەن ۋە ھالال .
ۋەدىگە كىم سەندەك قىلىدۇ ئەمەل ،
كىم سەندەك ئۆزگىچۈن بولىدۇ تال-تال ؟

ئەرزىمەس تېنىڭدە دۇنيادەك ھېكمەت ،
خىرس قىپ ياشايسەن بىزلمەرگە دائىم .
قۇيۇلار تىلىڭدىن دېڭىزدەك ھىممەت ،
(ھىممەتسىز جانلاردىن ساقلا خۇدايم !)

قىرىق مىڭ ئالەمگە تارتىپ كەۋسىر ،

قریق کون یاشایدۇ دەيدىغۇ سېنى .
ياخشىغا كۆرۈم يوق . . راستكەن-دە، دىلبەر،
تارقىماس ھەسرەتكە قویدۇڭغۇ مېنى .

رسىخ ھەن لىساڭ
بال ئەمدەس، ئوغىنى توشۇغان بولساڭ
قرىق يىل یاشايىتىڭ، ياشنىاتىڭ گۈللەپ .
قوت ئەمدەس، پېشكەلگە بارچە تولساڭ
چەڭ يوقى ئۆرمۈڭدە، كىتەتتىڭ تۈۋەلەپ .
كىتەتتىڭ تۈۋەلەپ .

1999-يىل ماي، ئۇرۇمچى
وائىسىم دەنلىق، تەلسىللىق دەنلىقلىكىلەر
بىنۇغۇن ئەلىلىچىغا نەنەنلىقىنەن مەكتەپ
ولىيەت لىساپ دەن ئادەتلىقىيەت نەممەنلىقىنەن
ئەلەنلىقىنەن ئەنەنلىقىنەن زەنگە، زەنگىمەن دەن

ئەنەنلىقىنەن ئەلەنلىقىنەن ئەنەنلىقىنەن
ئالىلە دەن ئەنەنلىقىنەن ئەنەنلىقىنەن
ئەنەنلىقىنەن ئەنەنلىقىنەن ئەنەنلىقىنەن
ئالىلە دەن ئەنەنلىقىنەن ئەنەنلىقىنەن

ئەنەنلىقىنەن ئەنەنلىقىنەن ئەنەنلىقىنەن
ئەنەنلىقىنەن ئەنەنلىقىنەن ئەنەنلىقىنەن
ئەنەنلىقىنەن ئەنەنلىقىنەن ئەنەنلىقىنەن
ئەنەنلىقىنەن ئەنەنلىقىنەن ئەنەنلىقىنەن
(بىزىزىنەن ئەنەنلىقىنەن ئەنەنلىقىنەن)

ئەنەنلىقىنەن ئەنەنلىقىنەن ئەنەنلىقىنەن

لەقايىت نەزەرەن سەلىمان يەمېھا يەنەمە
ئاشانىيەمە ئاخەشىنىيەن بىستەمە ئامىت يەنەمە قىلىتىقىچەن بىنەمەك
لەقايىت نەزەرەن سەلىمان يەنەمە ئامىت ئەنەنەن ئەنەنەن

ئەسلىھەش خاندەن نەھەن ئەنەنەن

ئەنسەنلەخت تەجەنەقە رەنمەلە

تالڭا نۇرىغا ئوخشايسەن، تاتاڭ نۇرىدۇر ئەس-يادىڭ،
تاڭدا كېتىپ ئەنمەت، تاتاڭ بىلەن كەلدىڭ مېنىڭ ئالدىنغا.
نۇرنىڭ كۆيى ھەمىشە سېنىڭ چەككەن پەريادىڭ،
نۇردىن پۇتكەن باغرىڭى ياقتىڭ زۇلمەت باغرىمغا.
ئاقىرىپ ياتىنىڭ يايپىشىل ئارچىلارنىڭ بەرگىدە،
ئارچىلارنىڭ قەددىدە سېنىڭ بىلەن سۆزلەشتىم.
قايدىل بولماي كېلىمەن تەقدىرنىڭ بۇ تەركىگە،
ھەسرىتى يوق كىشى يوق، ھەسىرتەلەرگە ئۆزلەشتىم.
چوققىلارنىڭ ئۇستىدە ئۇچتۇڭ دائىم قول بۇلغاب،
ئاق ئىگىنە ئوخشايسەن ئاق گۈللەگەن ئۆرۈككە.
ئايىغىڭىدىن ئاققان نۇر ئۇسسىۇل ئويىنار بەل تولغاپ،
(ھيات قاچان ئېرىشكەن بۇنداق گۈزەل كۆرگە؟ !)
چىمەنلەرەدە چىمەن سەن غۇلاچ يايغان چۈشىسان،
ئىلگىرىكىدەك يەنلا قۇچاقلىشىپ تويمىايمىز.
گۇناھلاردىن، غەملەردىن پاكىز لانغان قۇشىسان،
لەززەت يۈكلەپ دەملەرنى ھەرگىز مۇ بوش قويمىايمىز.
گۈل تۈۋلىگەن ئېدىردا سەۋدا چېكىپ ھەئاخشام،
گۈلدەستە قىپ كۆتۈرەر گۈلگۈن-گۈلگۈن گۈل سېنى.
سادا قۇيۇپ قۇلاققا ياشلىقتىكى شۇ ناخشام،
سەن سالغان ئوت كۆيدۈرۈپ، يەنە قىلار كۈل مېنى.
پەلەمپەيلەر سوزۇلغان، پەلەمپەي كۆپ ھياتتا،

هەر پەلەمپەي ئالدىدا سەن تۇرسەن بىراقتا،
تامدىن چىقىتىڭ پەرىدەك، كۆكتىن چۈشتۈڭ ۋەھىيدەك،
شۇنداق چىقىش بولمىسا، قانداق تۆزەي پىراقتا.
ئەسلىش دېگەن قانداق **كۈچ**،
قانداق قۇدرەت تەڭداشىز،

ئاق يۇلتۈز ئىچىلىقىن ئوقىچى بېرىجىن نەزەرلەتىۋەتىن
وۇغۇرۇقىنىڭ ئەكتەرىنىڭ ئەلمەتلىكىنىڭ ئەنلىقان وۇمماھى ئاماڭ
نەزەرلەتىۋەتىن ئەستەلەك ئەلمەتلىك ئەلىنىشىل ئەنلىقان ئەل نەزەر
ئاق يۇلتۈز ئىچىلىقىن ئوقىچى بېرىجىن
ئەنلىقان ئەل ئەنلىقان ئەل ئەنلىقان ئەل ئەنلىقان ئەل ئەنلىقان ئەل ئەنلىقان ئەل
يوللارسىمان سوزۇلخان بۇ ئۆمرۈمنىڭ ئۆستىدىن، ئاك، دەك
شولا سۆرەپ كەلگەندىڭ سەن يېگانه ئاق يۇلتۈز.
ئاپئاق-ئاپئاق چىچەكلىگەن چىچەكلىرىنىڭ ھۆسىنىدىن،
ھامان دەيتتىم، بەختىم ئاسىمان، سەن ئۇندىكى تاق يۇلتۈز،
ئالتۇن كوكۇل، ئالتۇن يايلاڭ بويىلىرىمغا ئورالغان،
جان يايرايدۇ قاناتلىنىپ قانچە مەھكەم بوغۇلسام.

باغرىم مېنىڭ بويىقىڭدا مەڭگۈلۈككە بويالغان.

تۇغۇلىمن سېنىڭ ئۈچۈن يەنە بىر رەت تۇغۇلسام.

كىرپىكىڭدىن توڭۇلگەندە تىلىسىماتتەك ياغدۇلار

سەندىن ئەمدى يېڭى بىر جان، كەۋسىرسىمان دەملەرنى،

خۇيىلىرىڭدىن يايراپ كەتتى ئايىدىڭ كۆلده ئاق قۇلار،

كۆڭۈل يارام خەقتىن ئەمەس، سەندىن تاپتى ئەمەرنى.

باللىقىم، يىگىتلىكىم سىڭگەن ساڭا يامغۇرەك،

بىلىمەنكى، سەن ئۇلارنى نۇر ئىچىدە ساقلايسەن.

مۇھەببىتىڭ دائىم قىسسا مېنى خۇددى ئامبۇرەك،

ئۇمىدىمىنى ھەر قەدەمە، ھەر دوقالدا ئاقلايسەن.

ئاھ، ئاق يۇلتۈز، ئاھ، ئاق يۇلتۈز تەقدىرمنىڭ يۇلتۈزى،

تالا ي باسقان قارا تەلەي يورۇقۇڭدا ئاقاردى.

سېنىڭ كۈلکەڭ، سېنىڭ جىلۋەڭ ھاياتىمنىڭ يىلتىزى،

ماڭا كەلگەن دەرد-ئەلمەر سېنىڭ بىلەن تاتاردى.

ئاھ، ئاق يۇلتۈز، ئاھ، ئاق يۇلتۈز بارلىقىمنىڭ ئۆزسەن،

كۆيۈكىلەردىن كۆيۈپ چىققان كۆيلىرىمنىڭ كۆزىسىن.
 ئالما بولدۇم ئالقاندا، ئېگىلمىستىن تىك تۇردۇم.
 مەن ياخىراتقان ناخشىنىڭ ئاھاڭىسىن، سۆزىسىن.
 قىرانلىقىم، بوازايلىقىم سەندە ئىكەن ئىزدىسىم،
 بۇ دۇنيادا كىم كىمگە يار، كىمنىڭ قەدرىن كىم بىلگەن؟
 ئاھ، ئاق يۈلتۈز، ئاھ، ئاق يۈلتۈز سېنى مەڭگۈ قىز دېسىم،
 بۇ سۆزۈمگە كىم سۆيۈنۈپ، كىم ئىشىنىپ، كىم كۈلگەن؟
 مۇقىددەسلىك، سۆيۈملۈكلىك سويۇلمايدۇ تېنىڭدىن،
 ئامەت توّكۇپ ئۇپۇق ئۇزىرە جىمىرىلايسىن، ئۆچمەيسىن.
 كەچىش كۈنلەر بەلگىسى بوب جان ئايىرلىغان جېنىڭدىن،
 كۆچسە كۆچر تاغلار، ئەمما سەن بۇرجۇڭدىن كۆچمەيسىن.

لەلەپە يەخ تاھىتىنە انتىقىتىنە ئەلىنىتە ئەپەن
 1999-يىل 8-مارت، ئۇرۇمچى
 كەچىش كۈنلەر بەلگىسى بوب جان ئايىرلىغان جېنىڭدىن
 كۆچسە كۆچر تاغلار، ئەمما سەن بۇرجۇڭدىن كۆچمەيسىن
 لەلەپە يەخ تاھىتىنە ئەلى يەن بەقىرىپ رەلەپە ئەپەن
 كەچىش كۈنلەر بەلگىسى بوب جان ئايىرلىغان جېنىڭدىن
 كۆچسە كۆچر تاغلار، ئەمما سەن بۇرجۇڭدىن كۆچمەيسىن
 لەلەپە يەخ تاھىتىنە ئەلى يەن بەقىرىپ رەلەپە ئەپەن
 كەچىش كۈنلەر بەلگىسى بوب جان ئايىرلىغان جېنىڭدىن
 كۆچسە كۆچر تاغلار، ئەمما سەن بۇرجۇڭدىن كۆچمەيسىن
 لەلەپە يەخ تاھىتىنە ئەلى يەن بەقىرىپ رەلەپە ئەپەن
 كەچىش كۈنلەر بەلگىسى بوب جان ئايىرلىغان جېنىڭدىن
 كۆچسە كۆچر تاغلار، ئەمما سەن بۇرجۇڭدىن كۆچمەيسىن
 لەلەپە يەخ تاھىتىنە ئەلى يەن بەقىرىپ رەلەپە ئەپەن
 كەچىش كۈنلەر بەلگىسى بوب جان ئايىرلىغان جېنىڭدىن
 كۆچسە كۆچر تاغلار، ئەمما سەن بۇرجۇڭدىن كۆچمەيسىن
 لەلەپە يەخ تاھىتىنە ئەلى يەن بەقىرىپ رەلەپە ئەپەن
 كەچىش كۈنلەر بەلگىسى بوب جان ئايىرلىغان جېنىڭدىن
 كۆچسە كۆچر تاغلار، ئەمما سەن بۇرجۇڭدىن كۆچمەيسىن

، خەنچىغانە بىتىپىزىلەمەنەققىزىخەن
لەلە ئەلەپىلەلەن ئەلشەھىز ئاخەقاڭە.

سەپەر كۈيلىرى

، بىكەپىخەنە دەمالە ئەلەپىلەنەمەنە

بىلەل ئەلە ئەلەنەن بىتىپىزىلەمەنە

، بىكەپىخەنە دەمالە نەزەر كەلە

تۇپرىقىڭغا قويغاندا قەدەم، مەمىسىزلىققىزىخەن

گۈلتاج بولدى بېشىمغا ئاسمان.

ئاي تۇتقۇزدى قولۇمغا قەدەم، ئەمەلە

نۇردىن پۇتىنى سەن بەرگەن داستان.

نەلەل نەزەر كەلە ئەلىسەنەن اەنەنە

ئۇپۇق دەسىسەپ كېتىپ بارىمەن، يەلپەل

دەۋرەپ كەتتى شولىلار پۇتۇن،

گۈل بىرگىدىن ھۆللەر ئالىمەن، ئەھىمان

گۈللەرگە ئاب ئاچىغىز يېلىك ئەلە

كۈي بەرگىنىم ئۈچۈن.

لەپەل ئەلىسەپ ئەمەن ئەمەن

دۇپۇلدەيدۇ يۈرىكىم ھەيران،

چۈنكى تىلسىم سۆزلەر ئالدىمدا.

ئۆزگە سۆزلەر غېرىپ ۋە ۋەيران،

ئېغىنايدۇ قۇياش باغرىمدا.

وەلەعتسىمە ئەلەنەن بەنەنەن تەھەنەنە

شۇنچە ئۇمرۇم گۈلدەك سۇلۇپتۇ،

يولۇم چۈشىمە ئەجەبمۇ سائى.

شۇ ئۆمرۇ منى بېرىپ تۇرۇپتۇ،
خۇلقۇڭ چۈشكەن باغلىرىڭ ماڭا.

كەمىيەت

چىمەنلىرىڭ قالدى شۇقىرلاپ،
دېدى، بىزدىن سۆيگۈ ئال، شائىر.
سادالاردىن قالدىم پىچىرلاپ،
كۆزلىرىمىدە كارامەت ھازىر لەخلىق ھەمەن
نەمىشلەنلىكىنىڭ لەخەشىپ نەماھىر لەتامەن
دىلدەك يارقىن كۈندۈزلىرى ھامان، يەڭىن
كۆرسىتىسىدۇ ئەلتۇن تەختىنى ئەنلىك
بۇنداق ھېسلىار چاڭلاردىن ئامان،
ئاپتاپ تۆكەل ئەسلى ئەپتىنى ئەنلىك
نەتەنلىكىنىڭ لەتامەن بەقىقەت
بۇلبوللارغا ئايلانماي بۇندى، بىچىپ رامەن
ئاياغ ئېلىپ يۈرمەك بەك قىيىن،
ھەرقىددەمە ئېيتىمىساڭ ناخشا،
تاپقان ئىشقىڭ بولىدۇ ئىيىن .
كۆرك ئىزدەپ كۆرۈكلىرى^① دىن ھەم،
يۈرگەندىم ئېسىرىم تۈرۈپ،
قوۇدرەت بولۇپ مەڭگۈ مۇستەھكەم،
مەيلىمنى ھەم ئالدىڭ سەن ئۇتۇپ بەنەن
كەللىك قىقىقەن ئەقىشىنى وەھا بىر

① بىر خىل ئوت.

ئەمدىكىسىسە سېنىڭىش توغرىڭىدا،لىتىقل
ئۇزلۇقىمۇ سەن، امۇھەبىدەقىمۇ سەن بىخىلە
كۈي دېڭىزى دەلقۇن ئۇرغاندا، بىخىلە
كۈي بوب ياغاي قوچىقىڭىغا مەن بىمالى
لەڭىغىلە

، باختانىي رەباھەچە

2

باقىلار ئىچىرە قالدىم تەمىزىپ، بىتىشەپ
ياپراقلاردىن ھەم سورىدىم يول بىلەلىم
ئالىملارنى مەڭىزىڭىمدى دەپ، ئەتكەنماھى
پۇتاقلارغا ھەم ئۇزاتىسىم قول، بىتىشەپ
ياپراقلاردىن ھەم سورىدىم يول
، بىتىشەپ رېبىلە ئەتكەنلىكلىلە

شاختىن تامار قىياقدا شەرابەت، رېنلە
ئېغىنایدۇ ئىپارلاردا يەل نىنە كەشلىلە
نازلىرىڭىنى تەكرا لارنى پەقتە ئەنەن ئەنەن
بۇلاقلاردا چاقنىغان لەھەل اىلە رېنلە
ئېغىنایدۇ ئىپارلاردا يەل.

دې سەنتە مەمالەت مەجىھە ئەڭىلە
شۇنچە گۈزەل بۇلار سەنمۇ ھەي بىتىتەت
ئولاشتۇرۇپ گۈلنى چۆرەڭىھە، بىتىتەت
تەيىيار قىلىپ لەۋلىرىڭىدە مەي ئەللەت
چىلللىدىڭىمۇ مېنى بىر جەڭىھە، بىتىتەت
ئولاشتۇرۇپ گۈلنى چىمەنگە.

باقتىڭ كۆككە، دۇرۇلدەپ شۇئان،
 ئايغىڭخا تۆكۈلدى يۈلتۈز، نەمەنلەنە
 دېدىم شۇنداق ھۆكمىڭگە پىنهان، رەمەت
 يارالمىشىڭ نىمانچىلا ئۈز ؟ بە يېرىجە
 ئايغىڭخا
 تۆكۈلدى يۈلتۈز .

رىۋايهتىن چۈشتۈڭمۇ يەرگە،
 چۈشتىن سىرغىپ چىقىتىڭمۇ ياكى؟
 هاياندا ئايلىنىپ پەرگە، نەكەنلەنەپ
 بۈلۈتلارغا قوندۇم گوياكى، نەكەنلەنەپ
 چۈشتىن سىرغىپ چىقىتىڭمۇ ياكى،
 رامەنلىك ئەنلىك ئەنلىك ئەنلىك ئەنلىك
 غايىبلارنىڭ غايىبى ئىميش،
 دىلنى دىلغا مەڭگۈلۈك باغلاش، نەنلەنە
 يايراشلاردىن كەلمەكتە تېۋىش، نەنلەنە
 يوق ئۆزۈمنى بىناۋا چاغلاش، نەنلەنە
 دىلنى دىلغا مەڭگۈلۈك باغلاش، نەنلەنە
 رامەنلىك ئەنلىك ئەنلىك ئەنلىك ئەنلىك
 باغلار ئىچرە قالدىم تەمتىرەپ،
 تەمتىرىسىم قۇت قوندى ماڭا، نەنلەنە
 تەقدىر دېگەن ئىنە شۇنداق گەپ، شەڭلەنە
 شاھلىقىمىنى ئۆتۈندۈم ساڭا، نەنلەنە
 تەمتىرىسىم قۇت قوندى ماڭا، سالىخە
 عەڭىمىسى رىنامە بەنلەنەشىڭا

بە ھېچىغا 3 قىسىمە مەنخۇنەس بەد
 رەبىبة ئەلىخان لەپەن بەغىنە
 ئەجەب مەپتۇن باقتىڭ شائىئى قىزغا
 تىرىمىھەستىن قانداق تۇرای مەن بەخال
 كرپىكلىرىڭ بىگىز كەن بىگىز، زەم
 سانچىشىغا قانداق چىداي مەن،
 تىرىمىھەستىن قانداق تۇرای مەن بەخەن
 بىقىپەن ھەلسىقىپەن ئەللىقەن بەھەتىل
 قۇر تىزپىسەن مېنىڭ ھەقلىمەدە سەت
 تۈيغۇلاردا يۈرەك چېپىشار بىلەن فەستىل
 بىر سۆبات بارىكۆركەم قەددىنگە، سەلى
 ئىجازەتسىز ئاپتاپ يېپىشار،
 تۈيغۇلاردا يۈرەك چېپىشار بەن لەمەن
 ئەتلىك لە ئەلمەن ئەلە ئاخماپىن لەخەل
 سەترىلەرگە مىزانىڭ قاتتىق، ئالماڭ
 سەن تۈزمەيسەن ئۇلارنى ئەلسىيدام بىشى
 ئىكەن شۇڭىل كۆيلىرىنىڭ ئاتالىق، لەخەل
 ئەنجۇرلەرگە ئەمدۇرگەن قىيام،
 سەن تۈزمەيسەن ئۇلارنى ئەلسىيدام بىلە
 ئەن بىلە ئەللىقىپەن بىلە ئەنچىكىن بىلە
 خۇيلىرىڭدىن تۆكۈلدۈ دۇرلار، لەختە
 ئۇقتۇم مۇنداق دېدىڭغۇ ماڭا: رەنەلە
 گۆھر بولۇر شائىئىدا قۇرلار، بىلە
 سىرنى پەقدەت ئېيتتىم مەن ساڭا،
 ئۇقتۇم مۇنداق دېدىڭغۇ ماڭا: رەنەلە
 ئەن ئەسماپەن بىلە ئەنچىكىن بىلە

هەر سۆزۈڭدە تۇرسۇن ئەپچىرەپ،
 ئۇرۇپ تۇرغان يۇرەكىنىڭ قېنى.
 يالغانلارنى يۈمىشاتما ئەيلەپ، بىلەپ
 يالغانچىنىڭ قۇرۇسۇن تېنى، سەپتەپتە
 چىن چىرايداڭ كۆزەيىمدىن سېلىنى، بىلەپ
 نەنە ياخىپ قاتىلە لەشىپىلە
 كۈيەيلى بىز بىلەپ كۈيەلەزدە پەقتە، سەپتە
 يانسۇن ئوتقاش، چىقىلسۇن چىقىن.
 تىنقلارغا سىڭسۇن مۇھەببەت، بىلەپ
 قانسۇن ئائىڭىل يىراق ۋە، يېقىن، كامىغىتە
 يانسۇن ئوتقاش، چىقىلسۇن لچىقىن
 لەشىپىو بىلتۈڭ نەستەلەتە
 تاخماق تۆزۈپ ئويىنما، هەرگىز، لەغىتە
 ماڭغان يولۇڭ ھامان تار بولۇر.
 سالساڭ ئەگەرلە ئىز ئۇستىگە ئىز، بىلەپ
 چىققان پەللەڭ ھامان دار بولۇر، سەپتە
 ماڭغان يولۇڭ ھامان تار بولۇر، بىلەپ
 شايىر بولماق ئۇڭاي ئىشىمەنس،
 يۇرىكىڭىنى يەپ باققانمۇ سەن؟
 تىخقا دەسىپ تۇرالامسىن دەس؟ كەنەپ
 ئاقنى ئاپئاپ دەپ باققانمۇ سەن ئەنەپ
 يۇرىكىڭىنى يەپ باققانمۇ سەن؟ كەنەپ
 كەل، كۈيەيلى، سۆزلىرىڭ بەزەق،
 كۈيلىرىمىز دۇردانە بولسۇن.

قېز بىسۇن سەزگۈلەرى پەقەت، بىلت»
 چىمەنلىمىز گۈللەرگە تولسۇن، بىت تەپى
 كۈيلىرىمىز داۋرداڭ بولسۇن. شاشابىر

، نىغان 4 بىن لە لەختىلىج
 تەممىتى يەك اىنلىك تىقىپ ئەغەنلىش.
 ئەجەب تىلسىم چەنۇب تۈنلىزى، بىسىك
 تىلسىم، دىلدار، ئوخشار ئۆزۈز گەنخى
 تىمتاسلىقتۇر تۈنلىڭ تۈنلىزى، ئەغەنلىش
 رەڭى تارتقان تۇتمۇت ئۆزۈڭە،
 تىلسىم، دىلدار، ئوخشار ئۆزۈز گەنخى
 تەنلىك لەلىقەنەن
 ئالەم-ھېكىمەت، لېچىرلايدۇ ئۇ، بايدۇ
 هوشلىرىمنى ھەيرەتكە سېلىپ. پىلىپ
 ئەسەبلەردا ئويناق بىرلىكتۈيغۇ، بىلىخەن
 ياندا قويار جېنىمنى ئېلىپ،
 هوشلىرىمنى ھەيرەتكە سېلىپ، بىلىخەن
 نىغان بىنلىق ئاما، پىشىپا يەلمىتى
 ۋايىسلەمىغىن-مۇشكۇل، ئالدىدا، ئاه بىن
 ئۇمىدىئىڭنى ئۆچۈرمە زىنھار ئەنەنلىخى
 پارلاپ تۇرغان زۇھار باغرىدا، يەلمىتى
 سەن ئىزدىگەن مېھرىگىيە بار،
 ئۇمىدىئىڭنى ئۆچۈرمە زىنھار بىنلىك ئەندىل
 پەڭلىپ ئەنەنلىخى يەلمىتى
 سەپردىسەن، ماشايمىقىڭ ئوق، رېھىپ
 يولداش كېرەك، كېرەك بىر ئۇلىپت.

«تىل پۇتۇلمەي شاھقا ھەمراھ ئوق»
 يۇت تىلىڭنى، كۆرمەيسەن كۈلىپەت،
 يولداش كېرەك، كېرەك بىر ئولپەت.

جانانىڭغا جان بىر ھەر زامان،
 شۇدۇر پەقەت جاندا بار قىممەت.
 نامەردەسەنلىكى، چىرايىڭ سامان، بىرىجىت
 ۋۇجۇدۇڭدا بولمايدۇ زىننەت، بىرىجىت
 شۇدۇر پەقەت جاندىل بار قىممەتلىقىت
 قوليا غلىق مەست دەققە دەملەر، بىرىجىت
 ۋەدىلەرگە قىلما خىيانەت.
 ئەجەل ئۈچۈن تېپىلما س ئەملەر، بىلاڭ
 بىتاب بولساڭ، شۇدۇر قىيامەت، بىرىجىت
 ۋەدىلەرگە قىلما خىيانەت؟
 دېڭىزدۇرسەن چاكى چاك چۆللە، شەھە
 تىنماي لەپىشىپ، لەڭ ئۇرۇپ تۇرغان.
 كېرەك دېسى، دوست ئۈچۈن ئۆئۈل دە،
 يۇرتۇڭ ئۈچۈن ھەم بولغۇن قۇربان،
 تىنماي لەپىشىپ، لەڭ ئۇرۇپ تۇرغان.
 باغلار يەنە شىلدەرلەپ كەتتى، سەھىھە
 سابا كەتتى گۈللەرنى چارلەپ.
 سۇبھى يەنە زېمىنغا يەتتى، شەسىن ئەپەن
 كۆكتە چولپان تۇرماقتا پارلەپ، اىماپ

سابا كەتى گۈللەرنى چارلاپ.

تەمالىخ رېھىغى ئەلتەنەن رېھىبا

، بىسالە لە قالب 5 . بىسەنەن ئاب

تەھلىمەن دەرتەنەن ئەلىتىشىنەن بىا

هالۋايىرەڭ يامزالار ئۆززەرە

نەزەرىمنى چاچتىم تۇش-تۇشقا.

بىرقۇل سالدى بويىنمۇغا گىرە،

ئۇخشىپ قالدىم پەرۋازدا قۇشقا،

نەزەرىمنى چاچتىم تۇش-تۇشقا،

، رېمىسىدەن بىلەلەللىك

كۆز ئالدىمدا پايانسىز دالا،

باغلار تىنماي ئوينايىدۇ ئۇسسىزلىك

شائىر ئەسلى بىر سەبىي بالا،

چۈشلەر بىلەن بولىدۇ مەشغۇل،

باغلار تىنماي ئوينايىدۇ ئۇسسىزلىك.

قەدىم يىللار ئىزىنالىرى بار،

تۇپراقلاردا، تامالarda روشەن،

نۇر نۇقتىلار، كۆز ئاچار بىدار،

پاراغەتتىن سۆزلىيدۇ گۈلشەن.

تۇپراقلاردا، تامالarda روشەن.

سەپ تارتىدۇ رەڭدار ئەسىرلەر،

شان-شۆھرەتلەر ياسايدۇ قىيا.

پاراسەتتىن بىللۇر قدسىرلەر،

تۆكۈپ ئۆتەر دىللارغا زىيا،

شان-شۆھرەتلەر ياسايدۇ قىيا.

تۇرلۇك-تۈمەن سۈرەتلەر ئالدىم، بىلە

تېخى ئۇنىڭ روهى كارامەت.

بال ئىزدىدىم، بالاغا قالدىم،

بىر ئىشتىياق توتتى، قىيامەت...

تېخى ئۇنىڭ روهى كارامەت.

سۆيگۈلەرگە يۆگەپ مەن سىنىپىشىھە

كۆتۈردىمۇ، چاپىسىم دەرىيدەر بىلە

ئىلها مەلىرىم كۆتۈردى مېنى،

ئاسما نلارنىڭ اقەھەر بىلەر كەدەر بىلە

كۆتۈردىمۇ، چاپىسىم دەرىيدەر.

ئەي ئېسىل يەر، ئەي ئېسىل جاھان،

قېنىم بولۇپ ئاقتىڭ ۋوجۇدتا.

تامىچە كۈيۈم بولدى ئوكىيان،

غۇرۇر بولۇپ ئاقتىڭ ئۇپۇقتا،

قېنىم بولۇپ ئاقتىڭ ۋوجۇدقا،

ئەي ئېسىل يەر، ئەي ئېسىل مەسىكەن،

ئۆزەك بولدوڭ نار ۋە نازىمغا.

شاماللىرىڭ پۈرالقلىق ئەسکەن

مەرغۇل بولدى مەڭگۈ سازىمغا.

ئۆزەك بولدوڭ نار ۋە نازىمغا.

لېتە ئېلىلى ھەنەشىن لە

قايناق رهسته، باز بازلىق بازار، مسلتى

ئۇچراپ قالدىم ئۇشتۇمتۇت كىساڭا، كەنگەن

سۆزلىرىڭدىن ئەس-ھوشۇم ئازار پەنچەن

پەرىشتە بوبۇ تۈيۈلدۈڭ ماڭا، مىسلتى

ئۇچراپ قالدىم ئۇشتۇمتۇت ساڭا.

ولىيە كەنگەن بەندى لە

ئۆتتى قەرنە، ئۆتتى زامانلارە، كەنگەن

يەنە شۇنداق اتۇرۇپىسىن، يۇمران بىللەنلىك

روھىغا چالىق قوندۇرلىغانلار، ئەمامىيە

ياشىار مەڭگۇ، بولمىغاي گۈمران، كەنگەن

يەنە شۇنداق تۇرۇپىسىن يۇمران.

كەنگەن لەخاھ پەنچەن بىللەنلىك

بىللەنلىقنى ئىسالدىكى، يادىمغا، شەنەن لەلە

ئاقتى دىلدا سامان يوللىرى يەقىپ يەمال

ئەپسۇن بولۇپ كىردى باغرىمغانلىقىن

ئامەتلەرنىڭ پەرداك قوللىرى، كەنگەن لەلە

ئاقتى دىلدا سامان يوللىرى.

كەنگەن لەشىپ، ئاھلىشىپ كەنگەن لەشىپ

چىمەنلەر دەلگۈل تەرسەك لىايىر اپ، قىشتى

زەپ ئالدىراش چۈشىر، ئىدى تۈن كەنگەن

تۇمۇچۇقلار بەس-بەسلەن سايرلاباپ، كەنگەن

بىزنى قالتىس قىلاتتى، مەپتۇن، بىقىتى

زەپ ئالدىراش چۈشىر ئىدى تۈن.

سەرلار نۇرغۇن ئىدى نەزەرەدە،
تىلىسىم ئىدىق پۇتۇن اتىبىئەت. رەلتەلە
تالاي لىشلار كىرىپ ھەزەرگە، پاڭچەن
چۈمىپەردىدىن قالغان ئەينىيەت، سانقىس
تىلىسىم ئىدى پۇتۇن اتىبىئەت. هەشىپ
لەلەت ھەتھەتىقىخەن بىمالە پاڭچەن

مانا ئەمدى غورىلار قىيام،
سەرلار تومۇر تۇتقۇزدى رايىش. رەستەن
ياشلىق كەتتى، قوللىرىدا جام، دەپى
دېمەك كەتتى لىدىدىن ئاسايىش، لەغىھەن
سەرلار تومۇر تۇتقۇزدى رايىش. لىشلە
رەلمەن مىسۇغىقىت قاتىھەن ئەن

قەدىناسلار جەم بولغان يەرددە،
هاماڭ جەننەت-جەننەتلەر باپايدىل، يىقلەلەل
ئالەم پەقەت پاكلەنار تەرددە، لە رەتكەل
تەرلىك ئەرگە ئەل مەڭگۇباشىدا، سۈپەن
هاماڭ جەننەت-جەننەتلەر بەيدا. مەتكەل
رەپىلاپ ئەنلىكىم اىلدە رەتكەل

پېشىل چۆشلۈك، پېشىل ۋادىلار،
ئىشقىم ئاغارى سەن تىاققا هاماڭ بەندىمەن
ئاھ، قەدىناس، سولما زادىلا، إل بەن
نەدە بولساق بولايلى ئاماڭ، ئەلەنەن
ئىشقىم ئاغارى سەن تىاققا هاماڭ. رەتكەن
ئەن فەرەنەن بەتكەن ئەلەنەن بەن

7 . ئاق قاشتىشى، قاراڭ قاشتىشى، لەن
 ئاراشلىنار قاشتاش قولۇڭدا، بىلەك
 تاشچى يىگىت ھۇنرنىڭ بېشى، بىلەك
 نورلار ئاقار يۈرگەن يولۇڭدا،
 تاراشلىنار قاشتاش قولۇڭدا، بىلەك
 ئۆركەش نۇسخا، قايىنام نۇسخىلار، ئەل
 چىمدەنلەرنى تۇرىدۇ سۆزلەپ، ئەل
 قەد كۆتۈرگەن دانىش، ئۇستىلار،
 سەپەر چېكەر ئەتنى كۆزلەپ،
 چىمدەنلەرنى تۇرىدۇ سۆزلەپ.

جان ئانامى ئەسىلىپ دەرھال، سەھىپ
 بالىسىنى ئېمىتەر ئانا، لەن ئەلىشلىشلىك
 سىمالاردىن بولماقتىمن لال، سەھىپ
 سەنئەت مانا، مۇھەببەت مانا، سەھىپ
 بالىسىنى ئېمىتەر ئانا بىقى لەن ئەلىشلىك

مەڭگۈ خۇشتار مەجنۇنغا لەيلىق، بېمۇن
 قىسىلىرى تۈگىمەس زىنەر، سەھىپ
 كىمنىڭ كىمگە گەرمچۇشىسى مەيلى،
 دەسىلەپ كۆزدە بولىدۇ ئىزھار، سەھىپ
 قىسىلىرى تۈگىمەس زىنەر، سەھىپ

بۇۋاي ئېيتار گۆدەكە چۆچەك ،
قاپلار كۆكىنى ئۇچار گىلەملىر .

بۇز ئاچىدۇ شۇئان كېلەچەك ،
ئاپتاك يۈزلىوك باغۇ ئېرىملىر ،
قاپلاپ كۆكىنى ئۇچار گىلەملىر .

تاش قۇياشقا ئايلىسنان دەمدە ،
ھۇنەر دېگەن ھۆسىن-دە ، ئەرگە .

پاك ھاۋانى ئىزدىسىڭ ، بەندە ،
يول سال مېونەت ئەۋجىگەن يەرگە ،
ھۇنەر دېگەن ھۆسىن-دە ئەرگە .

پەمانەن 8 مەنۇچەن مەلبىپەن بەندە

چۆل كېيىكىم كۆزۈلچەر اقلاب ، نە
باشلىرىمغا يېقىلدى تاغلار .
ئەسلىرىمىنى كەتتى ئاراقلاپ ،
يۈركىمە تىرىلىدى داغلار ،
باشلىرىمغا يېقىلدى تاغلار .

زەپمۇ قارا ، ئەجەبمۇ تىنىق ،
كۆزلەر سەندە بار ئىكەن ھەيوات .
بىر قارىدىڭ ، مۆجيىزە ئېنىق ،
جاھىل ھېسلىار بولۇشتى بەربات ،
كۆزلەر سەندە بار ئىكەن ھەيوات .

قۇش چۈشىدەك چۈشۈمنى ئەسلىپ،
 قارايتىم شۇ قارا كۆزلەرنى،
 چايىناب باقتىم ياشلىقتا دەسلىپ،
 قارا كۆزگە ئېييقان سۆزلەرنى،
 قارايتىم شۇ قارا كۆزلەرنى.

جۇپ ئوغلىقىڭ شۇنچىلىك يۈمۈران،
 ئۇر كۈپ قارا يىراقتا تۇرۇپ،
 ئايسو لۇنى يادلىدىم شۇئان،
 سېغىنىشنىڭ ئوتى لەڭ ئۇرۇپ،
 ئۇر كۈپ قارا يىراقتا تۇرۇپ.

قورقما، سېنى مارىمايدۇ ئوق،
 هەيران كۆزلەر مارىغان بىلەن،
 تۇيغۇن بولساڭ بالا-قازا يوق،
 مەڭگۇ ئەركىن ياشايىسىن لېۋەن بىنهى
 مەڭگۇ كۆزلەر مارىغان بىلەن.

ئىپارلىرىڭ يەتسە ۋايىغا،
 تاشلا، زېمىن ئېتە كلىرىگە بې پىرىج
 رسقىڭ تولۇق ھامان جايىدا،
 هەتتا يانتاق چىچە كلىرىنە،
 تاشلا، زېمىن ئېتە كلىرىگە بې پىرىج

چۆل كېيىكىم تەڭداشلىز ئوماق،
 سوّيۇملۇكسەن، ئېسىل اپېرى جانسەن،

جەۋلانىڭغا بۇندام مول قوناق، نېھەن
 ئۆزۈڭ بىر بىگ، ئۆزۈڭ بىر مانسەن؛
 سۆيۈملۈكىسىن، لەپىشىل بىر جانسىن.
 بىرىمەن بىقىپتىن ئەنلىك ئەنلىك
 بىرىمەن بىقىپتىن ئەنلىك ئەنلىك

گۈل ئىسىلىك گۈلدار يۈرۈت ئەستىه،
 مۇشائىرە قىزىغان ئاخشام لە بىچىغا
 ماڭا سۇندۇڭ ئېسىل گۈلدەستىه، بىسىل
 ياكىرىغاندال شېئىرلا ۋە ئاخشام، شىتىخېت
 مۇشائىرە قىزىغان ئاخشام لە بىچىغا

بېلىنجايىدۇ شەپەق دىللاردا، لە ئەنلىك
 ئۇلۇغلىنار ئىزگۈلۈك پەقەت. ئەنلىك
 جاهان-جاهان امەن تىللاردا: بىرىمەن بىقىپ
 مېھنەت-جەننەت، مېھنەت-مۇھەببەت،
 ئۇلۇغلىنار ئىزگۈلۈك پەقەت. بىچىغا

چاقناب ئۆتەر لقا تىس مىسىز الار، لېتىك
 كىرىپ كېلدر نەۋائى ئۆيگەن، كەشكەن
 جىلۇشىلدە غالىب جۇلalar بەتلىقىس
 ئايلىنىدۇ مەڭگۈلۈك كۈيگەنلىك لەتىمە
 كىرىپ كېلدر نەۋائى ئۆيگەن، كەشكەن

دېرىزىدە بېپىلىدۇ ئاي، سەتىپ ئەنلىك
 بۇگۈن ئاي بەك دىلدار دىلدار لە بىقىپ

ئۇيىدى ئۇ، كۆمۈشلەرگە بايىت، ھېنىيە
تاڭلار بىلەن كۆزۈشىر دىلدار، نەبىل
بۈگۈن ئاي لاباك دىلدار و دىلدار. نەبىل

قىلىۈرلى شائىرىز، ئۆزى ھەم شائىر، يەن
ئاي يۈزلىكلىرى قىلىڭلارغۇ لال قىشىڭ
سۈمۈ، ئوتقۇمۇ شېئىركەن، لەپاپىر، نەن
ئوتتا قالدىم، كۆيمىدى ئەمام؟ ئەمام؟
ئاي يۈزلىكلىرى قىلىڭلارغۇ لال قىشىڭ

قۇۋۇناب تۇتتۇم كېلەچ كە گۈل، كە
گۈلدار يۈرۈتنىن گۈلدەستە ئېلىپ.
كۆزلىرىمگە كۆرۈندى ئۇدۇل، يەن
يۇمران ئوغۇل ئىشتىياق سېلىپ،
گۈلدار يۈرۈتنىن گۈلدەستە ئېلىپ.

لەسىك لە 10 لە سەتىنە راھە
ئەنچىغا بىتىخىنە سەتەنە بىاھىل
ھەيران باغۇ بېھىشباğ، چارباغ، ئەڭ
نەزەر باغلار ھېسابىسىز بۇندادىن
شەربەتلەردىن قەد كۆتۈرەتتىغان، ئەھىل
باغ تەبىئەت ئوغۇل-قىز بۇندادىن
نەزەر باغلار ھېسابىسىز بۇندادىن
يەنە چاپچىپ كەتتى ئىلھامىم، ئەھىل
يەنە چىقىن چاقتى قاراسلاپ بە رېلىك

مهیگه تولیدی یوره کته جامیم،
یاندی کوزله رینه چار اسلاماپ،
ینه چیقین چاقتنی قار اسلاماپ، نمیخواهد

ئەي، كەۋسەر يۈرت، باغرىڭغا ياستىڭ، ئاشقىڭنى مەين ئەللەيەپ. بانچىرىڭ يەل بويىلىرىمغا بۇيۇڭنى چاچتىڭ، ئېپار ئىچىر قالىدىممن لەيلەپ، لەتەن ئېپار لارنى ئۆتتۈم كۆپ چەيلەپ.

سالاملاشتم گیا هلار بلهن، پکنه
سه مسم ئۈچۈن ئىسمى ئىدى يات، ماھى
بۇيى ئەتىر، خۇيى بەك لېۋەن، ماھى
جهىنەتلەرگە تەركىب ۋە نامزات،
سه مسم ئۈچۈن ئىسمى ئىدى يات، ماھى

قول ئۆزاتىسم شاخلارغا ئاستا،
يامراپ كەتتى تەنگە بىر لەززەت.
ئاڭلىدىم مەن يېڭى بىر ناخشان، ايدى
تاپتىسم ئۆممۈز يەنە بىر نۆۋەت، ئەندىت
يامراپ كەتتى تەنگە بىر لەززەت، ئەندىت
ناۋا ئىزدەپ كۆڭلۈم تەلىپۇندا، ئەندىت
جان رىشتىسى تارىڭىدۇر دۇتار.
دىلبىر كۈيلەر تۇغىدەك يەلىپۇندا، ئەندىت
ئىثارنى ھەمتا ئالىمنى ئۇتار، سەقىھى ئەندىت

جان رىشىسى تارىخىنى دۇتار .

قانداق پارلاق تاڭلار ۋە ئاپتاپ سالىڭ
 قانداق ئوچۇق بىغۇبار ئاسمان سىلىخىن
 ئارمانلاردهك يۈلتۈزلار چاقناپ، سىھىت
 يۈلتۈزلارنى باغرىغا باسقان، سىھىتە
 قانداق ئوچۇق بىغۇبار ئاسمان سىلىخىن

سۈرۈكلەرنى سۈرۈدۈم تالاي ارىرت، سىھىت
 تۈزەلمەيمەن پەيلىڭ تۈزەلمەي. سىھىت
 باغلۇ ئىدىڭ، سالدىڭ مۇھىبىت، سىھىت
 كېتەلمىدىم مېھرىم ئۆزەلمەي، سىھىت
 تۈزەلمەيمەن پەيلىڭ تۈزەلمەي. سىھىت

ھەيران باغۇ بېھىشباگ، چارقباغ، سىھىت
 نىزەر باغلار، لىراھەتباغلىرىم، سىلىخال
 كۆرەلىسىم، داڭا يۈكسىك تاغ، سىھىت
 كۆرەلىسىم، لىھەسرەت، داداغلىرىم، سىھىت
 نىزەر باغلار، لىراھەتباغلىرىم سىلىخال

11 شىھىتىن ئىچىن ئەندىملىكلىرىم
 يۈرتىلار ئارا كېلىمىن مەستخۇش، سىھىت
 سۈزەر كۆزگە ئىلاھىر ئىمكان، سىھىت
 هەر كەڭلىكتە يوقاتتىم ئەس-ھوش،
 هەر كەڭلىكتە بىر بېھىش پىنهان،

سۈزەر كۆزگە ئىلاھى ئىمكەن.

ئايداليلار ئەجەب ھۆسندارلار، بى رەئىتلىك
ئاڭلىغىنا، سالماقتا سۇران، بى رەئىتلىك
قىدىم روھلار بەكمۇ تۈگۈندار، بى رەئىتلىك
لدۇھىسىدە ھامان اپرى ئۇران، بى رەئىتلىك
ئاڭلىغىنا، سالماقتا سۇران، بى رەئىتلىك

سوّيەر بولساڭ، ئانا يۈرتنى سوّي،
تىكىنىدە تىتىلسۇن يۈرەك، بى مەمامەت
كۆيىر بولساڭ، ئوتلىرىدا كۆي، بى دەپل
گۈزەل يوقتۇر ئۇنىڭدىن بۆلەك، بى تېرىجى
تىكىنىدىن تىتىلسۇن يۈرەك، بى مەمامەت

مەن باشقىچە كۈيلەيمەن ئەمدى، بى مەممەت
ئالغاندىكىن باشقىچە ئىلهاام، بى دەپل
بىر يارقىنىلىق زېونىمىگە كەلدى، بى مەممەت
تۇتۇۋالاي ئۇنى مەن ئىلداام، بى مەمامەت
ئالغاندىكىن باشقىچە ئىلهاام، بى دەپل

مۆھۇر بولۇپ بېسىلىدىڭ جەزمەن،
ئۇستىخانغا، ھۇجەيرە، جانغا.
بەرگەن سوّيگۈلەن باغرىمنى كەزگەن،
ۋە قۇيۇلار قان بولۇپ قانغا،
ئۇستىخانغا، ھۇجەيرە، جانغا.
لەپىن شەھىپىن سەلمەن

ئالتۇن تارتقان تارازىلارمۇ،
 تارتالمايدۇ زەررەڭنى ھەرگىز.
 ئاسمان ئاچقان دەرۋازىلارمۇ،
 سىخدورالماس مەررەڭنى ھەرگىز،
 تارتالمايدۇ زەررەڭنى ھەرگىز.

سېنى سۆپۈپ، قۇچاقلاپ يۈرۈپ، خەلقەنچە
 سەزگۈلىرىم بولدى ئوکيان.
 ھەر ياپراقتا يۇلتۇزنى كۆرۈپ، رىلىڭىز
 يۇلتۇزلىرىم ھەم بولدى قىيان،
 سەزگۈلىرىم بولدى ئوکيان.

1998-يىل 20-ئاينىڭ 21-ماي، ئۈرۈمچى.

، چىغانىڭ ئەندىملىرىنىڭ ئەنلىكلىرىم
 لەئەنلىكلىرىنىڭ ئەنلىكلىرىم

دەنلىكلىرىنىڭ ئەنلىكلىرىم
 نەنچە ئەنلىكلىرىنىڭ ئەنلىكلىرىم
 دەنلىكلىرىنىڭ ئەنلىكلىرىم
 نەنچە ئەنلىكلىرىنىڭ ئەنلىكلىرىم

، 24-ئاينىڭ 2000-ئاينىڭ 25-ماي،
 ئەندىملىرىنىڭ ئەنلىكلىرىم
 ئەنلىكلىرىنىڭ ئەنلىكلىرىم
 ئەنلىكلىرىنىڭ ئەنلىكلىرىم

، بىچەكلىكلىقلىقلىك نەتاك
 بىچەكلىقلىقلىقلىك نەتاك
 بىچەكلىقلىقلىك نەتاك
ئاي
 بىچەكلىقلىقلىك نەتاك

سۆيۈملۈك سۇمباتىسىن ئاسمان قەھرىدە،
 تۇرسىن زېمنىگە كۈمۈشلەر تاشلاپ.
 گۈللەرنى تېرىپىسىن كىشى بەھرىگە،
 ئىپارلار، ئەترىلەر سۈيىنى باشلاپ.
 ئۇنۇڭنى ئاڭلىماي كەلسەممۇ دائم،
 ئەبەدى خۇشتارلىق تالىقتۇر سائى.
 دوستلارنىڭ دېخىدىن يېمىدىم ۋايىم،
 داغلانى ئۇنتۇشنى ئۆگەتتىڭ مائى.

تۇمان ۋە بۇلۇتنى يېرىپ كېلىسىن،
 كۆڭۈلدىن سۈرۈلەر شۇبەيلەر پۇتۇن.
 كېچىلەر باغرىنى تىغدەك تىلىسىن،
 سايىلەر بېشىدىن چىقىدۇ تۇتۇن.

ئاجايىپ چىرايىلىق ئەسنانلار بولار،
 سەن تالغا جىلمىيىپ قونغاندا ئاستا.
 بىغۇبار روھلىرىم روھىڭغا تولار،
 بەك يۇمران ئىدۇققۇ ئىككىمىز باشتا.

ئانامنىڭ ئىتى سەن، بالامنىڭ ئىتى،
 تۈرسەن ئۇلارنى تەكىارلاپ ھامان.
 يۈزۈڭگە پۈتۈلگەن بەختىمىڭ خېتى،
 مەن يەردىق سەن لىكۆكتەن بولايىچ ئاپانلىسىت

14-يانۋار، ئۇرۇمچى 1998-يىل لەغىن سىلىلىك نەممىتىپلىرىنىڭ
 ، كەللىي رەقىمەن پەنجىزىمىلىماي
 ، لەغىن سىلىلىك پەخشىپ قىدا ىمىدىسىپ
 ، كەللىدە رەسىپى ئادەتلىقىخ رەكتىشىن.

، لەھنەن نەميمىتلىك لەھىغىلە رەھىغىلە
 . بىنەتايىن نەمسالا نەزەريي رەنقاڭالىش
 ، بىلەپتەشەنگىزىن بىنەتەن شەنھەن
 . پەنجىزىن نەميمىتىجىن سىكلەشىنە رەكتىپنىك

، خەلخىما ئەستىسەن بىنەتەن نەميمىتىجىن رەنقاڭىزىن
 ، كەپنەتەن بىنەتەن نەميمىتىجىن سىنقاچىزىن
 ، خەلخىت نەميمىتەتىسىدە خەلسەپ نەپەلە رەھى
 ، كەپنەتەن بىنەتەن نەميمىتىجىن دەكتەتىجى

، شەنەن بىنەتەن ئەنلاپ رەقلەغا
 لەقىك ئەنخەندىن ئەلمىنە بىنەتەن ئەنخەندىن
 ، شەنەن لەقىك ئەنخەندىن بىنەتەن ئەلمىنە
 لەقىك ئەنخەندىن ئەنلاپ ئەنلاپ

رېتىپ ئەلمنىڭ كالب نى نىز رېتىپ ئەلمنىڭ كالب

نەلەم بىلا بىلا بىلا بىلا بىلا بىلا بىلا بىلا

رېتىپ ئەلمنىڭ كالب نى نىز رېتىپ ئەلمنىڭ كالب

ئېسىلىپ كېلىمەن ئاياغلىرىڭغا

ئېسىلىپ كېلىمەن ئاياغلىرىڭغا، 8901-41-11-11-11

يەلمايەسلىرى كۆپ ئۇچقۇر يىللار.

چىدىدىم لەۋ چىشىپ تايانقلرىڭغا،

تاڭدىكى گۈللەردەك يورىدى دىللار.

قاياخۇنى قاياخۇغا چاتمايمەن زىنھار،

شادلىقنى ھەر يەردىن ئالىمەن ئۈلگۈپ.

كەچۈرمىش دېگەن بىر ئەڭگۈشتىرىم بار،

ئانچىكى غەشلىكتىن كەتمەيمەن ئۇركۈپ.

ئۇمىدىنى ئۇرمائىمەن ئۇمىدىسىزلىككە،

ئۇپۇقتىن كەچمەيمەن يەتمەي تۇرۇپلا.

ھەر قاچان پەسکە-مەست قارايمەن تىككە،

كەتكەنگە چىقمايمەن كەتمەي تۇرۇپلا.

داۋانلىق يوللاردا قەدەملەرىم كەڭ،

تاشتەك بىر چىداملا مىندۇرەر ئاتقا.

روھلارنىڭ جىلۇسى پەرۋازلارغا تەڭ،

قوللىرىم ئايلىنار ئۇچقۇر قاناتقا.

يۇتكەيمەن، ئالدىمدا تالايلاب تاغلار،
 تاپانغا ئىنتىزاز ھەمەن تالاي يول.
 پېشانەم باركەنكى، بەختىمۇ ھەم بار،
 چوققىلار باغرىدا پۇلاڭلایدۇ قول.

15-يىلى 1998-يىل. يانۋار، ئۈرۈمچى

، مەسىنەتىنەن قىچىپ بىللە ئادىتى
 مەسىنەتلىك ئەلىپ رەھلىقىنىسى.
 ، مەسىنەتىنەن سەببىن بىخىتى
 مەسىنەتلىك ئەلىپ ئەللىئەنەن بىر

، ئەلصلەر خەنە ئەلھە پىسىلىق
 رېنېھە ئەلھە بەرە ئەللىئەتىنە
 ، ئەلماپىمە رەھىختىنەن ئەنلىقىنى
 امىنلىقىل
 . رېھەلەمەن ئەلىپ بىر

، ئەلھە ئەللىئە ئەنلىقىنى
 مەسىنەتلىك ئەللىئەتلىق
 ، ئەلھە ئەسماقىقە ئەللىئەنەن
 مەسىنەتلىك ئەللىئەنەن بىر

، لەپەلەر بىخىتى ئەللىئەنەن بىر
 بىر ئەللىئەنەن بىر ئەللىئەنەن
 ، لەپەلەر بىر ئەللىئەنەن بىر ئەللىئەنەن
 بىر ئەللىئەنەن بىر ئەللىئەنەن بىر

ئىلەك پەلىڭلەك امىتىڭلەك ، ئىمىيەتتەي
 راھى يېڭىلەك مەنەمە ئانىتتىن لەخەلپەك
 بىلە بۇدە قەممىتتەپ ، رەكتەنەلە بۇدىلىشىپ
ئۆتۈنۈش ئۆتۈنۈش بىخەل ئەلىقەتتەي

(باللادا) ٤٥ (باھىل ٢١) بىچەغىزى

تەنتەك ئىدىم گۆددە كلىكىمدا،
 سەزگۇ بىلەن بىللە ئاقاتتىم.
 تىزگىن بېرىپ ئۈچەرلىكىمگە،
 بۇ دۇنياغا ھەيران باقاتتىم.

ئېلىپ ئۇچار ئىدى هاياجان،
 ھەر تەرەپكە، ھەر يەرگە مېنى.
 ئىدىم شۇنچە بىخۇد، خىرامان،
 تاپىنما
 نۇرنىڭ كەلكۈنى.

تىلىسىماتتەك مەزگىللەر ئارا،
 تىلىسىماتقا ئايلاڭاندىم.
 يۈزۈم ئاپئاڭ، كۆزلىرىم قارا،
 ئەركىنلىككە سايلاڭاندىم.

شوخ گۈللەردىن ئورەتتىم قامچا،
 پەرىلەرنى ساۋىدىايمەن دەپ.
 شوخلۇقۇمدىن پەقەت بىر تامچا،
 ئېيتىسام-ئېيتىسام توگىمەيدۇ گەپ.

شۇنداق قىلىپ تەگدى ئۇ ساڭا،
گۈلتاجىڭنى يېرگە چۈشۈردى.
تاغدەك گۇناھ ئارتىلدى ماڭا،
ياققان ئوتىنى شامال ئۈچۈردى.

شۇندىن بېرى ئۆتتى بىر قىرنە،
قىدېر گىندۇر مۆكتى بالىلىق.
كەچۈرۈلدى مېنىڭدە ھەممە،
كەچۈرۈلمەس ئاشۇ چاللىق.
سەن بېرى ياقتا ۋە مەن بېرى ياقتا،
كۈرمىڭ ئېرۇرە ياياتتا بۇ ھال.
غۇرۇرۇڭنى باستىم ئاياغقا،
كەچۈرەمپىنى رئىسى ساھىب جامال.
رازى ئىلى 1998-يىل 16-يائىزار، ئۇرۇمچى

دۇغىتىلىق مەلاتتىرىلىق بىمسىز بىز
بىكىشىڭ ئاقاسىتىرىلىق بىمىشىلىق بىز
بىكىشى ئەڭ ئېنىتىرىلىق تىمىاڭىزى
بىكىشىلىق ئىلاعە ئەن كەنەپە ئەن
بىكىشىلىق ئەن كەنەپە ئەن كەنەپە ئەن
بىكىشىلىق بىز بىز بىكىشىلىق بىز

ئەنلىك بىتىخەنە، بىسىلىق رەمانىخە
 دەرىجە ئەنلەپە ئەنلىك رىتىنە لەتاھە
 ئەنلىك ئەنلىك مەلەپە ئامىنەك
لۇكچۇن نەزەمىلىرىنى لەقىل

قۇمۇقلارنى بىسىپتۇ باغلار،
 ساپلا ئانار كەتكەن چېچە كلهپ.
 تاقىرىشىپ ياتىدۇ تاغلار،
 رىۋايەتكە ئوينى يېتە كلهپ.
 ياشلىق بولار بۇندىكى چاگلار،
 نۇرلار چاچقان ئېتەك. ئېتە كلهپ.
 ئەنجۇرلەرگە قويىمەن روئال :
 ئاچقان رەڭدار گۈللەرىڭ قېنى؟
 ئۇ دەيدۇكى : شاخلىرىمدا بال،
 سىر سۆزلەشكە قىستىما مېنى.
 سادالاردىن شائىرانە لال،
 تۇردۇم باغلار ۋە سۆيدۈم سېنى.

چەكسىز كەتكەن تەكلىم ياتىدۇ،
 سۇنايلىنىپ، تەكشى شۇڭا تاشلاپ.
 مەرۋايىت مەي شۇڭدا ئاقىدۇ،
 ۋۇجۇدلارغا غەلىان باشلاپ.
 سايىپلارغا قۇياش باقىدۇ،
 هاياناندا كۆزىنى ياشلاپ.

يابراقلارغا كۆمۈلگەن زېمىن،
 ياڭرىتىدۇ يېشىل بىر ناۋا.
 بۇ كۆڭۈللەر تاپىدۇ ئىمىن،
 ئېيسا دېمى بۇندىكى ھاوا.
 جەننەت دېگەن ئۆزلۈقىا گېمىن،
 جەننەت دېسەك كۆرۈدۇ راۋا.

ياتتاقلارنىڭ چېچىكى يالقۇن، قىيىتە زەڭىنلىقىنىدا
 شېكەر تۇتار ئاستا كېچىدە. لېسە زەڭىنلىقىنىدا
 قۇم قويىندا يالتسارار ئالتۇن، قىيىتە زەڭىنلىك
 كۆپ سرلار بار بۇنىڭ ئىچىدە.
 داستانىم سەن مەڭگۈلۈك لۇكچۇن، مەلک وەدە
 يېتىپ ئاشقان مىڭ بىرى كېچىنگە. زەقە زەڭىنلىك
 ئەتكىيەتلىك زەقە زەقە زەقە خەستىتە
 17-يىلى 1998-يىل يانۋار، ئۇرۇمچى

زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە
 زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە
 زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە
 زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە

زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە
 زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە
 زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە
 زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە زەقە

ئەن بىخىن ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن
لەكە بىز رەستقىبۇ ئەن سەنلىقى ئەن
ئەن سەنلىقى ئەن سەنلىقى ئەن سەنلىقى

تۈپرەق

ئەن بىخىن ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن

لەكە بىز رەستقىبۇ ئەن سەنلىقى ئەن

ئاياغلاشماس كۈيلىرىم بار سېنىڭدە هامان،

تىنىقىڭدىن تىنىق ئالسام يۈرىكىم گۈلخانى.

تىكەنلەرنى سىپاپ كۆرسەم ئىپەك تۈبۈلار،

ناھالىمىدىن چىقان ئۈچقۇن مىسالى چولپان،

ئەن سەنلىقى ئەن سەنلىقى ئەن سەنلىقى

غۇم تاغلىرى پۈكەلمىيدۇ ئەسلا قەددىمىنى،

يانغان غۇرۇر ئېلىپ قاچار كۆككەدەدەمىنى.

كەسسى قولنى قىيىق قىياق ئاقار مۇھەببەت،

ئىشقىڭ سېنىڭ تاۋلاپ ئۆتكەن جەڭدە جەددىمىنى.

ئوق يىلتىزىم خوييمۇ تىرەن، تەنلىرىم قۇدرەت،

خۇش بويىلىڭ تۆكۈلدۈ، ئىپارەمن ئەبدە.

يۈلغۇنلىرىڭ كېرىلىگەنچە سۆزلىيدۇ قىسىسە،

تىرىكلىكىم سېنىڭ بىلەن راسلىنار پەقتەت.

باشلىنىدۇ سەندىن ياشناش، ئۇنتۇلۇپ سولۇش،

پېشانەمدىن ئايان ئېرۇر بەختتە تولۇش.

شەمشاڭلارنىڭ شاخلىرىدا شادلىقىم شايە،

قانداق ئامەت بۇ ئالەمە بىر زەررەڭ بولۇش.

جهنندىن سەندىن باشلىنىدۇ، ئۇتۇلغاي جاپا،
قىلالمايدۇ قىسمەت مېنى ھەر يەردە خاپا.
توغراقلرىڭ توغراب قويىدى تولۇنئايلارنى،
ھەر پارچىسى ھەر ھۈجمىرىم ۋە ساڭا ۋاپا.

تىلسىم سەندىن ياشلىنىدۇ، قۇچاقلار ئۇز رەڭ،
چەكچىيىشكەن مۆجىزىلەر سۈزۈكتۈر ئەڭ، ئەڭ.
قارىغايىلار مېنى ئەينەن كۆرسىتەر دائىم،
سەنلا بولساڭ مەن ھېچقاچان بولمايمەن دىلتەڭ.

1997-يىلىم ئىيىن بىبىچىيەن وەخ ئەيىك پىرىجىم بىبىچىيەن
اسىتىپلىك ھەشلا ئەلىنى نەقىسىنىڭ ئەنلەپسى ئەلگەل
، دەنەتە ھەن ئەلشەنە لىسىك رەڭىز ئەنلەپسى
اسىتىپلىك بىرلمائەن ئەلگەنەتەنەن ئەنلەپسى.

بىبىچىيەن سىپەت ئەلىنىڭ بىبىچىيەن سىستەلى
، ئەلچىمچى ئەنلەپلىك رەڭىز ئەلچىمچى بىبىچىيەن سىستەلى
، بىبىچىيەن سىپەت ئەنلەپلىك ئەلچىمچى ئەلچىمچى
، ئەلچىمچى تەنەنەتەنەن سىپەت ئەلچىمچى ئەلچىمچى.

، تەھلىقى ئەنلەپلىك ئەنلەپلىك ئەنلەپلىك ئەنلەپلىك
، مەنلەتكەن ئەلچىمچى ئەلچىمچى ئەلچىمچى
، ئەنلەپلىك ئەنلەپلىك ئەنلەپلىك ئەنلەپلىك
، ئەنلەپلىك ئەنلەپلىك ئەنلەپلىك ئەنلەپلىك ئەنلەپلىك.

لوله يلغاهەتىھە، ئۇلىسلەلپە نىدىنەسە تەنتەنە
لولە دەرىپە لە رېپە ئەمىسىتە ئىلىمالىتە
سىرىكىلىتەنەرە رەبىيەتە پاڭىزەتە ئەلپەلەنەتە
لاغىڭ لىلە ئۇ شائىرەتە لە رېسىپە لە

مىڭ چوققىنىڭ ئاق قارى بىر چوققىغا يىغىلغان،
مىڭ يۈرەكىنىڭ يالقۇنى يىغىلغان ھەم بىر ساڭا.
مىڭ يۈرەكىنىڭ ھەسىرىتى بىر يۈرەكە تىقىلغان،
مۆجىزىدىن بېشارەت بېرىپ قوبىدۇڭ سەن مაڭا.

تالاي ۋولقان پارتلايدۇ كەچ كىرگۈچە بىر كۈنده،
تاغلار سىخقان، تاش سىخقان سېنىڭ ئاشۇ باغرىڭدا.
شېرىن چۈشنىڭ مەزگىلى ئاستا چۈشكەن بىر تۈنە،
ئەلمەم سەپكە تىزىلار زەررە قالماي ئالدىڭدا.

يارىتىسىن بىر ئەسر بىر ئەسنادا نەپىس خوب،
كۈندىن نوّوھەت ئېپ بەردىڭ كۆزى ئاجىز كېچىگە.
بۇلۇتلانساڭ ياغىدۇ سۆيگۈ دېگەن يامغۇر بوب،
ئاپتاپلانساڭ باشلايسەن جانى جەننەت ئىچىگە.

ئىلهاام بىلەن سۆزلەشىسەڭ، شۇندَا قىزىل قىيامەت،
ھېكمەتلەرنى قوغلايسەن يالاڭ ئاياغ تىكەنەدە.
قەترە كەۋەسەر ئاققۇچە چېكىپ تاغدەك رىيازەت،
شەمىشاد تۇرۇپ چىقىسىن تېخى بەزەن يىكەنگە.

يۈرىكىڭنى ياندۇرۇپ كەلمەكتىسىن يوللاردا،
مەن زىل ييراق، مۇز ئارتىلار بىھىسابتۇر شائىرىم.
ئىلهايم دېگەن جىلۋە قىپ تۇرار ئۇڭۇ سوللاردا،
دۇنيا ئەمەس ئىلهايم بەر شائىرىڭغا، يىپلىزم.

1997-يىل ئىيۇن

رەبىبە رەبىء رايقە ئەمىن سەلەل
رەبىبە رەبىء رايقە ئەمىن سەلەل
كالەتتەن ئايىھە پىملىق ئايىھە
رەبىبە رەبىء رايقە رايقە ئەمىن سەلەل

بىلشە ئەنەتتەلە - بىلشە ئەنەتتەلە
رەبىبە رەبىء ئەنەتتەلە -
تەنەتتە بەتكەر رەبىء ئەلە
رەنگىنىش ئەلە ئەنەتتەلە

نەمىن ئابى - ٢٠٠١

، اەنگلاھىن مەستەتەمماھى پۇغۇنىڭلۇرىنى
 بىشىڭىزلىكلىسىھەب لەتكەن نەمە ، رەڭامىيەرلەنەمە
 ، اەنگلاھىن ئەنچە ئارەپ بىسە ئەقلىيەن ئەنچە وەھلىت
باغليرىممۇ گۈل دېدى سېنى لېنگە

نەھىئە لە ۲۰۰۱

باغليرىممۇ گۈل دېدى سېنى،
 تاغليرىممۇ گۈل دېدى سېنى.
 ھەيران قېلىپ ھەيران يۇلتۇزلار،
 دائىم شۇنداق كۈل دېدى سېنى.

گۈلگە ئوخشاپ، يۇلتۇزغا ئوخشاپ،
 كۆككە يەتكۈز مەڭگۇ بېشىمنى.
 سائىا تالىق پاکىز تەبىئەت،
 پاکىز يېگىن مەڭگۇ ئېشىڭىنى.

1997-يىل ئىيۇن

لېمەن شىخ نەتلىپ ئەندىمىتلىق.

، مەسىھەن شىخ نەتلىپ ئەندىمىتلىق.

لەسەنەن ئەندىمىتلىق ئەندىمىتلىق.

سۆيگۈ كەلسە قاچىدۇ دەبىا يەت

لېمەن ئەندىمىتلىق ماساج ئەندىمىتلىق.

گۆددەكلەرگە ئويۇن بۇ دونيا،
قىرانلارغا شىدەتلىك بىر جەڭ.

قېرىلارغا بىر ئالۋۇن ئۇۋۇا،
يىگىتلەرگە باگدۇر باغرى كەڭ.

بالالاردىن بالقىماي ئۆتتۈم،
ئىزلىرىمدا چايقالدى زىيا.

سۆرەلگەننى سۆرەلمەي سۆكىتۇم،
قول بۇلغىدى ئالدىمدا قىيا.

كۈيلىرىم بار ئەۋجى ئاجايىپ.
ئاسمانلارنى قىلغان بورىيا.

غار لاردىمۇ بولمايدۇ غايىب،
دەپ قالىسەن قىيانلىق دەريا.

نۇر قۇچاقلاپ قايتىمن ھەر دەم،
ئاق مەشۇتقا ئايلىنار سىياھ.

ھەركىلىدۇ ئەرلىنىپ ئەركەم،
ھەر قەددەمە بىر مېھرىگىياب.

سۆيگۈ سۆرەپ چىققان ئۇ كۈيلىر،
جانغا جانۇ، كۆزگە تۇتىيا.

تاشقا ئۇنگەن قىرمىزى گۈللەر،

ئۇرىكىمده يىلتىزىلەك گويا.
 ئۇزۇم ئەمەس ئۆزگىگە كۆيدىم،
 ئاق قېيىنەن، ئەمەس مۇمىيا.
 ئەي، دوستلىرىم، ھەممىڭنى سۆيىدۇم،
 سۆيگۈ كەلسە قاچىدۇ رىيا.

لىيەن، بىر نۇرۇشەنەنلىك 1997-يىل ئىييون
 شەقىم، بىبى ئەلىخانىسىنەنلىك گەللىكىمەن

، اغۇن ئۇچىلاك بىبى لەپەلىپەن
 شەقىنەن ئەنلىك بىبى ئەلىخانىسىنەنلىك
 ، وۇفتەنەن لەمىقالىن بىبى كاڭال
 لىين رەمالقىلىپەن ئەمىسالىتەن
 وەختىنەن بىبى ئەنلىك ئەنلىك
 لىئە ئەمىداك بىبى ئەنلىك ئەنلىك
 پەلىپەن بىبى ئەنلىك ئەنلىك
 لىبى بىبى ئەنلىك ئەنلىك
 ، بىبىلەك بىبى ئەنلىك ئەنلىك
 لىۋە رەھىلىتەن ئەمىسالىتەن
 بىبى ئەنلىك ئەنلىك بىبى ئەنلىك
 . ئەلىپەن ئەنلىك ئەنلىك
 بىبى ئەنلىك ئەنلىك بىبى ئەنلىك
 ، لىپەن بىبى ئەنلىك ئەنلىك
 ئەنلىك بىبى ئەنلىك بىبى ئەنلىك
 لىۋە ئەنلىك بىبى ئەنلىك
 ئەنلىك بىبى ئەنلىك

ئۇچىمىتلىك ئەن ئەللىكىيە رېھىمەت ئەن ئەن
ئەن ئەمەن ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن
ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن ئەن

ئۆز-ئۆزۈمنى يېرىش

ئەن ئەن

ئۆز قېتىم ياق، ئۆچىۋىز قېتىم سوتتا مەن،
قاقدىل ئوتۇن-ۋىجىدان ياققان ئوتتا مەن.

بۇ مېنىڭكى بىر كۈندىكى تەقدىرىم،
نىشان دائىم سەۋەن ئاتقان ئوققا مەن.

ئوت ئەكەلدى ئىنسانلارغا ئىلاھ دەل.

ئىدى ئەسلى كۆڭۈل ئائىا چىن بەدەل.

تاشلاپ قويدۇم بىھوش بولۇپ ئۇنى مەن،

ئۆلۈدۈم شۇنداق، ئۆلۈدۈم شۇندادى ئەجەل.

دىلكەشلەرنىڭ دىلى بىلەن تىرىلىدىم،

قاقدىل دەرەخ پەنجىسىدىن يېرىلىدىم.

ئۆز-ئۆزۈمنى چىداپ تۇرۇپ يارغاندا،

يۈرەك چاچقان شولىلاردا سېرىلىدىم.

چاڭلار قونسا ياپرىقىڭغا چىنارىم،

ئۆرلەپ كەتى ناۋا ئەمەس پىغانىم.

ئانا يەرنىڭ كەۋسىرىدە يۈيۈندۈم،

قۇدرىتىدىن ئايىرىلمىدى ئىمانىم.

بىردهم ئۇچۇن بىردىن جاۋاب بېرىمەن،

دو قالدىكى دۇدۇقلاشتىن نېرىمەن.

بۇدۇشقاقنى يەپ توگىتىر كالىلار،

تەرسە گۈلنىڭ ئۇندىغان يېرىمەن.

مەن ئەركىمنى خىاللارغا بەرمەيمەن،
چۈش بېغىدىن چۈش گۈلىنى تەرمەيمەن.
تاسقاپ تۇرار مېنى دائىم

شىپىر غەلۋىرلەر،

يارنى كۆرمىي غۇلىچىمنى كەرمەيمەن.
شۇ تەقلىدته شۇنداق ئۆتەر ھەركۈنۈم،
ئۆزۈم ئۆچۈن سوراچىددۇر ھەر تۈنۈم.
شولا بولسام،
چۈشۈم شېرىن ئۇخلايمەن،
سايدە بولسام،
ئۆچۈپ كېتەر مىڭ ئۇنۇم.
1997-يىل ئىيون
سايىتى رى اىنۋەشىۋەتى،
مىسىلىكىت نەلبىر مەلە، شەلتىلىشەتكەلە،
مىسىلىكىت نەلىسجەھىزىھە،
الىلەپلىك بېرىنە پايسىھىزىھە،
مىسىلىكىت ئەكلەھەت نەقىلە ئامىھىزىھە.

مىسىلىكىت لەخىقى يولى لىنىھە،
مىسىلىكىت نەھەن ئەڭ رەتتەج بېلىھە،
دەڭ بەنھەنەن مەلىھىخ شەلتىيە لەك،
مىسىلىمەن رەتتەلىك نەستىھە،
نەنمەبىپ باداڭلە رەتتەبىن ھەپھەنەن،
نەھەنەن مەسىشلەنگەن،
نەسالىك نەستەنە پەن رەتتەلىقىشەن،
نەھەنەن لەخىتاھە ئەلمىناھە مەست

[General Information]

书名=黎明之谈 维吾尔文

SS号=40300671